

Dominus dñi nostri iesu christi. Iustitia: mis opus suū laudabile deo attribuit: vt z al's. C. de of. p'fec. p. af. l. in noie dñi. z i. de q' s'p. in pn. col. vij. z de armis. in pn. col. vi. Er quo sequit bonū principū: melius mediū

et finis deo acceptabilis. vt. I. quō opot. ept. in pn. col. la. i. nō ergo tanq̄ ipse: s; tanq̄ deus facere. videt. vt. ff. de acq. pō. l. quod meo. z nō suauice: s; delegātis. f. dei fungit. vt. ff. de of. ei' cui man. est iur. l. i. in fi. z. i. de fi de instru. s. q. igit imperiū. col. iij. b. **I**esu. hebraice. latine saluator: vt pz in passione z ex supscriptōe in cruce facta.

Christi. grece. latine vncti. **D**e heredib' nō dīcas institutendis: sed ab hereditate repellendis: nisi vōtū impleant testatoris. vt. I. eo. s. n. q̄s autē non implens. et hec pars rubice expedit. I. eo. vsq; ad illū. s. hinc nobis.

Et falcidia. s. heredi seruāda si fiat inuentarium: nō al's. et hec ps expedit. I. e. s. hinc nobis. vsq; in fi. titu.

Ocupatis. pōt legi dative cum illo verbo incurrit. qd est. i. idē est de il la dictione eligētib'.

Rei publice. i. totius imperij. sic in p'hemio. ff. in pn. Et no. q' trib' modis respública de. p'umo romanor: vt hic. Itē p' ciuitate romana tñr: tunc p'prie. vt. ff. de s'bo. sig. l. eū qui. Itē p' qualibet ciuitate: z tunc improprīe. vt C. de of. eius q' vice ali. iij. ob. l. i. Ponit' z q'ro. p' quolibet municipio. vt. ff. de publica. z rec. l. sed z hi. s. pe.

Curas. z dicitur cura quasi cor viens. **P**arū nichil. i. modicum eligimus cogitare de singulor' utilitatib'. hec em̄ dictio parū aliqd ponit: h' illa dictio nichil totū videatur negare. sed que sunt vtilia in vni uerso eligim' curare: vt sedtur. I. ar. i. de nō alie. s. q. s. q. ve risimile. ibi opot' em̄ zc. coll. ij. Uel dic parū nichil. i. parū vel nichil hoc tpe possumus cogitare de singulor' utilitatibus. Uel dic parū nichil. i. nichil qd sit parū. nā curam' alta: vñ appellatio ad eū. s. principē nō venit nisi sit cā. rr. lib. auri. vt. C. de appella. l. in offerēdis. Uel dic parū eligimus hoc. s. nichil cogitare: sed semp' volum' cogitare. vt. l. i. vt diu. i. inf. subscip. habe. in pn. col. ij. z vt iudi. sine quoquo suffra. fi. col. viij. in pn. z vt. C. de quadri. p'scrip. l. fi. s. penul. Uel dic parū. i. non. sic. C. de transla. l. fratris.

In nomine domini nostri Iesu christi liber constitutio nū nouellarum autenticonum. **D**e heredibus et falcidia et si heres legata soluere noluerit. Constitutio prima.

Communis reipublice cura occupat principem ad cogitandum pro republica: et subiectorum utilitas: et eorum in terpellatio legis cōdende occasionem prebent. Liberis a parentibus interdum etiā fratrib' ex necessitate debita portio debetur: alijs ex voluntate. hoc dicit Bartolus.

Imperator Iustinianus Augustus Iohanni prefecto pretorio secundo.

Sed quatenus. repetere eligētib' nobis. z lege duobus modis. vel vt respiciat causam preteritam vel presēntē sic. eaten' cogitamus ad hūc casum quatenus. i. propter quā cogitationē: vt ponatur quatenus. p. q. r. sic causam in preteritū vel presens noter nō futurū s'm h'zo. Uel melius dic. pprie ponit' futura causam noter: z conde scunt ponitur pro cōquiescant. s. gentes romani imperij vt. sequit: z semper ponitur quatenus pro q. m.

Cupatis nobis curca totū rei publice curas: z parū nichil eligētib' cogitare: sed quatenus p se qdē cōquiescūt. Quandali' vero cū maurib' obediūt z archedonij' antiquā' recipiētes habent libertatē: quā nisi nūc q' p' mū sub romano: ū facti república inē subiectos habeātur. qd nondū hactenus nisi sub imperio nro dedit romanis de. Incurrūt etiā pprie sollicitudines a nris subiectis s; nūcia te: quarū singulis qdē damus

ingauimus eos. vt. C. de offi. p'fec. p. to. afri. l. quas laudes. Uel dic q' perse fuit nomen gentis: vnde dicitur rex persarum: z vero ponitur pro certe. **E**t archedonij. gentes sunt: z repetere eligentibus cogitare quatenus archedonij zc. **A**niquā. dic q' primo fuerunt de romano imperio: sed post facti fuerit serui hostiū: vt de africa dicit. vt. C. de offi. p'fec. p. to. afri. l. quas laudes. Uel dic q' nunq̄ fuerūt sub rom. no impio nisi nūc primū vt sequit: vñ vocat antiquā libertatē a iure naturali inuentam. vt. ff. de nata. re. l. ij. qd est vetustius. vt insti. de re. diu. s. singulor. Sed quō p' captiuitatē eā recipiunt: imo pdunt. vt insti. de iur. p' so. s. pe. Rñ. amittunt: sed ex quo desinūt esse rebelles recipiunt primā libertatē. i. quā de iure naturali habent: vt dictū est: vel quā primo habebāt ante captiuitatē. **Q**uā nisi nūc. in quibusdā est quā nūc primū zc. et nō est ibi nisi: z subaudi p. q. d. per hanc libertatē habēt qd deus nobis hactenus vel eis nō cōcessit: nūc primū sub rō. zc. nisi sic exponas: inuitur q' oēs hostes anteq̄ capian' sunt serui: qd nō est verū. Itē al's dicit quasi nūc primū zc. z hec plana. et expone q̄. p. sicut. q. d. ita recuperant libertatē sicut nouer nobis adherētes hostes sponte retinēt quā habēt. Itē al's est quā nisi nūc. z hūc ego habeo: z est dōa hoc modo quā. s. libertatē habēt. i. p' oia sunt liberi nisi nūc zc. q. d. nisi in hoc: qz erunt inter subiectos. **E**t s'm hūc tertiu' z primū intellectū iferit: oia verba qd nō dū zc. sic expone q' s. subing' renf: z sub republica rō. ponerēt' tñ nobis cōcessit de: sed s'm mediū dic qd nondū zc. q' recuperaretur.

Incurrūt zc. quasi dicit: non solum nostre sed etiam proprie. s. singulorum speciales. vt. I. eo. s. si vero aut. Uel dic q' suas propitas appellat priuatorum sollicitudines vt. C. de cadu. tol. s. fi.

Respu. trib' modis dicitur.

Collatio Prima

perdit cum defuncto non obedit: nā si legi non obedit in faciendo inuentariū pdit iure institutionis debiti. vt. l. co. co. §. i. nō est ergo eadem rō. vt. C. de codi. l. si. sed iure institutionis debiti perdit si defuncto nō parer. vt. l. co. §. 2 hoc. Itē nūquid filius possit habere duas p̄tas ali quo casu? Rñ. vt in sum. hui' titu. §. hic aut querit. vt si fili' fuerit institut' : et in totum r̄stituere grauatur an quartā trebellianicā et quartaz iure nature habeat. vel si fuerit legatis oneratur: an iure institutiōis: et iure nature quartaz habeat. vel est fili' arrogatus: an quartam ex p̄tione diuisi: et iure nature debita possit habere: et idē in filiabus queri p̄t: Et puto in his oibus casibus vnā quartā sufficere. vt. l. co. §. si quis aut. et ff. de inoffi. test. l. papinianus. §. p̄. nisi in casu: vt cū rogatur de hereditate restituenda fili' institutus sup̄ eōdione vel in die. nā statim p̄t retinere debita bonoz subsidiū. s. triente vel semissem. vt. l. de trie. et semis. §. i. et ij. col. ij. sed adueniente die p̄t habere trebellianicā quartā. vt. C. ad trebell. l. iubemus.

a Accrescere. s. si nullus est substituit' alia §. vt. l. co. §. si vero instō. Sed nūquid primo cōiuncti q̄ disuncti veniūt? Rñ. sic argu. C. de cadu. tol. §. si hō quidā. Et nūquid etiā inuitis: vnde q̄ sic. vt. C. de ca. tol. §. his ita. Et dico. vt. l. co. §. si vero nullus. et ff. de acq. here. l. si minor. Accur. **b** Institōis. vt quē plus amauerit testator instituet: hūc plus hec lex diligit adiungēdo: vt h. et ff. ad trebell. l. quotiens. et insti. de here. insti. §. si plures. et de vulga. et pu. **c** Alijs rebus. i. habētibus alias res: et (p̄l. sub. §. i. ponitur contentum pro continente. Accur. **d** Fideicommissarijs. s. m. ordinē positum. l. co. §. etenim in legatarijs. qui est contra. **e** Cautione. hec etiam cautio iure veteri p̄stabatur. vt. ff. de lega. ij. l. si tibi. **f** Personar. vt si sit impossibile vel difficile satisfacere propter paupertatem remittatur ei fideiussio. vt. ff. si cui plus q̄ per. l. sal. l. cum non facile. **g** Vel rerū. si magnū sit relictuū satisfacē ab eo q̄ p̄t. alia caueat. Et cui prestabitur? Rñ. his quoz interest vel seruo publico. vt insti. de inuti. stipu. §. alteri. et ff. re pupil. sal. fore. l. iij. et iij. in prin.

scripti sunt heredes accrescere: illis s̄m p̄tē institōis q̄ vnt cuiq̄ distributa est. **¶** Si hō nullus alter sit heres: aut sint quidā scripti: quidam non. aut a deant hereditatē: tunc q̄d au fertur adijciat alijs reb'. et licētia prebeat legatarijs fideicommissarijs et seruis libertate honoratis adire et hec acquirere: ita vt oibus modis q̄d p̄ceptum est per testantē impleat: cautione videlicet p̄t ab eis facta s̄m q̄ personarū vel rerū receperit mod': qz res accipiētes agunt in eis q̄ recte voluerūt testōes. **¶** Si vero nullus horū de q̄b' testamento memoria facta est voluerit adire: hoc ē coheres aut legatarius: aut fideicommissari': aut seruis libertate honoratis: tunc ad alios quos lex ab intestato vocat post eum quidem

h Quia res. hec est forma cautionis huius. **i** Agunt. i. agent et complebunt in eis bonis. **l** Que recte. i. legitime nō alis. vt. l. co. §. his igitur. **l** Uocat. excepto filio epheredato. quod dicitur. vt. l. co. §. epheredatos. Accur.

qui scriptus est: et legitima p̄ hanc legem parte est exclusus deferri res: et ipos similis p̄bentes cautione: qz cōplent q̄ testō cōtinētur. **¶** Inordinatum vero nichil neq̄ confusum nec in his fieri volum': sed primus s̄m ordinem vocatus post eū ille qui iam exclusus est a lege nostra ita vocet prior: deinde qui post illum est ita decetero donec vltimus relictus locū faciat etiam alicui exterius veniētū et adire et q̄ relicta sunt implere. post quos etiam fiscum si voluerit ponimus. **¶** Etenim in legatarijs et in fideicommissarijs hunc esse volumus ordinem: vt detur licentia additionis prior p̄ vniuersitatem fideicommissario: aut multis existētib' maiorē partem habēt: quoniam et in similitudinē heredis cō-

m Post eum. hec posteritas vocat i eo q̄ post eū cui sunt ablata bona defert ad eos. Uel dicit q̄ primoz erat institut' vnde qui erat post eum in gradu admittit. prima venior est.

n Legitima. s. mo ex testō habebat: sed extunc ex lege habere dicitur: vt hic. et argu. ff. de ver. sig. l. lege. Accur. **o** Per hanc. i. p̄ hanc p̄tione. et habes hoc. l. co. §. si. vero nulli.

p Complent. i. cōplēbunt. sic t̄p̄ p̄tē ponit. vt. C. de legi. et filii. l. i.

q Cōtinent. q̄s post istos admittit: Rñ. extraneis: et postea fiscus. vt. l. co. §. pri. et §. si vero. Accur.

r Inordinatum vero. hic nō. de ordine. vt. l. co. §. si hō nullus legatarius. Accur.

s Confusum. nam omne inordinatum est confusum: sed non conuertitur. **Inordinatum cō-**

t Nec in his. hoc abundat. vt. ff. de dō. insec. l. sumi. **fufum** **num. §. i.** Uel melius dicit inordinatū nichil in alijs. s. nota dicitur. **ris in testamento. de quib' dicit. l. statim. §. etenim. Nec in his. s. qui veniunt ab intestato.**

v Sed primus. s. m. ordine cognationis.

x Prior. cū effectu. vt illa dictio primus: ordine cognationis denotet: hec dictio prior vocatis p̄tate significet. Uel sc̄bz vocat prior: alis primū et nū. s. post primū: eadē rōne tert' est prior vel prim' post sc̄bz: ita de singulis.

y Relict'. q̄ h' dicitur nō voluit sub dicta adire cautioe.

z Exterius. i. q̄ neq̄ sunt notati in testō: neq̄ ab intestato vocant: s. p̄tius sunt et̄nei. vt. l. co. §. si hō. Et quare hi vocant? Rñ. s̄re libertatū seruandaz eā. vt in insti. de co. cui libe. cau. bo. adi. §. i. et. C. de testa. ma. l. vlti. Et q̄re ante hūc admittit et̄neus? Rñ. s̄cus nō volebat vel ignorabat: alis sic admittit vt et̄ne. vt. ff. de fidei. libe. l. iij. §. ea dē p̄tō. et insti. de co. cui libe. cau. l. o. adi. §. et ne hui'. Accur.

a Et̄m. dicitur ordinē inter eos q̄ ab intestato veniūt: nunc inter nominatos in testamento. et continuatur cū illa littera. s. proxi. §. inordinatum vero nichil.

b Existētib'. generalit' us fideicommissarijs. Accur.

c Habēt. sic. ff. de pact. l. maiorē. et. C. q̄ bo. cede. f. of. l. si. Et nūquid idē in coheredib'? Rñ. nō. vt. l. co. §. si quidē.

d Et in similitudinē. i. loco heredi habentur. vt in insti.

de fideicō. hēre. §. restituta. r. §. sed quia heredes.
 a **¶** Maxime. nā et idem apud alios. vt. ff. de bo. liber. l. necem. §. si. r. ff. qd cum eo. l. filius. §. si.
 b **¶** Qui. f. imperator. iustinianus.
 c **¶** Dogmati. i. soli doctrine.
 d **¶** Circuitōes.

qd dicit vt in l. i. d. f. deicō. hē. §. sed qz. cum pcedō.
 e **¶** Qd iustum est. f. a lege ista. scz quia nō vult bona sub dicta cautōe. Alij autē exponunt a testatore.

f **¶** Legatis. spe. cialibus.
 g **¶** Fiduciā. sub aditū volumus.

h **¶** Sic quoqz. i. relecti legatarijs: qz nolunt implere vel bona accipere sub dicta cautōe.

i **¶** Et liberis. f. iam factis seruis quondam.

k **¶** Cautū esse. p hanc. l. scz vt pos sunt ad ipe vt sequi tur. Accur.

l **¶** Dudū. vt. §. eo. §. si qz aut. i. fi. m. c. oēs equalē.

nā legatarij & fideicōmif. speciales iter se pares sunt. Itē generales inter se pares sunt: sed isti prius vt subijcit: vel tñ habebant in legato speciali quantū erat in fideicōmif. fornuersali. vt. §. statim. ubi reliquos autem rē.

o **¶** Legatarios. et fideicōmissarios speciales.

p **¶** Oēs si bene dicit oēs si volunt: qz si pmo notatus ve lit alijs pferri pōt. vt. §. fm. r. §. argu. p. eo. ff. de here. ist. l. q. soluēdo. r. ff. qui r. a. q. l. si qz habēs. Sed nos cōtra: vt hic immutur. nec em̄ inter heredes curo qz pmo nominatus sit. vt. §. eo. §. si qz aut. qd autē in §. i. l. dicit locū habet rōne necessitatē in suis vt nō fraudent creduōes.

q **¶** Legatarius. specialis.

r **¶** Ordine denominationis. vt pmo nominatus accipiat hereditatē ceteris liberis existētibz fm. R. et sic no. ordinem scripture seruandum. sic. C. de no. codi. faci. in fi. r. ff. de usufru. l. quotiens. argu. contra in l. i. de lega. §. ante. r. ff. de solu. l. nec em̄. Sed quid si oedo non appa reat. Rñ. potest dici vt forte dirimatur. vt. ff. de iudi. l. in tribus. r. l. eq. r. C. cō. de l. si duobus. Vel dic fm merita cuiusqz eum pcedere. vt. ff. de fideicō. liber. l. generali

ter §. quid ergo. Vel melius dic omnes vocandos: vt in legatarijs & alijs. vt. §. dictum est cum non appareat quis debeat admitti vel pferri propter equalitatē partium. vt. §. proxi. dictum est.

f **¶** Denominauerit. f. dominus.

est. Reliquos autē legatarios vel fideicōmissarios quicumqz nichil alterutros in hoc qd relictū est antecedit/ etiā omnes si vulerint vocari: aut qui ex eis vulerint.

¶ Si vero nullus legatarius aut fideicōmissarius elegerit hoc agere: damus seruis licētiā libertate honorati fm ordinem denominationis p quam eos dominus denomiauerit: fm hoc habere in alterutros prepositiōne.

¶ Et hec omnia quidē sancimus vbi necessaria quedā subiacet datio in aliquo cui ex natura debet qdā successio a testatore et moietē.

¶ Si vero nulla subest hmoi psona in institutionibus: sed spontanea largitio dispositionis a testatore fiat: deinde scriptus heres nō compleat qd precipitur intra predictum a nobis dudum tēpus: illum quidē priuari omnibus relictis: nichil penit neqz per falcidie occasione: neqz p aliā causam percipere valentem. Similiter autem talia

ser mēibus pdit totū. vt in l. i. de acti. §. itē mixta. r. §. de eccle. r. §. sin autē legatū. scdo casu obtinet qd hic dicit. sic r als est fauor: vt in l. i. de obli. que ex quasi cōtra. §. si.

z **¶** Relictis. no. verbū relictū adaptat ad instōne. sic. C. Relicti de secū. nup. l. hac edictali. circa pn. et est notandū ppter hodiernā cōsuetudinē fm quā nō fit qñqz instō: sed testator dicit illi oia mea bona relinquo. videt em̄ qz nō valeat testū in quo nō est institutio. vt in l. i. de lega. §. ante. et de testa. mili. §. plane. scz quod dicit ibi de testō militis qz nō valet testm: nō est ideo qz verbū relinquo non sit aptū vel sufficiens ad institutionē. sed qz testes nō fuerūt ibi vocati. Itē repetere sancim⁹. Sed qd est relictū heredi nisi hereditas: Rñ. sit ita: et priuabit illa r sic hereditas relictū dicit. Unde r hoc est testamentū: illi bona mea relinquo. vt. ff. de testa. mili. l. diuus. r. de tabu. ex l. i. in fi. Itē num qd fruct⁹ quos medio tpe vsqz ad annū habuit amittentur: Rñ. sic. vt. ff. de his q. vt in dig. l. heredē. r. l. eum qui.

¶ Falcidie. quā habet als. vt in l. i. ad l. fal. in pn.

¶ Aliam causam. puta per ptelegationem.

¶ Autem. pro sed. Accur.

¶ Talia obtinere. f. sancimus: qualia in eo casu dicitur quando persona fuit instituta cui fuit necesse relin-

t **¶** Et hec omnia. que diximus ab illo. §. si qz autē. vsqz huc. i. vt totū qd est ultra debitū naturale auferant.

v **¶** Necessaria. vt est inter ascendētes r descendētes. vt. §. eo. §. i. et inter fratres quādo turpis persona instituit. vt in l. i. de inoffi. testa. §. i. r. C. de inoffi. testa. l. fratres. vt r §. §. i. et inter pferriū r libertū. vt. §. e. §. nō autē. r in l. i. de succel. liber. §. sed nostra.

z **¶** Institutionibus. vt qz cōtinuus p Dudū tēp. scilz annū. vt. §. eo. §. si qz autē. Sed videt qz non ultra sex mēses expectetur. vt. §. de eccle. r tu. §. sin aut legatū coll. ix. Rñ. distingue loco religioso legat vel nō. pmo casu est fauor: vñ in cōmōnenti ad duplū tenet: elapsis

ser mēibus pdit totū. vt in l. i. de acti. §. itē mixta. r. §. de eccle. r. §. sin autē legatū. scdo casu obtinet qd hic dicit. sic r als est fauor: vt in l. i. de obli. que ex quasi cōtra. §. si.

z **¶** Relictis. no. verbū relictū adaptat ad instōne. sic. C. Relicti de secū. nup. l. hac edictali. circa pn. et est notandū ppter hodiernā cōsuetudinē fm quā nō fit qñqz instō: sed testator dicit illi oia mea bona relinquo. videt em̄ qz nō valeat testū in quo nō est institutio. vt in l. i. de lega. §. ante. et de testa. mili. §. plane. scz quod dicit ibi de testō militis qz nō valet testm: nō est ideo qz verbū relinquo non sit aptū vel sufficiens ad institutionē. sed qz testes nō fuerūt ibi vocati. Itē repetere sancim⁹. Sed qd est relictū heredi nisi hereditas: Rñ. sit ita: et priuabit illa r sic hereditas relictū dicit. Unde r hoc est testamentū: illi bona mea relinquo. vt. ff. de testa. mili. l. diuus. r. de tabu. ex l. i. in fi. Itē num qd fruct⁹ quos medio tpe vsqz ad annū habuit amittentur: Rñ. sic. vt. ff. de his q. vt in dig. l. heredē. r. l. eum qui.

¶ Falcidie. quā habet als. vt in l. i. ad l. fal. in pn.

¶ Aliam causam. puta per ptelegationem.

¶ Autem. pro sed. Accur.

¶ Talia obtinere. f. sancimus: qualia in eo casu dicitur quando persona fuit instituta cui fuit necesse relin-

qz nō valeat testū in quo nō est institutio. vt in l. i. de lega. §. ante. et de testa. mili. §. plane. scz quod dicit ibi de testō militis qz nō valet testm: nō est ideo qz verbū relinquo non sit aptū vel sufficiens ad institutionē. sed qz testes nō fuerūt ibi vocati. Itē repetere sancim⁹. Sed qd est relictū heredi nisi hereditas: Rñ. sit ita: et priuabit illa r sic hereditas relictū dicit. Unde r hoc est testamentū: illi bona mea relinquo. vt. ff. de testa. mili. l. diuus. r. de tabu. ex l. i. in fi. Itē num qd fruct⁹ quos medio tpe vsqz ad annū habuit amittentur: Rñ. sic. vt. ff. de his q. vt in dig. l. heredē. r. l. eum qui.

¶ Falcidie. quā habet als. vt in l. i. ad l. fal. in pn.

¶ Aliam causam. puta per ptelegationem.

¶ Autem. pro sed. Accur.

¶ Talia obtinere. f. sancimus: qualia in eo casu dicitur quando persona fuit instituta cui fuit necesse relin-

qz nō valeat testū in quo nō est institutio. vt in l. i. de lega. §. ante. et de testa. mili. §. plane. scz quod dicit ibi de testō militis qz nō valet testm: nō est ideo qz verbū relinquo non sit aptū vel sufficiens ad institutionē. sed qz testes nō fuerūt ibi vocati. Itē repetere sancim⁹. Sed qd est relictū heredi nisi hereditas: Rñ. sit ita: et priuabit illa r sic hereditas relictū dicit. Unde r hoc est testamentū: illi bona mea relinquo. vt. ff. de testa. mili. l. diuus. r. de tabu. ex l. i. in fi. Itē num qd fruct⁹ quos medio tpe vsqz ad annū habuit amittentur: Rñ. sic. vt. ff. de his q. vt in dig. l. heredē. r. l. eum qui.

¶ Falcidie. quā habet als. vt in l. i. ad l. fal. in pn.

¶ Aliam causam. puta per ptelegationem.

¶ Autem. pro sed. Accur.

¶ Talia obtinere. f. sancimus: qualia in eo casu dicitur quando persona fuit instituta cui fuit necesse relin-

Oedo scriptura re serua ri debet

ta cuiusqz eum pcedere. vt. ff. de fideicō. liber. l. generali

Institu-
tus in
nūmo ē
heres.

proximum: et ideo admittendus: verū est nō factō testamē-
to. vel eo factō non tamē adita hereditate. vt. ff. de cōtrata
bu. l. filiū. §. sed cū exhereditatio. Itē nūquid inter extra-
neos proximus admittit vel cū fisco vel enā post? Rñ. qui-
dam non forte propter predictas rationes in. primo. §. §. §.
potest p̄radici vt
non tanq̄ ipse sed
tanq̄ quilibet ex-
traneus admittat-
tur. vt. ff. de adop.
l. si pater. §. qui du-
os. Itē quid si tes-
tator vnum num-
mā michi legauit
et heres institutus
nō cōpleuit suam
voluntatē: nūquid
occasione hui⁹ nū-
mā totā habeo he-
reditatē: et priua-
bo agnatos q̄ qua-
si ex debito spera-
bant. vt. ff. p̄ soc. l.
et quia. Rñ. sic. nā
plus me dilexit te-
stator: cum eis ni-
hil: michi aliqd le-
gauit. vt. ff. de
her. insti. §. si plus
res. r. §. eo. §. si q̄s
autem. r. §. si vero
aut non.

Sivero ablata[m] partem a non comple[n]te voluntatē mo-
rientis prius deduximus ad
substitutos: deinde ad coherede-
des: et post illos ad legatarios
et fideicommissarios: necnon et
ad seruos: et ita ad eos qui ab
intestato vocantur: et ad extra-
neos: atq[ue] ad fiscu[m] venimus:
nō absurde hoc factum est nec
inaniter: nec q̄si aliquē lateat
q̄d decet: sed ex prouicia r̄ fm
legē: vt finit[ur] primū oib[us] se-
cundū testamēta p̄sonis: dein
de abrenūciatibus ita ad eā
que est ab itestato uocationē r̄
alios ueniremus.

In omnibus autē casibus in quibus scri-
ptis non cōp̄sentibus vocam[ur]
aut ex testamēto personas aut
ab intestato: et ceteros extrane-
os r̄ fiscu[m]: damus oib[us] talib[us]
p̄sonis fieri heredes: et aditio-
nis aut p̄ herede gestio[n]is ha-
bere ius. hec enim legis p̄ba
sunt: et tanq̄ heredes oia gere-

Si vero ablata[m] partem a non comple[n]te voluntatē mo-
rientis prius deduximus ad
substitutos: deinde ad coherede-
des: et post illos ad legatarios
et fideicommissarios: necnon et
ad seruos: et ita ad eos qui ab
intestato vocantur: et ad extra-
neos: atq[ue] ad fiscu[m] venimus:
nō absurde hoc factum est nec
inaniter: nec q̄si aliquē lateat
q̄d decet: sed ex prouicia r̄ fm
legē: vt finit[ur] primū oib[us] se-
cundū testamēta p̄sonis: dein
de abrenūciatibus ita ad eā
que est ab itestato uocationē r̄
alios ueniremus.

In omnibus autē casibus in quibus scri-
ptis non cōp̄sentibus vocam[ur]
aut ex testamēto personas aut
ab intestato: et ceteros extrane-
os r̄ fiscu[m]: damus oib[us] talib[us]
p̄sonis fieri heredes: et aditio-
nis aut p̄ herede gestio[n]is ha-
bere ius. hec enim legis p̄ba
sunt: et tanq̄ heredes oia gere-

Si vero ablata[m] partem a non comple[n]te voluntatē mo-
rientis prius deduximus ad
substitutos: deinde ad coherede-
des: et post illos ad legatarios
et fideicommissarios: necnon et
ad seruos: et ita ad eos qui ab
intestato vocantur: et ad extra-
neos: atq[ue] ad fiscu[m] venimus:
nō absurde hoc factum est nec
inaniter: nec q̄si aliquē lateat
q̄d decet: sed ex prouicia r̄ fm
legē: vt finit[ur] primū oib[us] se-
cundū testamēta p̄sonis: dein
de abrenūciatibus ita ad eā
que est ab itestato uocationē r̄
alios ueniremus.

In omnibus autē casibus in quibus scri-
ptis non cōp̄sentibus vocam[ur]
aut ex testamēto personas aut
ab intestato: et ceteros extrane-
os r̄ fiscu[m]: damus oib[us] talib[us]
p̄sonis fieri heredes: et aditio-
nis aut p̄ herede gestio[n]is ha-
bere ius. hec enim legis p̄ba
sunt: et tanq̄ heredes oia gere-

Si vero ablata[m] partem a non comple[n]te voluntatē mo-
rientis prius deduximus ad
substitutos: deinde ad coherede-
des: et post illos ad legatarios
et fideicommissarios: necnon et
ad seruos: et ita ad eos qui ab
intestato vocantur: et ad extra-
neos: atq[ue] ad fiscu[m] venimus:
nō absurde hoc factum est nec
inaniter: nec q̄si aliquē lateat
q̄d decet: sed ex prouicia r̄ fm
legē: vt finit[ur] primū oib[us] se-
cundū testamēta p̄sonis: dein
de abrenūciatibus ita ad eā
que est ab itestato uocationē r̄
alios ueniremus.

Litem quod sabinus. Accursus.
k **H**ec enim interpositio est. et demōstrant hec p̄ba ad-
re r̄ pro herede gerere: que exponuntur vt insti. de here.
quali. et disse. §. fina.

Antiquissime. vt illū q̄ petit sibi bona dari cā liber-
tari seruandari.
vt. ff. de fideicō. lib.
l. iij. §. i. vsq[ue] in fi.
L. i. insti. de eo cui
libe. cau. bo. ad i. p̄
totū. Itē cognati
h[ab]ent neq[ue] a lege. i. ij.
tabu. neq[ue] ex testō
uocatur: tñ admittit
tuntur iure p̄torio
q̄d antiq̄ssimū est.
vt. ff. de suc. cog.
r. ff. vii. cog. p̄ totū.
Itē emancipari: vt
insti. de here. q̄ ab
intesta. §. emanci-
pati. Sed hec nō vi-
dent bona exēptō
de cognat[is] et filiis
emancipatis cū nō
sint h[ab]entes. vt. ff.
de bono. pos. §. q̄s
autē. Sed dic q̄ q̄
ad effectū heres ē.
vt. ff. de bono. pos.
here. pe. l. i. r̄ de fi-
deicō. mis. here. pe.
l. ij. §. r̄ noueleges
hoc faciūt. vt. C. d.
epif. r̄ cleri. l. si q̄s
ad declinādā. Et.
m

His oib[us] ob-
tinētibus: h[ab]et nō ab he-
rede s[ed] a legatario aut fideicō-
missario: ad mortis causa p̄ci-
piēte dari aliqd aut fieri testa-
tor voluerit. Eodē ordine in
occasione ablatarū rerū seruā-
do: r̄ inchoante quidē a substi-
tutis legatariis: termino ve-
ro in fisco. Et nullus hanc le-
gem durā habeat tanq̄ relic-
t[us] priuatus: sed considerans q̄
oib[us] hominib[us] terminus est
vite mors. r̄ non solū ab alijs
ipse percipere contempletur:
sed cogiter: quia et ipse alijs
moriens imperabit. r̄ si nō hu-
ius legis mereatur auxiliū: ni-
hil hor[um] q̄ cū oib[us] dispo-
suerat ad effectum perducer[et].

His omnibus. vt a non comple[n]te auferatur com-
modum: r̄ q̄ detur alijs fm ordinē. vt. §. §. si quis autem.
r̄ §. inordinatum. r̄ §. seq[ue].

Voluerit. nam omnes illos potuit onerare: vt hic. r̄
insti. de singu. re. per fideicō. re. in prin.
p̄ **S**ubstitutis. ablatiui casus est.
q̄ **L**egatarijs. datiu.
r̄ **T**ermino. id est sine.

Fisco. sponendo. Sed quis admittit post substitui-
tum legatario: Rñ. heredes vel alij qui magis fuerunt a
testatore honorati. vt. §. eo. §. et enim. r̄ in seq. §. sed quid si
habuerit collegatarios r̄ cōiunctos r̄ reet h[ab]ere: Rñ. idem
q̄d. §. est. scilicet vt heredi def[uncti] nec alteri accrescat: q̄ tanq̄ erat
scissum iuris p̄sumptione. vt. insti. de lega. §. si eadem.

Nullus. si heres vel alius oneratus. tacite enim re-
spondet obiectioni.
v̄ **P**riuatus. per hanc. l. Accur.
r̄ **S**ed considerans. sic quia r̄.
v̄ **T**ermin[us]. h[ab]et iuris. vt. ff. de cōdi. r̄ demō. l. i. Accur.
z **M**ors. scilicet naturalis: vt hic. r̄ de nup. §. de iur. vltima
ceps non ciuilib[us]. col. iij.

Cogiter. sic. vt cū de ap. cog. §. dispositum. col. iij. linea r̄
b **P**erducat. scilicet quando testatur ipse. Vel si habes
perducent: dic. si heredes eius.

Collatio Prima

a Non enim respon. tacite obiectioni. Accur.
b Tempore. non autē ad preterita tempora trahitur
 vt. C. de legi. et consti. l. leges.
c Hinc nobis. quasi dicat ex quo de incommo hōdis
 vidim. et de commo videam. scz. l. falcidie. Accur.

Lex futu-
tura nō
preterita
ra respi-
cit.

d Cura. alias
 hora. i. cas. vt. eue-
 nis. vñ illud Gra-
 ta supuenit q nō
 sperabit hora. vel
 die hora. i. ps. tps
 vel tps. nā dicitur
 hora pars tps ex
 momēt plurimis
 plituta. r. p. tales
 pūctas diuiditur
 dies et nor. vt. ff.
 de hb. sig. l. ij. r. C.
 de trāsac. nō muno
 rē. fm. p. nā. xxiij
 hōre die naturalē
 faciūt. xij. faciūt ar-
 tificialē. vt. ff. dver
 bo. sig. l. ij. §. h. et d
 adulte. l. capite.
 Accursius.

e Falcidie. di-
 citur autem falcid-
 dia a falce: qz sicut
 falx refecat: sic et
 hoc lex. Vel a falcid-
 dio auctore. vt pu-
 bliciana a publi-
 cio pterore. vt l. sti.
 d. ac. §. alie. Et no.
 q sup hac mate-
 ria pmo lex. xij.
 tab. inuēta est q pleni ius tribuit testatoribus. vt. ff. ad. l.
 fal. l. dicit ibi. secūdo lex furia et voconia. tertio lex fal-
 cidia. qz dicitur. l. nō erant sufficētes. vt. insti. ad. l. fal. l.
 rñ. qz falcid. fuit modificata p Justinianū: vt demū fa-
 cro inuētario haberet locū. vt. C. de iur. delib. l. h. et iterum
 plus p eundē fuit modificata vt ei tantū cōpetat q nō sur-
 ripuerit. r. q solēnitatē in inuētario adhibuerit: vt statim
 sequitur. Accur.

f Inuitis. hoc est verū per. l. istā falcid. et iure veteri
 vt hic et insti. ad. l. fal. §. i. et. ff. ad. l. fal. quod de bonis. §.
 i. et. §. h. hodie §. i. vt. §. eo. §. si vero expressim. Sz quō ēt
 iure veteri fiebat p volūtate testatoris. vt. §. eo. §. semper.
 Rñ. hoc fit lege pmittente scz falcidia: vt hic dicitur.

g Expēdant. l. in totū vel ita q nō remaneat hōdis q̄ta
 illius p̄tis ex qua fuit institutus. vt. insti. eo. §. i. Accur.

h P̄bet. i. cōcedit hōdis vt retineant. Accur.

i Impleat. siue aliqd deat siue nō. vt. §. eo. hoc autē.

k Vidēt. s. hōdes fm. Bzo. sz nō repugnāt p̄sumptio-
 nē huius legis. §. eo. §. p̄ri. et. §. hō absunt. in fi. Accur.

l Volūtati. tacite. i. expressa sec. vt. §. hō expressim.

m Deficiētis. i. mouentis testatoris.

n Legi. scz falcidie.

o Utilitate. s. legis falcidie.

p Potestatem. alias voluntatem.

q Malignatur. s. destruendo. Accur.

r Nō forte. cum nō sic lege. si nō surripuisset cessaret: qz
 sufficiēter erat ibi pro q̄ta. et pōt poni exp̄plū vt sic erat

Non enim his q sub nobis: neqz
 q nūc solū sunt hoib: sed oī et
 post hoc currenti tempore le-
 gem ponimus.

¶ Hō falcidiā detrahīt de
 legatis si nichil malignitatis
 in hōditate cōmisit: r inuenta
 riū sollicitē fecerit tpe et mō
 statuti: als secus. Ang.

¶ Hinc nobis: ingressa est cu-
 ra et quedam cōsideratio fal-
 cidie legis. que etiam inuitis
 testatōib: si expēdāt res
 p legata p̄bet et retinere here-
 des quātūcūqz eis impleat q̄-
 tā substātie: et hic ei repugna-
 re qdēvidēt et volūtati de-
 ficiētis et incūbere legi talia
 pmittēt. Sācim: igit qm tuē
 da nobis vbiqz est deficientiū
 volūtās hōdes si voluerit hac
 vtilitate potiri: purā fuare le-
 gis p̄tāt r nō p ea q forte fur-
 ripiunt aut malignant: utro-

patrimonii. c. aureorū. lxxv. legauit. heres subtraxit. rrv
 et q dicit nō forte. i. non haberet locū cū nō esset necessaria
 vel si nō habes nō dic q erat patrimonii. c. legata erant
 c. vel nonaginta: subtraxit aliquid: puta. v. nunc nō po-
 teritvri falci. et si hoc non fecisset potuisset. nā p̄uilegiū

ducere pertēt falcidiam. cū
 vtiqz si nichil malignati eēt
 nō forte p̄peteret. ¶ Fiat igit
 inuentariū ab herede metuēte
 ne forte nō habeat post debita
 r legata falcidiā fm modū et
 tpa: p q dudū sancim hoies
 q̄ excepim: ex dāno rez sua-
 rū: in aditōib: statuēt one-
 rayqz ad substātie relicte mē-
 surā illo adiecto solo: vt opo-
 teat hōi hōde q nō credito-
 rē solū sz etiā legatarios et fidei-
 cōmissarios verē r metuit: nō
 dānificari solū: sz etiā non lu-
 crari: puocare: oēs legatarios
 r fidei cōmissarios quātūcūqz
 in eadē ciuitate sunt cōstituti.
 aut quosdā p eis agētēs: si for-
 te psonarū natura aut digni-
 tas: aut qualitas: aut etas:
 aut quelibet necessitas: facul-
 tatem eis non dat ad inuenta-
 rij presentiam. ¶ Si vero ab

privile-
giū p̄dit
qui eo
abuit

meret amittere q
 cōcessa sibi abuit
 potestate. vt hic: r
 C. de iudeis. l. iur.
 deos. in fi. r in de-
 cretis. xi. q. ij. p̄u-
 uilegiū. et q dicit
 forte sit sup̄num
 Uñ hoc casu p̄u-
 tur plus q̄s p̄legē
 istā q̄ per. l. C. de
 iure deli. l. si. §. illo.
 sed ius vetustius
 hoc velle videt. vt
 ff. ad. l. fal. l. benefi-
 cio. et. l. hereditatē
 §. si. Accur.

¶ Tempora. p
 que dudum vt si-
 gno crucis p̄posi-
 to scipiat fieri ifra
 xxx. dies ab aper-
 tura testamēt. et
 p̄pleat infra duos
 mēses alios: reb:
 r p̄sonis in presen-
 tia p̄stitis. als in-
 fra annū. vt. C. de
 iur. delib. l. si. §. si-
 autem dubi. r q̄s
 ad. §. r si p̄tam.
 Accursius.

t Quando. subaudi eo tempore quando r c.

v Excepimus. id est deliberauimus.

z Adiecto solo. s. illi cōstitutioni. C. de iur. delib. l. si. p
 hanc constitutionem.

y Non dānificari. repete metuit dico r c.

z Conuocare. oportet dico r c. Bzo.

a Fidei cōmissarios. nunqd etiā creditores: Rñ. qz sic:
 qz et eorū interest. vt. §. i. vt spō. lar. §. ad hoc. col. ij. plus etiā
 qz dānū euitāt. vt. C. de iur. delib. l. si. §. licentia.

b Agētēs. procuratores. sz q̄nt hoc fiet: Rñ. mittet ad do-
 mū vt aut veniat vocat: aut aliū p se mittat. vt. ff. qui. ex
 cau. ma. itē aut p̄ior. §. penul. et. §. h. et. C. de auc. p̄re. l. i. in
 fi. Accursius.

c Natura. vt quis mulier que nō debuit in iudicio cō-
 parere. vt. C. de procur. maritus. imo p̄uif vocās. vt. C.

d Dignitas. vt sacerdotij. vt (de offi. diuer. iudi. l. i.
 C. de epi. et de. omnes. in pun. et. ff. de in ius vocā. l. ij.

e Qualitas. vt qz vultudine ē ipedit: vt. ff. de iurei. l.
 f. Etas. vt pupilli et adulti curatores (ad p̄sonas.
 habētēs: qz p oēs se representant. vt. C. de in integ. resti.
 mi. l. ij. r. C. si aduersus rem iudi. l. et cū minores.

g Necessitas. vt qz captus sit vel vinculis vel latumij
 vel midus. vt sine sui dedecore in publico apparere non
 possit. vt. ff. ex quibus cau. ma. l. succurrit. r. l. in eadē.

h Si vero absunt. sed de qua absentia hic dicit: cū mul-
 ta sint genera absentiarū. vt dixim: §. de fideiuss. §. i. Rñ.
 si extra ciuitatem dicit absens. vt. §. p̄ximo inuuitur.

a Aliqui. ser. legatarij vel creditouibus.
b Testes. oportet repete.
c Substantia. als facultate. i. substantia. vt insti. q. ma. no. pos. spualiu. se. vel dic facultate. i. possibilitate dandi ali quid. vt. ff. de hbo. obli. zinuus. s. illud. s. possides faccu lum hz facultate.

sed intellige idonea p motu iudicis. vt. ff. de iure de libe. l. i. s. si. et. C. de epi. audi. l. de crea tionib. na. facit fa cultas vt sibi ma gis credat. vt. i. de testi. s. sciam. col. vij. S. qle erit iudicis arbitrium vt estimet idoneum: vt habeat m quatu id sup q pot ee qtho. vel si sit par inuico oneri. vt. i. de excu. tu. vel cu. s. ite. p. p. pau peratem.

d Opinione. que fouat ex bo nis mouib. vt. ff. de iuro. et cura. da. ab his. l. scire oportet. s. si. Accur.

e Tres. i. trib. q. h. de cognoscit. vt. C. de iur. delibe. l. sciam. s. sinant dubius. z dic vt ibi plene not. Accur.

f Tabularijs. interposito e hic h. sus. et ponit hic plu rale pro singulari. sic. C. de epi. et. de. o. p. h. an. trophos. z. C. de his qui in eccl. ma. l. i. et. ff. de neg. ge. ait p. tor. s. qd si sint tabelliones tres in cofeccione inuentarij. Rn. valet nam no io inu. q. sint tabelliones tres credit. eis. imo pl. cum sint publice p. one. vt. i. de testi. s. sancimus. col. vij. et propterea resolutur plurale in singulare.

Tabel. S. Quatum ad hoc. ergo a contrario sensu als soli tabellioni credimus etia sine testib. confecto instrumeto. et est pro hoc. C. de dona. l. in donationib. S. certe no creatur et soli nisi testes adhibuerit ipse tabellio instr. vt. i. de fide instr. s. sed si instrumetu. col. iij. et quod in. d. l. i. do nationib. cotinet. veru est vt no sint necessarij cu subscri ptioib. p. p. a manu scriptis. tabellio in scribere dz coru noia vt dictu est. Et qd hic dicit quatu ad hoc. io est que als tabellio et duo testes quoru noia non sunt scripta suf ficerent. hic autem exigunt tres. sed videntur hec oia ee cor recta. et q. semp soli tabellioni credat p. ius nouissimum. vt. i. de fide instr. si vero neq. adnumerato. Rn. distiguet do ips quo coficiat instrumetu. vt tuc testes sint necessarij a tpe quo vult aliqd. p. bari. ex instr. vt tuc soli instr. si no neget publicu: als si neget publicu credat et cu iurameto tabellionis et per coparatione. vt. i. de fi. instr. s. sed si instr. z. s. s. h. moxian. z. s. s. h. neq. tres. id est tribus. **h** Inuentaria. i. illa scriptura in qua res inuete i h. d. itate scribunt. vt. ff. de adm. tu. l. tutor. q. rectorum. i. r. n. Sed nunqd vno coextu fieri debet. videt q. sic ad instar testameti. C. de testa. l. cum antiquitas. sed et tra dico. vt C. de iur. deli. l. h. s. sinantem dubius. Item nunquid id ee tabellio vsq. ad fine debet adhiberi. et idem in testibus quero. Respon. sic.

i Superuenientibus. id est redeuntibus.
k Quereantibus. pro conuenientibus.

l Examinationem. que fiet per tormenta. vt. C. de iur. deli. l. si. s. licentia.

m Anobis. vt. C. de iure deli. l. si. s. licentia. Vel dic vt C. de questio. l. i.

n Heredis. qui iurabit nichil maliciose fecisse sequit se z affuisse his q gesta sunt: z vidisse que tuc agebant: et in nullo conscios esse facte ab herede malignitatis. sicq. in his q relicta sunt a testatouib. iue nire veritate. nisi forte p. s. n. tes legatarij oes aut qda. p. te statioe sibi p. missa noluerit ve nire nec adesse inuetoario. tunc eni licetia erit heredi etia non aduenientib. legatarijs p. tentu esse testiu. presentia: et facere d. scriptione: reposito. etia sic legatarijs et iureiurando here dis: et seruo. examinatioc. et his oib. obfuaris habere ex falcidia presidiu. Sic eni no

eramento calumie. vt. C. de iur. cal. l. ij. s. quod obseruari. Item nota q. negatiua p. ba. qd ee cotra. C. de p. batio. actor. negati. sed habet equipollentia affirmatiue: cum enim iuret se us q. h. q. sterisse vsq. ad fine inuetoarij: nichil potuisse fieri q. n. ip. se viderit: perinde est ac si affirmatiua. p. p. oneret. vt. ff. de codi. l. nec codicillos.

p Veritatem. no. q. iudex debet omnino inquirere ve ritate. vt. C. de eden. is apud quem.

q Nisi forte. hoc nisi refertur. s. cum dixit puocare om nes qui sunt in ciuitate zc.

r Testiu. l. triu. vt. s. dixerat. na. videt repetitu. vt. ff. de hbo. obli. l. iura. s. idem r. i. d. i. Uel dic duoru in e. d. i. non venientiu cum minus no dicat. vt. ff. de testi. p. bi numer. ar. C. de eadu. tol. l. vni. s. p.

s Descriptione. i. inuentarium.

t Reposito. i. remoto. q. d. non iurabit heres neq. torquetur seruus in odium non venientium fm quosdam. vel meli. dic reposito. i. referuato vt nichilominus dicta au gilia et referuentur. Accursius.

v His omnibus. scilicet que dixim. s. s. hinc nobis. vsq. huc. Accur.

f Presidium. cotra legatarios et fideicomissarios. Nu quid p. tra creditores. Videtur q. sic. qz supra dixerat cum tumere legatarios et creditores et coniunctum de his locut. est: sic concludit hic. Item est arg. insti. de here. qua. et dif. s. i. Item expressim. i. s. si vero non fecerit. in fi. s. et hec videntur per hanc consi. sed per. l. C. solum habeat hoc vt vltra vires non teneat creditouibus. vt. C. de iur. delibe. l. si. s. sed et si p. fatam. et potest esse ratio: qz hic maior solentitas exquiritur in inuentario: ynde maior sit vtilitas. vt. ff. de regu. iur. l. fm naturam. et insti. de legi. patro. tu. s. si. Sed contraria sententia vera est. et qd dicit i. eo. s. si vero. in fi. expone vt ibi diximus. Item nunquid aduersus libertates vtetur falcidia: Respon. non: vt in st. ad. l. falc. s. cum ratio. et argu. ff. de inoffi. testa. papi mianus. s. sed an libertates. Accursius.

o Et vidisse. Qualis Nota testimoniu debeat de auditu no reci pi fm nra iura: vt hic. z. C. de testi. l. testiu. nisi in ca sult in actione aq plume. arcede. vt ff. de probatio. n. arbiter. Item nota test. debere vide re. ynde sec. no ad mittitur hoc casu. Nunqd als. dic q. admittit cu no in uenit prohibitus vt. ff. de testi. l. i. Item no. cum de bere dicere sic esse vel non esse no au rez de credulitate vt hic. z. C. de testi. testiu. aliter in fas

Verita. te dz iudex in quere

a **U**inere immo augere: scyzt cōuocent testes. vt. 3. dicitū est. sed et istud est restringere illam legem.

b **C**onsolationem. sic. ff. de inter. ac. l. et quia.

c **O**stendit. nam plus sepe in facultatibus suis q̄ in his est hoies sperat. ar. ff. qui et a. qu. l. in fraudem. et insti. q̄

ma. non poss. §. in

fraudem. Accur.

d **F**ecerit. sic. vt

§. eo. §. fiat. igitur.

Accursus.

e **L**egatarium.

olim cōtra etiā q̄n

nō habebat locuz

falcidia contra le-

gatarios. vt. ff. ad

treb. l. i. §. is qui. et

§. deniqz. sed i cre-

ditoub? idē. s. q̄ in

solidum tenebant

etiā vlti vires he-

reditans. vt. C. de

iur. delib. l. i. §. cū

igitur. Accur.

f **U**inere. et

immo augere. eam

firmam? statuēdo

maiorē penā. nam

per eam solū deue-

gabaf falcidia cō-

tra legatarios: hic

autē plus dicit vt

in solidū teneatur

heredes: scz vltra

vires vt hic. r. C. v

in. delib. l. i. §. si

vero postq̄.

g **D**ānificatur.

is factio inuētario.

h **C**reditoub?

ablatiue accipe et large etiā pro legatarijs. vt r alias. ff.

de actio. r obligatio. l. hered. tarrarum. et de verb. sig. l. cre-

ditores. et. h. l. cui.

i **L**ucrari. hoc facit pro eo quod dixim? vt etiā contra

creditoros possit vt lege falcidia. vel vt referat rātū ad le-

gatarios id q̄ de lucro dicitur. nā q̄ de dāno certant p̄se-

rendi sūt. sed de suo h̄des nō soluit. vt ar. C. de iure deli.

l. si. §. licētia. Itē nunq̄d priuabit debito iure nature si nō

facit inuētariū ille cui ex necessitate relinquit? vt est filius

et similes. vt. §. eo. §. p̄mū? r. h. nō. Si enī nō obedit testa-

tori leganti et legi p̄cipienti. vt. §. §. h̄is igitur. r iudici de

cernēt. vt. §. eo. §. si quis autem. non punitur m̄lto min?

hic quando soli legi nō obedit. p̄ualere enī debent iura

ponoia r plura. vt. C. de edic. diu. adria. tollen. l. i. et. l. de

confangu. et vter. fratri. §. si. col. vi. q̄ cum nō est: ergo et

hoc nō debet perdere. Item quod. §. dictum est nō perda-

tur. hic intellige repetitum. vt ar. insti. ad. l. aquil. §. ceterū.

licet quidam dicant contra q̄ in hoc §. loquitur indistincte.

et. C. de iure delib. l. i. vbi etiam plerūqz sit mentio hu-

ius verbi miscuerit: quod ad filios pertinet. vt insti. de

here. qua. r. d. §. testamēti. item quero quid addit hec cō-

stitutio illi. l. scimus. nam et ibi sic p̄mebantur non factio

inuentario: Respon. hic tenetur legatarijs vltra vires

hereditarias quod non erat ibi: vt hic. et in. d. l. si vero post

q̄. Item per istam vocantur legatarij: per illam non. vt. §.

videbimur neqz legē ita hacten? approbatā minuerē: neqz iniusticiā facere morietē. Si ei oino qdē sibi vult aliquos fieri heredes et h̄re quā dā cōsolationē ex sua successiōe: r ar bitraf iūsticiē se h̄re substātiā nō tū hoc cause vitas ostēdit: certū est q̄ nō hec cōtrarietas erit snia inuētarij r igno rātie puritas illi. **S**i nō fecerit inuētariū fm hāc figurā (sicut p̄dixim?) nō retinebit falcidiā: sed cōplebit legatarios et fideicommissarios: s; pu re substātie mouētis trāscendat mensurā legatorū datio: r hoc dicim? nō nostrā minuentest legem quā posuim?: vt nichil de p̄prio dānificent? heredes creditoub?: s; dabit ei penā exacto sine malignitatis: cur transcendit leges ex q̄b? caute oia agēs nichil poterat dānificari: sed ex diuerso etiā

§. si vero dabsunt. Item heredes surripientes carent toto ibi p̄mebantur in duplum. vt. §. eo. §. sanctimus. et. C. d.

l. si. §. illo. Item et quidam casus ponuntur. §. de hac materia qui non ponuntur ibi. vt. §. si vero. r. §. non autē. r

§. illud. et quod hic dicit non minuentes r. r. est verum in inuentarij cō-

fectione.

k **H**ec autē dicitur. scilicet vt factio inuentario ha-

beat locum. l. falcidia. vt. §. eo. §. si vero absunt. in. si ubi

et h̄is omnib? r. Accursus.

l **H**oc agit. i. a. tium relinquit: vt nichil apud heredes remaneat.

Accursus.

m **D**isposuit. nam relinquit? minus falcidia: sed §. nil dimiserat.

Accursus.

n **E**rrantis. sepe enim r. vt insti. tu. qui ma. nō pos.

§. in fraudem. Accursus.

o **S**i vero heredes. cui certā portionem non cogebatur reliquere r

legem hanc.

p **H**eredem. penitus extraneum. Sed quid in suoy?

quasi: vt. ascen-

dentibus et patronis et fratribus? Respon. in ea gratiari non potest filius a patre: vel econtra. vt. §. vt cum de

appel. cog. §. alid. et §. hoc quidem. col. viij. et. l. de tri. r. se.

§. pro iuribus. col. iij. nec patron? a liberti. vt. §. eo. §. nō autem. r. insti. de suc. liber. §. sed nostra. nec frater fratre

turpi persona instituta. vt. §. eo. §. p̄mū. r. C. de inoffi. te

sta. l. fratres. et idem in omni persona cui necessaria debetur: vt in coniuge superflite apud morientem diuitem vt

§. vt lic. matri et aue. §. quia vero legem r. colla. ix. Accursus floren.

q **S**ed solummodo. olim contra. vt. ff. ad le. fal. l. q̄ de bonis. §. i. et. §. fina. Accursus.

r **P**ie. sed hic hodie non est necessaria expressio. vt. l. de ecclē. §. si autem. col. ix.

s **H**abentem. ex quo etiā lucro locuples aliquis habet. vt. ff. de verbo. obli. l. si quis. in. fi.

t **L**ucro. sic. ff. de reg. iur. si in duabus.

v **P**rediximus. vt. §. eo. §. si vero.

x **S**ubstitutio. scilicet hi et coheredes iure communi. alij autem auctoritate huius legis specialiter vocantur.

nunquid idem in rebellianica quod in ista que iure institutionis debetur? Respon. sic: quis similis est effect? quosdammodo. vt insti. de fideicom. here. §. sed qua. et. C. ad

l. fal. si vt allegas. ar. contra. C. de appel. p̄cipimus. in fi. et. C. de testa. l. sanctimus.

a Non autem licet heredi inventarium facienti dem' falcidie comodum hic autem no damus.

b Subtiliter no errando in facto. vt. C. eo. error.

c Quibusdam forte amicis heredis.

d Quod etiam interpositio est.

e Precedentiu

f. l. peratoru q suo runcante nos. po ne exempli vt. C. eo. l. i. et. L. error. vel dic q eas non habemus q hunc casum sic expse ponat. vel si habes i littera precedetes dic vt. C. eo. l. h.

g. Accinere. de non. solutis. Ac cursum.

h. Uelle. lmo vi det pcedi. vt. ff. eo. qd de bonis. s. no idcirco. s. h. dicea corrigi p ista. l. uel distigie an voluit in totum soluere et hoc pstituit in aio vt h. aut no vt ibi. Uel melius veri.

i. Subtiliter agno- nit et te tu soluere incept vt fundicium in reliq sibi parauit. vt arg. ff. ad maced. s. iulianus. s. h. et. C. de si deico. l. i. r. ij. s. in suo non subtiliter agnouit. It vide tur s. ff. eo. si ex plu rib'.

l. Sed h dicas non esse. na nullu solidu legatu fuit ibi solutum vt ex illa lra patet. qz oes res erat ym' legataru.

m. Sententiam. scilicet in solutis.

n. Lam. s. in non solutis.

o. Agnoscentem. scilicet substantiam.

p. Eniam. ad est voluntate in no solutis.

q. Testatoris. qui solida voluit prestari. vt. ff. de dona. inter vi. c. ryo. si sponsus. s. si quis rogatus.

r. Sequi. subaudi volum'. o. hoc. s. penitere.

s. Sequente heredis. sequente voluntate testatoris.

t. Scientib'. i. quantitate patrimonij.

u. Percipientibus. s. legataris qui pceptu legata.

v. Inferre. s. velle.

w. Exoluisse. r. darguiffent varietas siue pticularis ap- probatio. sic. ff. de admi. tu. l. cu qrit. r. de bo. lib. l. na ad iur du. r. de le. iij. n. m. n. r. ad ex. h. l. celsus. s. ite celsus.

x. Exactionem. qua legatarius ad heredem facit.

y. Agere. i. falcidiam r. tinere.

z. Recte. de soluendo toto ac incipiendo.

aa. Inopinabili. vt quia graue es alienu sit qd latuerat prius. vt insti. de he. q. i. t. d. s. sciendu est. q enim de nouo emergit auxilio nouo indiget. vt. ff. de inter. ac. de erate. s. ex ca. r. ff. r. in pos. leg. l. plane. r. de equali. do. s. qz vtro

Heres substantia defuncti subtiliter agnoscentis vni integraliter psoluens: oib' alijs in solidu soluere copellit penitencia r incostantia repulsa: nisi in opinabile emergat danu tempo re instantie cause solutiōi statu. his obtinentib' in omni vltima voluntate: r personis omnibus minoribus dūtaxat exceptis. Bar.

Ho aut' dabim' Iniam here di mensurā substantie subtilit' agnoscenti soluere qdē mox ab initio qbusdā integra legata: et ad plenū sniam testator' seruare: qd etiā pcedentiū nos di cūt pstones) ab aliquib' aut' retinere velle: neqz ex pte qdez cōplere testōis sniam ex pte rante circa substantie quāritate s agnoscentē r mox sequētem sniam testatoris: p omnia eā sequi et no ad petora penitere. neqz eni hoc erit cure sequētis h'rdis. Sz neqz con

cedimus eis ab initio scientibus quidem et incaute soluētib' r postea lites percipientibus inferre r recipere velle ab eis quodcumqz contigerit exoluisse eos. Oportet eni ante exactionem cogitare r age re r non cogitante recte de inde transferri ad indeuotionē (nisi forte iusta qdā cā hoc introduxerit) inopinabili' quodā cre alieno apparēte qd minuat substantiā r locū reptionis' faciat. Illud quoqz p speriū ne tps fiat longū r talibus qstionib' nullā eni taliū qōnū aut litiū trāscēdere an tempus sancimus. Necessitatem imponētes omnino intra annū post aditionem et legata solu' et que a testatore sūt relicta compleri fm sui naturā: et omnia agi quecūqz prius ediximus. Inquitum autem anno' damus sicut prius iam diximus ad admonitionem ex iudiciali decreto: anno eni

Receptionis. vel etiā retētiōis. nā cui dam' r. vt. ff. de suph. l. i. s. qd aut. s. fm ca q hic dicunt factū cū vno mter alios faciet p iudiciū qd eē nō d'z. vt. ff. de iureiu. l. qz r de re iu. sepe. l. rñ. s. hie hoc id eū i're: qz qsi ex vno forte r qsi vnu factū videf. vt. C. de duo re. l. h. Sed qd si pte lega- ti legatario soluit: nūquid in residuo multo magis sibi p iudicat: rñ. non. quia quando solidū soluit vni vnā voluntate p l. i. ut insolida. at hic nō sic. p' rca il debeā tur. r. noie legari r. sūt debita r alia r. indebita iure falcidie. vñ soluta pte i duriorē videt ac cepisse. vt. ff. de solu. l. i. residui ergo nulla ē petitio: at cū solidum vni soluo cessat hec ratio electionis. Itē no. Falcid multus casibus cessat. quattuor casus in quibus cessat falcidia hoc iure vnus est. s. s. p. r. al' est in hoc s. al' j. de ec. n. s. h. aut. col. r. qz. j. r. s. d. largi. s. p. col. r. est et al' s. eo. hinc nobis est et ferr' s. co. s. i. vtro nō fecerit. b. Quēstioib'. puta agit p legato vel fideicomis- so generalit' spe-

ciali ex tempore liti contestate vsqz ad annū debet finire hec causa: quod intelligas p annū r ita est hoc spāle vt lig duret anno licet als cuius trāno. vt. C. de iudi. pperā dū. i. rñ. criminales biēnio durent. vt. C. vt iura cer. tē. cri. que. ter. l. h. sic est etiam als specialit' minus triēnio du ret. j. vt de. apud propu. epif. s. i. col. vi. r. C. vt omnes caus setam et. qz cri. l. h. in h. et. ff. de ex. tu. qnquaginta. r. C. de nau. l. p. et de decur. l. g. alit. r. de asser. tol. l. i. et de edif. p. l. h. in. h. Accursius.

c. Necessitas in a. aditionem r admonitionē. vt sequi tur ibi initium autem. et. s. eo. si quis autem.

d. Solui. hic annus computatur huic facto id est solutiōi. sed. s. p. r. r. r. p. n. i. i. instantie finiēde. Sed quid si in. r. mense post aditionem et admonitionem fit it causa prolegato inchoata? Respon. si vult legatari' hoc dicere cum cecidisse a suo iure: nō agitur causa contra est plus. als potest causa durare vsqz ad annum. ne quod in odium eius est inductum in eius vertatur vtilitatem. vt ff. de inter. r. re. l. relegatorum. in fi.

e. Anno s. vtili qui datur solutiōi legati. Accur.

f. Diximus. vt. s. e. s. si quis aut in non implens. Ze.

g. Decreto. p quā dā iterlocutoriā qd precipiat cū sol uat v' p se iudicē. vel p nunciū. vt. ff. de arbi. l. qz. in. fi.

puta agit p legato vel fideicomis- so generalit' spe-

ciali ex tempore liti contestate vsqz ad annū debet finire hec causa: quod intelligas p annū r ita est hoc spāle vt lig duret anno licet als cuius trāno. vt. C. de iudi. pperā dū. i. rñ. criminales biēnio durent. vt. C. vt iura cer. tē. cri. que. ter. l. h. sic est etiam als specialit' minus triēnio du ret. j. vt de. apud propu. epif. s. i. col. vi. r. C. vt omnes caus setam et. qz cri. l. h. in h. et. ff. de ex. tu. qnquaginta. r. C. de nau. l. p. et de decur. l. g. alit. r. de asser. tol. l. i. et de edif. p. l. h. in. h. Accursius.

e. Anno s. vtili qui datur solutiōi legati. Accur.

f. Diximus. vt. s. e. s. si quis aut in non implens. Ze.

g. Decreto. p quā dā iterlocutoriā qd precipiat cū sol uat v' p se iudicē. vel p nunciū. vt. ff. de arbi. l. qz. in. fi.

Auxilio egē q d nouo accidit

Falcid multus casibus cessat.

argu. J. de sanc. epif. §. pe. col. ix. r. J. de ec. ti. §. si q. aut. col. ix. licet dicatur in nouellis contineri q. debeat in diffinita a relictis. scilicet hereditate. Accur. (nua vari. b) Et minoribus etate. f. adultis curatores habentibus vt. C. de integ. resti. m. l. si curatore. als. nō hz nisi viam restitutoris.

Prescri-
ptio tpa
lis q. n. p.
Minor-
rem cur-
rit.

c. Nichil. scz q. ad effectū: preiudi-
cat tamē ipso iure
als nō esset neces-
saria in integrū res-
titutio de q. sequit
vt. ff. d. mulo. i. cau-
se. et ita erit hoc
spāte vt tpa is p-
scriptio currat cō-
tra minorē. regula
riter J. vt. C. an q.
cau. in integ. resti.
nō est necel. l. si. sic
est spāte r. circa in-
dicia in spacio. r.
dierū q. dantur ap-
pellanti. vt. J. d. ap.
r. in que rē §. i. col.
iij. Jtē in instātia
cāe. vt. C. de iudi.
l. p. perandū. in fi.
Jtē in pscriptōe q.
obest minorū volē-
ti accusare. vt. ff. d.
mino. l. auxilium.
Jtē in pscriptōe
qnquēniū que obij-
cā minorū ad tuē-
dā statū defuncti.
vt. C. ne de sta. de-
func. l. si. mat. Jtē
in pscriptōe dot.
nō numerate que
obijcā minorū succedēti aliū vt etiā nō restituat vltra sta-
tuta tpa. vt. J. de tēpo. nō solu. pe. sup. do. §. sin autē minor.
d. Preiudicat. f. in spacio illius anni q. dat (col. vij.
solutiōi. nā p hoc minor: r. heres non pdit hereditatē quo
ad effectū. Jdē dico in illo anno q. dat. p instātia cause. nā
est si sua inersit forte litibus nō vexari: qz opz a capite in-
cipere: restituet infra illū annū vt nō videat cucurrisse. vt
ff. de mino. l. minoribus. et econtra si agat idem minor: et
petat legatum cum aliis sit heres: nam restituitur. vt
C. de iudi. l. p. perandum. in fi.

Capit
est rei
pncipiū

e. Per restōnes. ergo cucurrit. Sed nūquid eligit quā
viā prius velut. Videtur q. sic. vt. C. si tu. vel cura. p. rotū.
q. verum credo quo ad annū qui datur solutioni. quo ad
aliud non: immo primo contra tutorem vel curatōrē agit:
postea restituitur in subsidium. et est ratio: quia perditū
non est ius defendendi vel agendi: licet instantia perierit
vt. C. de iudi. l. p. perandum. in fi.
f. A lege. ista. i. de pena nostre legis.
g. Patronatus. i. si patronus instituat a liberto.
h. Diffinuimus. scz hodie tertiam si moriatur sine fi-
liis condito testamēto: sed ab intestato totum: sed iure ve-
teri erat aliter. quod dic vt insti. de suc. liber. a. pūn. ti. vsq.
ad §. multis autem. Accur.
i. Penā fuerit. i. liberti petierunt q. pñoni aliqd. dent

vel faciant. Accursius florentinus.
h. Diximus. vt. §. eo. §. si quis autem.
l. Legalis. i. lege debita.
m. Pura talibus. f. penis: lz de ea nolit prestare. vt. §.
eo. §. si quis autem.

tinitates ordinauim⁹. Q. vero duplex est testatorū mo-
dus: r. aut in scriptam delatus
dispositionem: aut in non scri-
ptam voluntatem: hec omnia
obtinere similif et fm antiquā
obseruationem et in non scri-
ptis testamentis: r. in omni vl-
tima voluntate sancimus: et i
omni persona siue priuata/si-
ue militari/siue sacerdotali/si-
ue imperiali/siue alterius cu-
iustubet. cōmunem nāq. omni-
bus hominibus hanc legē po-
nimus. Hec nos vt cōmuni-
ter oibus prosint hominibus
scripsimus: quatenus r. iuuen-
tes relictis potantur: et defi-
cientes cum securitate moriā-
tur: scientes quia lex eis sepul-
tis etiā ministrabit: r. quecūq.
illi disposuerint ad effectū ip-
sa pducet. Quāobrem/qm cō-
munis hec vtilitas omnibus
est hoibus) fiant quidem a tua
eminentia hinc precepta cun-
ctis declarantia legis virtutē:

n. Constone. f. greca q. multa con-
tinebat: cum mul-
toties eius memo-
riā habeamus. vt
insti. de suc. lib. §. 3.
nostra. r. de seruil-
cognā. in pñ. et de
legi. agna. f. suc. §.
penul.
o. Et libertini-
tates. i. equauim⁹.
successiones inge-
nuoz r. libertoz fe-
re. r. hoc ideo dicit
qz patroni vsq. ad
quintū gradū: cuz
agnati vsq. ad. r.
cognati vsq. ad sex-
tum succedant. vt
insti. de suc. lib. §.
multis. et de suc.
agnato §. si. et alia
as adicias differ-
entias vt in pdic.
§. multis dixim⁹.
p. Quia delat⁹.
in cuius composi-
tōe quatuor sunt
necessaria. f. nume-
Testa-
rus septe testium/ mento
q. q. ubet se subscri-
batur: q. sint ibi si-
ria.
gilla septe testiu.
vt insti. de testa. §. i.

r. ff. eo. l. ad testiu. §. si q. ex testibus. et q. testator: ppria vo-
ce r. manu nomen heredis scripserit. vt. C. de testa. l. iube-
mus. q. vltimū hodie tollit: vt. J. vt spō. lar. §. q. r. col. ix.
q. Dispositionem. f. solemnem.
r. Non scriptam. in qua sufficit conuocatio septem te-
stium. vt insti. de testa. §. fina.
f. Ultima. sunt em q. q. modi vltime voluntates. p. te: Volūta-
stamentū scriptū. Jtē non scriptū vt hic. Jtē codicillis in tes vlti-
q. bus quicq. testes sufficiūt. vt insti. de fideico. he. §. si. Jtē me quis
illa que fit a patre inter filios. vt. C. de testa. l. hac cōstitutū q. mo-
sima. §. ex impfecto. Jtē volūtas militis que fit etiā cotā dis flūt
duobus testibus. vt. ff. de testa. mili. l. diuus. Jtem dona-
tio causa mortis. vt. ff. de dona. cau. mor. l. i.
t. Militari. vt miles heres institut⁹ possit repelli si nō
obediatur defuncto. Jtē teneat insolidū si nō fecerit inuēta-
riū. vñ corrigat. C. de iure deli. l. si. §. si. Nā hūc §. gñaliter
intelligo referri ad vtrāq. pte hui⁹ pñi. vt seqt. cōez nāq. r. e.
Jtē si miles instituat hūc hūc possit retinere falcidiā si
fecerit iudicariū. vñ corrigat. C. d. tes. mili. l. i. testō. r. C. ad. l.
fal. in testō. §. qdā dicit vt lot. r. bā. q. hē lra sit intelligēda
tm in milite instituto: nō autem testante. pūm vcri⁹ est.
p. Imperiali. siue institut⁹ siue institutus fuerit pū-
ceps: vt in milite diximus. sed hoc ex volūtate nō necessa-
rio. vt. C. de legi. r. pñi. l. digna. r. insti. qui. mo. ref. l. i. §. si.

a **M**etropolitani. i. archiepiscopi.
 b **P**aupertate. nam conce dit retinere falci.
 c **P**ermitit. nam precipit seruari voluntatem morien-
 tis. vt. s. eo. s. si quis autem. et. s. his igitur.
 d **De non eligendo** 1c. Tribus modis hoc itellige. pto qd il
 le due dictiones. s.

mu. nu. sint nomi-
 natui casus. 7 hec
 dictio eligendo cō
 uertatur in verbū
 subaudi eo q. d. d.
 de eo q. scdo nu.
 mu. nō eligant i lu-
 cris pami matri-
 monij vni de filiis
 pmi matrimonij:
 vt. s. eo. s. prosperi-
 mus. filis est hec
 oratio in psalmo.
 In puerendo do-
 minus cap. spon.
 Secido dic q. ille
 due dictiones scilicet
 mu. nu. sint ac-
 cusati casus et
 conuertant in no-
 minatiuū 2 verbū
 eligendo cōuertat-
 tur in verbum. si-
 milis est locutio:
 In pueniendo po-
 pulos in vnum. id
 est dum conuen-
 ret popul' in vni
 Uel melius et pla-
 nius dic q. he di-
 ctiones mu. nu. sint
 nominatiui casus
 2 verbū eligendo
 sit gerundiū sicut
 est. et subaudi ha-
 beat potestatem. q. d. mu. scdo nu. de eligendo nō habeat
 potestatem. et quod dicit mu. idē dicas in vris scas ac-
 capiētib' vroz. vt. s. eo. s. quia vero cōtra binubos. 2 pri-
 ma pars rubice expeditur. s. eo. vsq. ad. s. hoc autem.
 e **Alienatione.** hec expeditur. s. eo. s. hoc autē. vsq. ad
 s. cum igitur.
 f **Et de successione.** actiue legit. q. d. qualiter mu-
 lieres succedant filiis. quod dicit. s. eo. s. cū igit. vsq. ad. s.
 aliud vero. Accur.

Natura
 nouita-
 ti stu =
 det.

N ante nos. nō sēli nobis. nā q. tidie natu-
 ra deperat nouas inuenire formas. vt
 C. de re. au. enu. l. ij. s. sed quia.
 h **Legislatorib'.** i. his q. faciebāt leges
 vel erant impatores. nam alius non pote-
 rat postq. populus transiuit imperium in principem. vt
 insti. de iur. na. s. sed quod principi. 2. C. de leg. et consti-
 tutio. l. vlti. Accursius.
 i **Omnem partem.** q. d. si in aliqua parte leges late de-
 siderarent ordinatiōe modū vel correctiōem aliquam
 etiam nos fecimus. vel melius dic q. ipse ordinauit rei
 publi. il. latus antiquas in septē partes digessit. vt. C.
 de re. iur. enude. l. ij. s. igitur. et se. s. 2 hoc faciēdo corrigē-
 bat corrigēda. quod fecit per. C. quandoq. per interpel-

lationem. vt. C. qui po. in pig. ha. l. asiduis. quandoq. in
 dicendo. vt. C. de legi. et consti. l. fi.
 k **Legislationis.** i. compositionis. Accur.
 l **Ordinantes.** scilicet sub certis titulis et coniunctis.
 vt. ff. de sta. ho. l. i. et. ij. Accursius.

legislationis occasione emer-
 gentium causarū dabat varie-
 tas. Et nos omnē partē legis-
 lationis ordinātes reipubli-
 ce cūctam pene^m correctionē^m
 aliqui quidem pro egentū in-
 terpellationib' : aliqui vero i iu-
 dicialibus questionibus cele-
 brauim'. et multas leges hic
 subiect' no. s. is p. scripsimus
 quale^s est qd etiā nunc emer-
 gens^o ad hāc nos vocauit le-
 gem'. **H**egoria^a em suppli-
 cauit dicēs habuisse se duduz
 virū et duos fecisse filios: ma-
 sculū et feminā: et extulisse^o q.
 dez maritū: plurimoq. a filio
 expta fauore estimauit oportē
 re^o ne relinqret eū sine remu-
 neratiōe: nec extra cōpetētem
 honorē dimitteret. Igit a sinu
 ptiale donationē lz no veniēs
 ad vota scda: m relituit^o et de-
 dit filio: q. nō tñ viues ei^o pmā
 sit: sed obiit ex hoibus^o ante q.
 ad scdas venire vellet nuptias
 mater. 2 lex tā antiqua^o q. no-
 stra^o vocauit ambas et filiam

m **Pene.** 2 hoc
 idē quia et mul-
 te remāserūt corri-
 gēde in volumine
 ff. q. uas p. hunc
 librū corrige. vel
 dic fm quosq. q.
 idēo dic 2 pene: qz
 quandoq. corrigit
 spontaneo motu.
 vt. C. de leg. 2 cons-
 li. l. leges. alij di-
 cunt q. idēo: quia
 2 alij imperatores
 aliqua correxerūt
 prima vroz est.
 n **Correctionē.**
 per codicem.
 o **Conscripti-**
 mus. que sunt in
 C. accur.
 p **Quale.** scilicet
 negotiū. istud
 quale respicit qd
 ē. s. aliquādo qdē
 pro egentū 2c.
 q **Emergens.**
 scz negotium.
 r **Legem.** scilicet
 condendam.
 s **Hegoria.** pro-
 puū nomē est mu-
 lieris. Accursius.
 t **Virum.** pmi.
 v **Extulisse.** i. ex-
 tra cūctatē ad se-

pelendum portasse. sic. j. vt ex ac. instan. do. s. i. col. vij. nā
 in ciuitatibus nō erat ius sepeliendi olim. vt. ff. de sepul-
 vio. l. ij. s. diuus. et. C. de relig. l. mortuorum. alij dicit ex-
 tulisse. i. suscepisse virum. s. scdm qd nil est vt sequitur ibi:
 acer non veniens 2c. arg. pro eis. ff. de contingen. cū emā.
 lib. l. qui duos. circa prin.

r **A filio experta.** quia fili' magis sibi seruicrat q. fi-
 lia. Accursius.
 y **Op. xtere.** nota nos astringi iure naturali beneface-
 re his qui benefaciunt nobis. sic. ff. de peti. here. sed. s. s.
 consuluit. 2. ff. de fur. si pignore. s. i. Accur.
 z **Resistunt.** eo q. a patre habuit: 2 superfluit alterū. 2
 dic q. dedit retento v. usufructu. vt. s. sic enim 2c. Accur.
 a **Et. s. matri.** q. d. non tantū in vita seruauit matri: sed
 etiam in morte seruauit matri omnia bona sua dimitten-
 do et ab intestato: quod est pro exp. cesso. vt. ff. de iure codi-
 l. conficiuntur. l. rñ. et. ff. de bo. libe. l. i. in fi. s. 2o.
 b **Ex hominibus.** als ex oibus. q. d. separauit se ab ho-
 minibus relinquendo eos. vt. ff. de tab. u. et. h. l. i. s. fi.
 c **Antiqua.** vt insti. ad tertul. s. sotoz. Accur.
 d **Nostra.** vt. C. ad tertul. l. fi. Sed quidam dicunt q. il-
 lam veterem non habemus. sed in. d. l. C. dicitur pro vete-
 rum legum. 2c.

Benefa-
 ciētib'
 benefa-
 cere te-
 nemur.

Collatio Prima

a Permissi. scilicet. i. nō puenisset ad secūdas nuptias. Ac.
b Nulla questio. quin debeat succedere quia est casus legis. vt. C. ad tertul. l. antepenul.
c Donauit. scilicet filio.
d Fieret. i. remaneret. sic. ff. de ferul. rusti. p. medio. s. v. nō.

f. h. 7. de iudi. iulianus. vt melius proprie ponitur.
e Omnem. hic est allegatio filie.
f Proprietariē. scz antenup. donationis quā mater dōauerit filio quo ad p. p. ueritatē. Ac.
g Quāsi. id est nō solum pro ea pte qua successit fratri. sed insolidum. Accursius.

h Habere. scilicet fratrem morietē. q. d. si creditur matrem suam nupturā nā dimisit tunc donationē ppter nup. sorori. vt dicat maritus huius mulieris. nā si sciuit. s. hanc nupturā nō dimisit hanc donationē et. vt dic h. e. s. matrē. q. d. nullā habeat mater spem ex donatione ex quo nubit.

i Verum. p. sed
k Mater. r. sio matris.

l Hereditatis. q. d. nō amplius dicitur donatio antenup. sed filij hereditas dicenda est. sic. C. de inoff. testa. l. si. in fine.

m Et. i. sibi matri.
n Unciarum. tanq. heres. sic. C. de inoff. testa. l. si. in fine.

o Proprietatem. pro medietate.
p Et vsum. i. vsum fructū. scz in totū. ppter pactum qd posuerat in donatione. vt. s. ibi sic enī. r. s. h. ec allegatio scz q. videat facta hereditati reprobata. Ieo. s. ant. nuptial. vbi videt q. totū vsum fructū perdat mater dicte donationis secundo nubens.

q Et nō solum hoc. s. quod dictum est de donatione ista.

r Reluctabat. s. h. ec scōa qd solm. Ieo. s. cū igit.

s Vocauit. vt insti. ad tertul. s. ita tamen. r. C. ad tertul. l. fina.

t Una. maxime. nam idem si essent plures sorores. vt C. ad tertul. l. fina.

v Cum ea. sorore. r. Vocata. s. matre.

y Filia vero. nunc incipit allegatio filie.

z Sectionib. scz duab. quarū vna est in. C. de secum. nup. l. femine. s. h. alia est in. C. ad tertul. l. m. q. sunt pueros ad predic. l. vti. eiusdem titu. que iulianam est: et de his dicitur in sequenti littera.

et matrē ad minoris successio nē. et si qdē i priorib. mater iurij pmanisset. nulla qstio fuerat. sed illa qdem ad vix de scendit. s. m. vsum fructū q. fuerat. oem habēs antenuptiales donationē sic enī eā etiā oem donauit. vt vix qdē apud eā remaneret. p. pueras autē fieret. a pud filij. oem. nō p. p. ueritatē filia p. p. ueritatē nō solum quātū h. s. erat fratris. sed s. m. quātū pater dederat. matri dicēs nullā fiduciam h. s. matrē ad secūda vota migran. tem p. p. ueritatē h. s. donationis q. cū rōne. v. p. mater. n. q. h. s. hoc antenuptiale eē donationem oino affirmabat. sed p. m. i. r. a. m. reb. filij. et r. a. q. h. s. d. i. t. a. t. i. s. nō ad huc tanq. donationis existētis cōpetere ei. s. m. s. v. n. i. c. i. a. r. ū. r. p. p. ueritatē r. v. s. u. m. h. r. e. r. nō solum hoc dubitabat. sed etiā de ipsa h. s. d. i. t. a. t. e. fr. i. s. cōtra eā filia reluctabat. m. a. t. r. e. quidē petere ei. s. hereditatem p. media pte s. m. quā eam nos ad hereditatē filij vocauit.

a Vendicaret. pro medietate. Accur.
b Hereditatem filij. vt insti. ad tertul. s. sed nos. et. C. ad tertul. l. mater. i. r. s. i.
c Venientē. repetere et dicere filia matrē venientē. r. c.
d Alio. oino post mortē filij. vt fuit in casu nostro.

mus. vna existente sorore. moriente nō filio cum ea. vocata. filia. vero obtinere hereditatem fratris valde fortiter ex puoribus sanctorib. insistentē r. dicere. q. mater siquidem ad secūdas nuptias nō venisset. recte vendicaret. hereditatē filij. venientē. vero ad virū alij. oino priuari h. s. q. ex paterna subtiltātia filij. acq. s. u. i. t. q. si post scōas nuptias filius mortuus eēt v. n. d. e. c. i. u. s. a. c. q. s. i. t. a. ē. ei subtiltātia ipsa. eēt. v. n. a. h. s. h. e. c. cōstōn. ū. ambab. volentibus q. talia discernūt. mater. q. d. e. v. a. l. d. e. c. r. u. d. e. l. i. t. e. r. h. s. cōstitutiōes illas r. dignas clemētia. n. o. s. t. r. o. ū. t. p. m. affirmabat. v. e. r. ū. t. i. m. v. s. a. e. s. t. a. n. o. b. i. s. p. o. s. i. t. a. cōstitutiōe dicens hanc nō subdi. r. s. t. i. t. u. t. i. o. i. b. p. r. i. o. r. i. b. a. t. q. s. m. a. t. r. e. s. q. d. e. nō dū ad virū scōas venientes cū filijs vocari. que vero scōis copulant. nuptijs nequa. q. s. h. i. n. c. autē etiā aliqd adesse peregrinū. se enī in filij largitate pferētē occasiōe electiōis. r. u. r. i. u. s. d. e. d. o. n. a. t. i. o. n. e.

e Acq. s. u. i. t. sed per se et filia q. r. a. veniet ad ambos.
f Undecūq. a patre vel aliunde. Accursius.

g Ipsa. s. filia.
h Vna. hoc in plena p. p. ueritate. l. s. filijs p. m. ū. s. u. a. r. e. d. e. b. e. r. e. t.

i Discernūt. q. rum vna loquit s. m. p. m. o. n. u. b. a. t. r. post mortē filius vt. C. de secū. nup. femine. in fi. alia q. h. post mortē filij nubit. vt. C. ad tertul. l. m. in fi. r. s. e. s. i. a. u. t. e. m. n. o. n. k. Water. allegatio maris. r. h. s. tres rōnes vt ex se quē littera patet.

l Clemētia. scz vt corrigat. et hoc rōne p. m. a. obtinet hoc m. f. vt. s. e. o. s. si autē ibi nequa. q. s. igitur.

m Verūt. q. d. h. s. videat sufficere dicta p. r. r. t. n. et scōam dicit. r. l. al. l. e. vt. C. ad tertul. l. si. r. n. et. s. i. quā

dicit non corrigi p. eas q. s. allegauit filia. cum priores ad posteriores trahat nō e. s. vt. ff. de leg. r. senatuscō. si ē noui n. Subdi. i. corrigi. als. subdiuidi. r. r. i. e. d. i. c. i. d. e. f. i. n. i. a. r. i. hoc t. h. ē. q. n. q. s. f. a. l. s. u. t. ff. de leg. r. senatuscō. l. s. r. p. o. s. t. e. r. i. o. r. e. s. vt. colligim. l. ff. q. s. a. n. t. i. d. a. c. o. g. s. c. i. e. d. ū. r. s. d. e. e. x. p. t. i. e. t. i. n. t. r. o. r. e. s. s. a. n. c. i. m. u. s. c. o. l. v. p.

o Atq. concludit ex predictis duabus rationibus.
p Vocari. non obstante. l. C. ad tertul. l. mater.
q Copulātur. inuita filia.
r Nequa. q. s. vt dicebat filia p. l. femine. s. h. C. de secū. nup. cui legi gregoria nō resistit. q. nō loquit de casu suo.
s Hinc autē. i. hoc casu. et hic est tertia ratio matris.
t Peregrinū. i. c. f. n. e. ū. q. d. q. d. rō singularis est in alio casu per quā cessant q. dicit filia contra matrem.
v Se. c. i. s. i. c. p. m. u. a. b. i. s. b. n. d. i. c. o. h. a. l. i. q. d. e. f. n. e. ū. e. i. p. q. r. q. z. affibabat m. f. s. e. p. f. e. r. e. t. e. l. a. r. g. i. t. a. t. e. i. f. i. l. i. u. v. i. d. e. r. i. p. o. r. i. n. r. i. donationē occasiōe electiōis q. s. sic simpliciter h. s. r. e. l. u. c. r. u. m. i. r. r. a. t. i. o. n. a. b. i. l. e.

x Filium cōferentē. matrem. r. repetere dicit.
y Electionis. nam eligit filium mater et donationem propter nup. largita fuit ei. vt. s. s. gregoria.
z Donatione. ante nup.

z Electionis. nam eligit filium mater et donationem propter nup. largita fuit ei. vt. s. s. gregoria.

z Donatione. ante nup.

z Donatione. ante nup.

z Donatione. ante nup.

z Donatione. ante nup.

z Donatione. ante nup.

z Donatione. ante nup.

z Donatione. ante nup.

z Donatione. ante nup.

z Donatione. ante nup.

z Donatione. ante nup.

z Donatione. ante nup.

z Donatione. ante nup.

z Donatione. ante nup.

Uideri presumptione nature. vt. ff. de peti. here. sed & si lege & cofuluit. r. ff. de dona. hoc iure. §. pe. r. psumptio: ne iuris. vt. ff. manda. si vero §. inde papinianus.

Electio. hoc ad primā. q. refertur. vt. §. eo. §. gre: gonia. quam foluet statim.

Hereditatiz. hoc ad scdam. vt §. e. §. et nō solum. qua foluet. §. eo. §. cum igitur.

Presens. duplex.

Usum. i. usufructu. vt. §. d. nup. §. si vero expectet. col. iij. sic et. §. eo. §. aliud. ubi. §. diligentiā. r. c.

Donatio. qd. hodie est gha: le i. liber lucro qd. hz. sup. est. cōiun: siue inulo dona. si ue legat. siue fidei cō. siue alio. vt. §. d. nup. §. si si xpo. expectet. et. §. si vco. sit sodeles.

Et nullā cē licentiā. ex hoc. §. r. §. vniēt. §. d. nup. sumit. aut. lucrum q. est. C. de secun. nup. posita sup. l. femine. Recur.

Eligere. C. d. secun. nup. l. in q. bus. cōtra. sed illa corrigi. per hanc. Bjo.

Iniurias. sic §. de nup. §. ventent.

In presenti. i. in questione gregorie.

Usu. usufructu. Recursus.

Constitutionē. vt. C. de usufructu. l. corruptionem.

Cōpetit. qz. usufruct. cōtingit. mortu. usufructuarij

Filia. i. mortuatur.

Ex pacto nō existentū filioz. circa hoc diligēter distingue cum mulier dat dotē. vir autē donationē ppter nup. aut nullū apponit pactū de lucrādo r. tunc dos mulieri: r. do natio marito vel eozū patrib' restitueda est in fmonio soluto. vt. §. de equa. do. §. i. col. vij. aut apponitur. tūc aut est equū aut iniquū: si in. quū motu trahit ad minus. vt. C. de pac. cōuen. l. lege. nullū in trahit ad aliq. d. vt. si in do te sit pactio an donatione vco nulla. vt. C. de dona. ante nup. l. §. si autē. licet qd. nil est possit dici. min'. vt. ff. de tribu. illud. Si equū: aut simpliciter aut nō. si simy. liciter: puta qd. s. mouet alter lucrē. vale. l. vt. §. de equa. do. §. i. hic tñ lucrū pdit sicut et alia si ad scda cōuolēt yota: vt. §. de nup. §. si vero expectet. col. iij. et. §. si sit. ut in hoc §. si vero nō simpliciter. aut in casu filioz. existentū aut non existentū: aut vtriusq. quia si in casu filioz. puta si sint filij pceptiant lucra non alio: vale. idē in secūdo cō. non existiunt: hoc tñ interet. qz. primo casu potest pdere q. lucra

ppter scd. vota: in scdo non. vt. §. de nup. §. si si xpo. expectet. si autē vtrūq. apponit pactū: puta si erunt filij ex hoc ma trimonio sup. scis lucratur totā donationē: vel dotē in. si autem non erunt: tunc tertiam forte lucrē vel dimidiā: tūc quidem extantibus filijs valet primū pactum: nō autem secūdum. Si autē non extant valet se cūdū et non primū et tunc quando ex tant si conuolēt ad secūda yota pdit lucra rāzōne pri mi paci: vt in hoc §. sed si mortuatur omnes potest re uiniscere lucrū rāzōne secūdi pacti vt. h. c. r. §. p. §. r. §. e. §. aliud. ubi. aut si omnes r. c. et sic tertā lucra vt di midia donari do tē. put. secūdo pac to in fū. s. §. si vn' mortuatur ex plurib'. puta ex q. tuoz vn' tertā q. re lucratur. si vn' ex trib' tertiam tertie nō per hāc aut. §. p. illam. §. de nup. §. qm. infirmas. et semp. intelligas q. mortū sine filijs. Si autē nō puolet lucrē hz. vires pa ctu: nec pdit nec ser uat filijs hoc iure vt. §. e. §. gregoria. r. §. de nup. §. si si xpo. et §. h. c. nos. sed

ex pacto nō existentū filioz. reliquū §. o. erit filie: r. mortuō hoc transmittet ad suos here des qui ex lege vocantur.

Si lucra a nuptialia trāsi ens ad secūda yota extraneo donauerit manet alienatio in suspensio: qz. p. mortuante matre filijs sup. stitibus alienatio vri bus vacuatur. Ang.

Hoc autē qd. fit qdē semp. expressum §. o. nōdū lege deter minatū est: hoc ad meli' incre mentū r. interpositionē dam' huic legi. nā si nō filio forte hz. alicui extraneo mater adhuc scdas nō experta nuptias pte quādā antenuptialis donatio nis: aut aliq. rē ex ea vt. totā donet: aut p. aliū. forte alienū modū: deinde ad maritum ve niat secūdū: palā est qz. supue nientib' scdis nuptijs aliena tio euacuaf. nec hoc oib' mo dis: sed in suspensio' et aliena tioz euacuatio maneat. nā si māserint superflites filij: euacuabit oīno quod factū ē lege

hodie et tunc seruat filijs totam proprietatem. vt. §. neq. virū qd. ex do est. col. viij. §. i. sed r. illa corrigi pro parte. nam pro virili parte admittit mater ad p. p. r. t. c. cū filijs: vt. amplius sit ei aliquid que nō nubit q. ei q. nubit: vt. §. vt. fratrum filij. §. si. col. ix. Recursus.

Et lege. i. ad ipsam matre si nemo est de inferiorib' vt. §. de here. ab inte. §. i. col. ix. r. non ex illa vt. fratres vt. so rores. vt. §. eo. §. ante pe. alios autē in excludit in hereditate: ergo et in donatione ista. vt. §. r. §. si. Recur.

per alium. cum multi sint modi alienandi. vt. ff. de publi. l. ij. et. iij.

Euacuatur. nam ex quo proprietates redit ad filios patet matrem rem alienam alienare non posse. vt. §. p. §. et. §. de nuptijs. §. si vero expectet. col. iij. Recursus.

Modis. euacuatur repete rāzōne furti.

Suspensio. nō. quid esse in pendēti qd. etiam presens presens est. sic in fū. qui. mo. ius. pa. po. sol. §. si ab hostib'. et. ff. de aliq. su usufru. l. sed et si q. stipulei. §. i. arg. contra. ff. si ccr. pe. s. p. c. i. itaq. et. l. cum ad presens. et. l. respiciendum. et in fū. de sum esse r. et v. obli. §. conditionales. et faciunt hęc ad id quod dicitur. diuimus in fū. quibus modis ius pa. peti. sta. sel. §. si ab hostibus. Recursus.

Superflites. si post mortē matris: quia tunc usufru.

Collatio Prima

redit ad proprietatem. vt. s. pri. §. Idem si alis sit finitus. vt. insti. de usufruc. §. finitur. et hoc est verū per hanc cōstitutionē etiā si vnus tantū filius supersit qz in totū vacuar alienatio. aliud per aliā aut. vt. de nup. §. quoniam infirmas.

a **R**espiciēte. s. lege.

b **S**i quid egerit. t. alienauerit. Recursus.

c **O**mnes. hodie etiam si vnus vt. de nup. §. qm infirmas.

d **E**ssentius. vt si fiat pactū libris extantibus de tota donatione lucranda. Itē eis nō extātib' de tertia et extā tūc totū habet si nubit secundo: totū perdit rōne. p. puerat' si moriant' oēs filij lucratur tertiā fm vires pacti qd est factū filiis non extātib'. vt. dicit. s. pri. §. in fi.

e **I**ntroduxi mus. i. nullus alius imperator.

f **L**egem. vt. s. eo. §. p. p. eximus. in fi.

g **P**ene. cōmunes. sic. s. d. nup. §. si nō expectet.

h **I**lle. scz vir.

i **D**ote. i. lucro dotis quod habebat ex pacto.

k **H**oc autem. s. femina.

l **D**onatione. subaudi periculū sustinebit.

m **C**um igit. qz vidimus de pila parte et secūda rubice: igitur de tertia videamus.

n **D**ubitatio. vt. s. eo. p. §. r. nō solum. Accur.

o **O**mniū. scilicet similibus questionibus. sic. s. titi. i. §. i. Nam de ea dicitur specialiter. s. eodem.

p **P**ost antenuptiale. i. p. ter antenupt. do. nam de ea specialiter. s. eo §. antenuptiale.

q **A**llegationibus. in quarta iure isto. vt. s. titi. i. §. si qd autem. hodie tertiā. vt. s. de triē. et semif. §. i. col. ix. sed qdā intelligunt augmētū in filijs tñ cē z nō in ascēdētib'.

proprietatē antenuptialis donationis ad filios vducēte z nō respiciēte mulierē si qd egerit in lesionē filioz. Si nō p. moriant' omnes matris filij z erit cōtractus firmus nō in totum: sed fm pactū nō existentium filioz qd nos introduxi mus p. p. m. et statuimus nup. de hoc scribentōs legem. Et fm quandā quidem partē erit cōtractus firmus: fm quāda' vero infirmus apparebit: hoc est fm hoc quidē qd p. manet apud matrē occasione pacti filioz non existentū valebit: fm hoc vero qd trāsmittit ad filij iuccessores infirmus erit. vt si mater sola filio succedens veniat ois contractus rursus firmus erit. **Q**uero cōtra binubos pene cōmunes et viri sunt et mulieris: et ille quide' in dote ad secundas veniens nuptias piculū sustinebit. hec aut' in antenuptiali seu p. ter nuptias donatione: et hec lex in vtraqz sit posita p. sona. hec et de electione et alienatiōe et lucro sancimus.

Mater filio in bonis oibus excepta antenuptiali donatione succedit: nubat secūdo vel nō antiquis cōstitutionib' nō obstantibus et rōnibus pluribus comprobantibus. h. d. B.

Cū igit' reliquū sit cogitare de hereditatib' filioz pro quo etiam p. s. est dubitatio opoitere credim' g. nali lege z presentē questionem dirime-

r **P**retermiserit. qd pro exheredatiōe habetur. vt insti. de exhere. lib. §. pe.

s **I**ntestatus. quod sit sex modis: quod dic vt insti. de here. que ab intest. i. rñ.

t **F**ilios. hac appellatione omnes descendentes continentur. vt. ff. de ver. bo. sig. l. liborū. l. vulgarit' tñ p. mo gradu p. luti p. t. n. canf. vt. insti. qui da. tu. pos. §. si. sic accipi t' vt. hic. z. J. vt. ex. ac. instan. do. in p. m. col. vij.

v **F**ratrum. appellatione fratris et soror cōtinetur vt. s. eo. §. i. z ē hoc verū nisi sint igras ti quod est triū ex causis. vt. s. d. nup. §. ingratitudine.

z **S**ancitū est. s. vt cū fratribus vocetur in virilem: cū sororib' in ymā dimidiā. in altera vero dimidia omnes sorores. vt. C. ad tēnul. l. h. et insti. ad tētul. §. pe. sed hodie in noua. nam cum omnibus vocatur in virilem. vt. de nup. §. qm. et. J. de here. ab intest. §. si vero cum ascendētib' col. ix. Accur.

3 **M**aiores. als ad maiores.

4 **F**acim'. i. ponimus. s. quasi nō ventrent.

5 **S**eruoū corruptiones. qd valde est illicitū. z iō acn' puniendū. vt. C. d. muli. que fer. l. i. Accur.

6 **N**on licet. s. nō p. h. caste viuere si legal' viuunt. i. si scdo nō nubat z iō luxurient: vel dic scdo nubendo

7 **V**iuere. s. secundo nō nubendo.

8 **L**uxurient. cū fuis vt dixerat: vel ēt mulier cū alia femina. vt. C. d. adul. fedul. s. i. m. sic. J. vt nō luxu. §. nam. col. vi.

9 **C**ōstitutionem. vt. C. de secun. nup. femine. §. h.

10 **V**enientes. iam enim venerat ad scdm virum.

11 **P**robentem. i. ante se moientes. Accur.

12 **C**onferptionis. scz codicis.

preteri tus pro exheredato habet.

Titulū a allega- re suffi- cit.

a Sub titulo nota sufficit allegare titulum. r. f. cit. ff. de polli. l. i. §. si quis.

b Tertulliani. vt. C. ad tertul. l. mater. Accur.

c Qui. scz titulus. Accur.

d Firme. super suum est dicere il las duas leges h corrigi q̄ tā expref se hic corrigunt. sz videtur q̄ illa. l. fe mine non sit core cta. Nā i illa pmitt tit matri succede re. Sed dic q̄ p̄ illā nō habebat fir- mesed coegat filio supstiti dimit- tere. sed p̄ hāc p̄sti- tutionem firme hz tā in p̄prietate q̄ in usufructu. r. taz in paternis q̄ in alijs. vt. l. de nup. §. hinc nos. sz ho- die pro parte coeri- gūtur. vt. l. d. nup. §. hic. r. §. seq. Ac.

e Questioe. vt. §. eo. §. nō aūt. Ac.

f Mater. gre- gorii. Accur.

g Sedēs. f. sola si nō supsit fi- lia vel nolit.

h Absolute. id est indubitanter.

i Optimi. sic. l. d. nup. §. soluto.

k Ad virum ve- nerunt. i. semel ha- buerunt virum.

l Virginitate. differunt enim in celesti ordine.

m Valuerit. scz mortuū seruare thoz inuolatum.

n Iuuenis. sic. ff. m. l. i. si vero non re. §. si adolefēs. sic. C. de bo. q̄ lib. l. si. Accur.

o Non patiat. als est sine non: et vtrūq̄ legi p̄t. f. nō patiat et pa- tiatur.

p Cōtra feruo-

sub titulo^o tertulliani^o qui^o de mulieribus disputat scōis qui dē nuptijs iunctis ante scōam tamē copulationem filios ad- mittētibz. sed vocetur ad filij hereditatē modis oibus ma- cū fratribz: r. hanc habeat fir- me^o nichil ex scōis ledēda nu- ptijs. qd̄ r. in subiecta q̄estio- ne^o que legē hanc mouit obti- neat: r. mater^o vna cū filia suc- cedat hereditati: aut etiā suc- cedens^o hanc irrefragabiliter habeat nichil ex spe secundaz ledenda nuptiarū: sed domina eiusdē hereditatis cū filia ab- solute^o cōsistens. **Optimū** itaq̄ est atq̄ laudabile et di- gnū oratiōe vt mulieres ita se honeste tractent: quaten^o que semel ad virum^o venerunt ser- uent inuolatu mortuū thoz- rum: r. hmoi mulierē. Et mira- mur pariter r. laudamus: r. nō p̄cul a virginitate^o ponimus. **Sin autē** nō valuerit^o (cum forsitan r. iuuenis^o hoc nō pa- tiatur) nec possit cōtra feruo- rem^o nature resistere^o: non est torquēda propter hoc: nec in- terdicende sunt ei cōmunes le- ges: sed ad viri alterius veniat nuptias honeste r. omni luxu- ria abstineat: et fruatur succes- sione filioz. Sic enim eos^o ad huc ampli^o diliger: r. nō quasi quosdā odibiles respiciet pe- nis subdita amaris. Sicut eni patres si ad secundas veniant nuptias nō fraudamus filiozū suoz successione: nec quelibet est lex aliquid tale dicens: sic neq̄ matres priuabimus filio- rū successione si matres ad vi- rū veniant scōm: licet ante nu- ptias secundas aut post scōas filij moriātur. Alioquin ex ab- surditate legis lz p̄mouant filij omnes nō relinquentes filios aut nepotes: nichilominus supplicium^o manet: et non suc- cedit eis mat: nec si sine filijs moriātur: sed expellitur ab eo- rum ihumane successione: fru-

stra quidem paries: frustra si- mul r. nutriens p̄pter legales nuptias^o subiecta penis: sz suc- cedent quidē illis aliqui ex lō- ga cognatione. Mater autē ir- rationabiliter expellitur: qua- propter et ipsa succedat filijs: et sit hec lex clemens et mitis matres filijs cōciliās. **Col- ligētes** igitur hui^o legis par- tē sancimus: qm̄ matrē (qm̄ qd̄ iam dudum diximus^o) assimila- mus patri in antenuptiali do- natione: r. ipsa sustinere quidē penas sicut sustinet pater i do- te^o: in hereditate autē filiozum sine tergiversatione veniat: et pater r. m̄ fm̄ subiectas vtriq̄ casui questiones^o. proinde qd̄ patres habēt: siue ad secundas veniētēs nuptias: siue nō: hoc etiam matres habeant. voceturq̄ mat ad filij hereditatē: si ue iam ad secundas venit nu- ptias: siue possēa veniat. **Mater filio nō succedit in lucro antenuptialis donatiōis supstite filio imixtionis ratio- ne sublata: hīs obtinētibz in preteritis casibus et pendē- tibz. h. v. Barto.** **Antenuptiali** s̄o donatiōe ad scōm veniens consortium: neq̄ scōm quantum heres exi- stet filij fruatur^o: sz hoc filioz^o sit solum lucrum eis a lege da- tum: r. nō videat esse pars^o he- reditatis filij: sz adhuc antenu- ptialis donatiōis nō abiiciēs naturam: que^o competit tenere etiā circa eas que nūc tā sunt viduare mulieres r. p̄p̄ijs suc- cesserunt filijs: r. que nondum ad scōas veniūt nuptias: licet postea veniant. qd̄ igitur hīc habetur: sic oī tpe sanciat. **Mulier scōo nubēs dona- tiōis p̄prietatē amittit: r. si in mobilib^o reb^o cō- sistit recipiet eas. si s̄o in mobilib^o: recipiet cau- tionem: nisi vir substantias habeat: hīs obtinē- tibz et in permixtis rebz. Barto.** **Aliud^o** vero quoddā occasione secūdo nubē tū mulierū: r. antenuptialis donatiōis adijcere p̄tib^o bñ se h̄re credidim^o: p̄fiscnāq̄ p̄stōnib^o

re. qd̄ esset p̄fic. vt. J. q. mo. natu. effi. legi. §. illud. col. vi. q. **Resistere. me- li^o** est ei nubere q̄ re est cō- r. **Eos. f. filios futri^o** q̄ q̄s habuerit ex pri- mo matrimonio. **Supplicium. id est pena.** **Ruptias. qd̄ nō dz esse. vt. C. de adul. l. grace. Ac.** **Colligentes. nūc quicqd̄ dixit a. §. cū igit. vsq̄ huc breuiter cōprehen- dit. Accur.** **Diximus. vt. §. eo. quia s̄o.** **In dote. vt. q̄ liber admittat sc̄- cundo nubēs siue vir: siue vxor.** **Questiones. vt. si q̄rat an mat succedat filijs. Rñ deo sic: r. si q̄rat an pater. Rñ. etiā sic.** **Fruct. f. p̄p̄e- tate: sz usufruc. sic. quod dic. vt. §. e. §. prosperimus.** **Sed hoc filio- rū. quos habuit ex p̄mo matrimo- nio.** **Pars. nunc caute. r̄idet cuidā allegatiōi quā po- suit. §. e. §. verūm.** **Que. f. oīa p̄- dicta.** **Hic. i. qd̄ cau- tum est hac. l. Ac.** **Aliud. hic est expedita rubrica: sz adhuc ponit du- os casus p̄ter eā. vt. in hoc. §. r. p̄i. §. illud.** **Constōnib^o. vt. C. de fecū. nup. hac edictali. §. hīs illud.**

Nube- re est cō- futri^o q̄

Collatio Prima

a Que scilicet constitutio prima.
b Nota. et propter hoc amittit proprietatem lucris donationis.
c Soluerent filij.
d Si mulieri.
e Centesima est autem centesima que sortitur in anno centesima paratur: tricima que in tribus annis. vt. C. de fur. l. eos.
f **Centesima** que in tribus annis. vt. C. de fur. l. eos.
g **Uenire** i. redire. vt. C. de fecu. nup. l. hanc edictali. §. oibus. q. d. hoc esset iniquum quod modo filij omnia venderent pro ca. s. pecunia que etiam ad eos redire debet mortua mfe.
h **Si quis** scilicet maritus.
i Res. s. in pro et pactu fecerunt de lucranda donatione si ipse promissus. alia hec donatio pro mariti restituenda est. vt. l. de equa. do. §. i. colla. vi. Recur.
k **Spa** eum colligat. quo ad mobilia nil innovat: cum idem esset olim quod hic dicit. vt. C. de fecu. nup. l. hac edictali. §. his illud. Recur.
l **Lex** alia carum. s. rerum. alia eorum prediorum.
m **Lex** iubet. h est sensus hec mater tale presert diligentia quale precepit lex dominis existentibus.
n **Uti** i. usufructu. q. d. fructuarius utatur fruatur arbitrio boni viri. vt. ff. usufr. que ad. ca. l. i. in l. b. v. usufr. §. hanc. Uel dic §. Al. quale lex iubet: vt. modo dixit vfu. s. existente apud matrem existitibus dominis. s. filijs in propueta: sed prima mas sis placet.
o **Antiquas** q. ad hanc. vt. C. de

prebentibus electione mulieri que ad scda vota descendit: si vellet accipere antenuptias donatione s. q. ei promittat pacta et exponere filijs cautione: quia mortuus hec restitueret: siue cum no valeat dare cautione: aut nollet forte. maneret quidem res apud filios antenuptialis donationis. Soluerent autem etiam tertia partem centesime vsure. Hos ex questionibus emergentibus varietate moti: quoniam iuuenimus minores in hoc periculo patientes antenuptiali donatione in pecunijs existere: et alios quod de aurum non habentes coactos aut omnia paterna vendere quatenus exolveretur antenuptialis donationis debitum: ad eos vti que s. m. legem antenuptiali donatione veniente. propterea iudicamus oportere hunc dare ordi nem cause: vt si quod pertulerit res s. m. antenuptiale donatione: si quod oes immobiles sunt maneat harum vsus apud matrem: et ipsa cum colligat et non respuat: neque erigat filios pro horum estimatione vsuras: sed et diligentia corrum habeat sicut lex iubet vsu quidam existitibus dominis: et custodiat eas s. m. leges antiquas filijs sustinibus. aut si oes mortuatur s. m. nam legem veterem et casum quod non existitibus filiorum: reliquum pro filiorum hereditibus seruandum. Si autem ois forte consistat in pecunijs aut alijs mobilibus reb. antenuptialis donatio tertia vsurarum parte recipientem matrem cum cautione iam definita non erigere a filijs aurum: nisi forte idonea sit viri substantia: et habeat aurum et argentum et vestes: et quicquid scriptum fuit matri: tunc enim electione matri dabimus: siue voluerit res percipere et prebere cau

tionem: siue istam quam diximus vsuram accipere et s. m. priores leges et postea. Si vero promixte sint res et donatio antenuptialis aliud quod in pecunijs: aliud vero in immobilibus habeat rebus: in mobilia quidem modis omnibus manere apud matrem vt alimmetum habeat inde. porro de mobilibus hec valere que sanctum prius: si essent in rebus mobilibus omnia antenuptialis donationis consistentia.
C **Pactis** iter virum et vxore de lucrando appositis: mulier que nil omnino de dote dedit nichil de donato lucrabit. que vero parte dedit parte lucrabit donationis. h. d. Bar.
I **Illud** quoque dudum acerbe quod sanctum: raro autem in iudicio examinatum estimamus oportere clara lege complecti: et tradere vsui: et deducere ad iudicia pro eorum positum adiutorio. Si enim coniungant aliquid alterutris cum dotis et antenuptialis donationis documentis: deinde vir quidem antenuptiale prebeat donationem: mulier autem scribat dotem: aut ipsa prebente ea: aut dote patre: aut quolibet extraneo: postea appeat matrimonij tempore dos non data marito: sed sustineat onera matrimonij et matrimonium morte viri soluat. non enim est iustum omnino mulier dotem non dans marito antenuptialem accipere donationem. Similiter etiam non tota dedit dotem: et ipsa pro tanto erigat donationem in quantum dedit dotem. equalitatis enim et iusticie sumus amatores: quare quod in omnibus alijs et in consortijs volumus obtinere. quapropter quod mulier nil omnino datus nil omnino percipiat: que vero

fecum. nup. l. hac edictali. §. his. et. §. sequen.
p Omnes. alio non pro hanc constitutione. vt. §. eo. §. hoc autem. sed. corrigitur. §. de nup. §. qm infirmas.
q Legem. s. hanc. vt. §. eo. §. prosperimus.
r Conseruandum. tale quale accepit. vt. §. de nup. §. et q. parum. in fi.
s Si ante oia. ex h. §. colligitur aut. sed si aurum quam habes. C. de fecum. nup. l. hac edictali.
t Idonea. sic. §. s. de iussu. §. q. autem. col. i.
v Conscriptum. nomine donationis antenuptialis.
x Leges. vt. C. de fecu. nup. l. hac edictali. §. his. ac.
y Nostram. s. hanc presentem.
z Sanctum. quod sanctum non habemus.
a Documentis. i. instrumentis sic dicta: que veritate docent. sic accepit. §. s. fi. infra. l. in plerisque locis. col. vi. nam hinc de facta erat promissio: sed non donatio.
b Onera. vt. ale recam et seruantes et. vt. ff. sol. ma. l. si cum. §. si aut. quod est iniquum. vt. ff. de condi. cau. da. l. si donatarius. §. i.
c Dote. que dotes oia etiam soluit. vt. oia iur. §. de nup. §. deim. resoluit cepa.
d Quare. alia quare: et tunc dicitur qua. s. equalitate.
e Alijs. s. tractibus et iudicij. vt. ff. de regu. iur. l. no. d. argu. §. ff. de serijs. l. fi.
f Consortijs. i. matrimonijs de quibus agit: hoc debuit promittere. Rec.
g Dat. noie dote vel alud. p. ea. h. percipiat. hoc sic intelligo. s. noie lucris donationis propter nup.

et hoc est mens huius lfe. sed contra. I. vt ex ae. in s. s. h. col. vij. Rñ. ubi fuit parata dare: sed maritus noluit accipere: vt def. cõditione lpleffe: vt ibi dicit. r. ff. de cõdi. cau. da. l. iij. s. h. r. ff. de p. di. r. demõ. l. i. iure ciuili. Alij dicunt nil recipiat: neq; donatoris nomine: neq; etiã dotẽ quã non dedit: neq; aliq; oino lucrũ. sed cõtra eos est. C. d. do re cau. l. si. nã dos nõ data recipit: et rñ. dent eã cõtractã p hãc. Item p. i. de tẽpo. nõ sol. pe. g. gñaliter. Rñ. hanc cõtractã p illã. vel dicit hoc verũ nisi pscriptio tps i. tenentur: vt in dicitur duab; ll. cõtractã dñ. Itẽ p. de nup. s. si quis. Rñ. illud ppter de licitũ mariti. Itẽ p. de epi. r. intro. reit. s. qm. col. v. s. illud pietatẽ cõdi cum. nã vni; felici tas alteri prodest. alteri p. def.

felici tas vni; alteri prodest. alteri p. def.

minus q; p fessa est dedit: rãtũ recipiat solum quantũ obtulerit: sitq; etiã hoc optimũ in presenti lege incrementũ plurima decernere: que semper in dubitatione sunt: vix autẽ modo ad legislationem deducta. Hanc autẽ valere volumus legẽ r in casu dante ei picipiũ: r in pendentib; lib;: r etiam in oibus decetero pueniẽtib;. Que igitur placuerunt nobis tua sublimitas opti effectuiq; dare festinet: r manifesta vniuersis p progrãmata ppropria faciat: quatenus in oibus ciuitatibus quas nostra ditio cõtinet hęc valeant: r certa omnibus fiant fm quod a nobis dispositum est.

Concl. 3.
Ut determinatus sit numerus clericorum scripissime maioris ecclesie r ceterarũ ecclesiarum.

In ecclesia maiorũ r alijs sibi adiacentibus et subiectis clericorum numerus fm facultates debet esse statutus: r obseruari ne ad inopiam ecclesie deducantur. Barto.

Imperator Justi. augu. epy. phano sanctissimo r beatissimo archiepo sancte r regie ciuitatũ et vniuersalũ patriarche.
Adũm quidem cõit et generali lege et ad tuam beatitudi-

ne dare donationẽ vt fruatur mulier ea: q; cõ tñ sit in dona- tõe rãtũ in dote: tam non seruiret dos onerib; infimõnũ. vt. de eq. do. s. col. vij. qd s; pdenit mulier: Rñ. deficiẽtib; alijs bonis mariti has res mulier poterit redicere: et licet alia sint obligata: facile illi iuri hypothecarũ poterit renunciare. vt. C. ad vell. etiam. r. l. i. iudicemus. qd hic non fit: vt. r. immo. antemp. do. in. pñ. col. v. Accur.

- a Professõ. l. quam dare promisit.
- b Oblulerit. i. dedit.
- c Etã hoc. q. d. nõ solũ supiori. s. sed etiã istud fuit bo-

num argu. huic. l. pter rubicã. nã in ca tñ tria p tincbã: tur que iam erant expedita ante hunc. s. r. superiorem.

d In casu. s. gregorie.

e Progrãmata. progrãmata est scriptura publica censilio sapientia facta vt patet fere in sine cuiuslibet cõstitutionis hui; libri. r. dñ. C. de diuer. re. l. vniuersa. f. Ditio. l. iuris ditio. sic insũ. in. p. hemio. s. i. **Ut determinatus sit numerus clericorum r.** g. Ecclesie. cõstitutio. l. i. in. p. hãmopolitane ciuitatis. Accur. h. Ecclesiarũ. sub dicto patriarchatu cõstitutarũ. Et ita hęc lex localis. sic alis. l. d. eccle. re. imo. ali. s. h. col. iij. r. i. d. tabel. s. h. col. iij. et c. quedã valẽt alis. s. nõ ibi. vt. C. d. his q ad eccle. confu. l. fi. i. rñ.

Udũ. tu. am. loq. tur epy. phano p pãrche alme r vbi bis p hãmopolitane. k. Pãrchas. antecessores nros. l. Mõsura. s. nõ genti qnquagita. vt. C. de sa. san. ec. l. non plures. m. Disposui. mus. in qdã lege greca: r po snie illius est in. d. l. C. d. sac. sanc. ecc. l. non plures. nã et alia multa i illa p tincbant. vt p; in hac lra. illud fatũ est dicere q loquatur hic dilla. l. nõ plures. cum illa nõ sit

n Bonũ. nã omne qd est nimĩũ vertit in vitium. iustiniã. Nimitũ cũ: vt hic. r. de rfe. sacri. pa. s. h. col. iij. r. de m. or. cl. r. r. tũ i col. iij. in pñ. nisi in casu isto: et id dicit pene vt imperatorẽ vicũ. donare ecclesie. vt. de nõ alie. s. summus. col. ij.

o Dynomissis. ordo e multarũ q nõ pñt dicit euãgelũ. s; nũqd i illa maiori ecclia stabãm ulieres cũ maribus: Rñ. nõ. vt. de mona. s. cogitandũ. col. i. s; erãt monasteria feminarum que recipiebant sustentationẽ a maiori ecclesia. vt. l. eo. s. in alijs.

p Mare. sic. C. d. sa. san. ec. l. iudicem. s. i. in fi. b. ij.

Collatio prima

a Inquisitione. ut si oporteat nos omni die de hoc cogitare. vt. s. de her. 1. fal. s. i.

b Venerabilibus. scz domibus. Accursius.

c Quantos. i. quot. 2 sic dicas in feruis.

d His locis venerabilibus.

e Constituta. hoc cotinuat. J. et permiserint. 2. 2 quod e hic i medio cancelladum est. Vel dici qd au tem scz ecclesie edificator. et qd dicitur extēdēt non sufficientē. quasi dicat plures etiam poter pati qd habeat Vel die si quis autem. s. ep. 2 de eod. ut modo diximus. quia nō adiecit vltra modū. et interim edificator largiebatur necessaria.

f Semp. id est multotiens.

g Undiq. scilicet facti sunt.

h Usure. scilicet aucte.

i Nouissima. s. inopia. 2 s. s. auidi supueniens emersa est tāta vt. 2.

k Incredulitatem. scilicet eandē scilicet iueneri possunt.

l Necessitate. scz sunt cum non possint mutates creditores inueniri. Accursius.

m Cōtra leges. leonis 2 aliorū imperatorū qd fuerūt postea. vt. C. de sacrosanc. ec. l. iubeamus. et. l. sancim.

n Indecētes. s. fiunt cū nō possint creditores inueniri. Accursius.

o Prædia. rusti

metipfos deponere ad huiusmodi cause inquisitionem et agnoscere quæ admodū prius se habuerit: quidq; longitudo tps adinuenit. Inuestigātes igit illud vndiq; inuenim: qm̄ singuli horū qui sanctissimas ecclias edificauerūt in hac felicissima ciuitate: nō p edificio solūmō cogitauerūt: sed etiaz vt expēsas sufficiētes darēt a se factis venerabilib: 2 deterrinarēt q̄tos qdē ppterēs esset p̄byteros p̄nāquāq; ecclēsiā/ quantos d̄p̄ conos/ masculos atq; feminas 2 quātos subd̄p̄a conos/ et rursus cantores atq; lectores 2 hostiarios constituit: 2 sup̄ hec etiā oratorij expēsas diffinierūt: et rediditū p̄prios dederūt: sufficiētes his q̄ a se cōstitutā sunt.

¶ Si q̄s autē adiecerit multitudinē nequaq; penit: extēdēt sufficientē: 2 p̄māserint vsq; ad multū tps talia conferuata 2 donec hoc fuerit donauerūt sanctissimarū eccliarū domib: q̄ sufficiēt. **¶** Lū p̄o deo amabiles ep̄i ad aliquorū preces semp̄ respiciētes p̄tracti sunt ad ordinatiōnū multitudinem aucta qdē est expēsarū quātitas ad imēsitatē multā: creditores autē iā vndiq; 2 vsurō et nouissima etiam: neq; creditores propter incredulitatē iam cause: sed alienatiōes cū necessitate: et cōtra^m leges et cause idēcētes: 2 neq; p̄p̄ia dignitate tēpate vt ex hac nimietate neq; p̄dia neq; suburbana sufficiēt hyp̄othec 2 p̄gnorib: neq; creditores p̄p̄ hoc inuenirētur: sed ad inopiā descēderēt nouissimā: et nec ip̄s ministris emolumētū dare sufficerēt: sed ad viā oim̄ infelicissimā cā descēderet: quatenus rerū oim̄ creditorib: cederet quod dicere etiā piget nos: 2 quæ admodū nō fiat p̄uidem? Nam si nō aliq; ferret libēter eū q̄ vltra substantiā suā expen

dit: quō nō de his nobis cōgitādū: nō enī oportet ad mē surā expēsarū q̄rere etiā possessiōes: hoc enī simul ad auariciā impietatēq; perducit: s; ex his q̄ sunt expēsas quoq; metiri. Quapropter cōpetēt et de his sancimus 2 imēsitatē excludim: certe medicine cāz tradētes. **¶** Sancim: igit eos quidē qui hactenus sunt i eadem sanctissima maiore ecclēsia et reliquis omnibus venerabilibus domib: reuerēdissimos clericos et mulieres/ d̄p̄a conissas/ 2 hostiarios manere in quo sūt scemate: nō enī qd est minuētēs hec sancim: relit quo p̄o tpe: nulla fiat ordinatio donec ad antiquū numerū institutū ab his q̄ sanctissimas ecclias edificauerūt reuerēdissimorū clericorū quātitas rediget. **¶** Sed quoniā p̄uidē etiā reuerēdissimorū clericorū sanctissime maioris ecclēie regie nostre ciuitatis determinatus est numer: 2 valde breuis erat vt pote vna existente sanctissima ecclēsia: postea p̄o 2 venerabilis dom: sancte gloriose virginis et dei genitricis Marie iuxta sanctissime maioris ecclēie in ciuitate posita edificata est a pie memorie verina. et venerāda dom: sancti martyris Theodori a spozatio gloriose memorie dedicata est. erat autē etiā venerabilis domus sancte helene: que sanctissime maioris ecclēie copulata est: propterea redigere numerum ad antiquā figurā impossibile est. non enim sufficientē tātis ecclēsijs pauci cōsistentes. **¶** Quoniam quādo proprios clericos neq; matres habeāt basilicas sed communes sunt et sanctissime maioris ecclēie 2 earum omnes circūeuntes fm̄ quendā ordinem et circum ministeria i eis celebrāt. deinde etiā plurima multitudine et ex antiquis he

ca. Accursius.

p Sufficerent. scz ecclesie.

q Expedit. vt qd p̄dis est. et ita bonis et interdicitur. vt. ff. de curat. furio. l. i. Vel die vt insti. de his q̄ sunt sui vt alie. iuris. s. fi. p̄ma placet. Accursius.

r Cogitandus. nobis. si enī p̄ cau sis corporib: cogitātam. 2c. vt. J. vt cū de ap. cog. s. si ves ro libert. in fi. col. viij. Accursius.

s Sed ex his. s. possessiōibus. Et nō. q̄ qui hoc sua ret pauper nō est. Accursius.

t Reliquis. als reliquis ecclē. 2 tūc repete in alijs per reliquas oēs venerabiles domos. Accursius.

v Scemate. i. ordine siue dignitate. Accursius.

x Sancimus. q̄ in hac cōstitui. diximus.

y Tempore. scz futuro.

z Numer. nō geti q̄nquaginta. vt. s. in principio dixi.

a Ecclesia. scz prius scē sophie q̄ ē maior ecclēsia

b Clerina. p̄p̄i um nomen.

c Ecclēsijs. scz tribus.

d Consistentes. hic nota q̄ vn̄ vicem duorum gerere non possit. sic ff. de pac. si plures Item nota q̄ quidam libri non habent plus in hac cōstitutiōne. 2 quidam habent tres colū. sed non legitur. Accursius.

e Quoniam. respondet tacite questionī.

Duorū vicem gerere nō pōt.

a **C** Illud quoque no. q. nō debet de-
 re vna ecclesia ad aliam:
 ad alia clericus
 transire nō debz

b **C** Contradice-
 re. no. argu. p. epi-
 scopo vel plato q.
 liceat ei reclamare
 a litteris domini
 pape. vt. C. si con-
 tra ius vel vtilita.
 publi. l. i. si legib.
 sed potest dici q. h.
 nō a principe: sed
 ab alio nomie p-
 cipis erant misse.
 si autē constat lit-
 teras esse p-icipis
 recipiendē sunt: s.
 secūda iusto debz
 expectari. vt. C. de
 manda. pnci. li.
 z. de manda. pnci.
 s. deinde compe-
 tens. col. iij.

tanta clericorum sit multitudo: nullo quidem ho-
 rum qui nunc sunt excludēdo: licet multo pluriū
 sit numerus ab his qui a nobis nunc determina-
 ti sunt. nullo autem decetero adijciendo in vno
 quoque ordine in his qui nūc sunt: donec ad hunc
 numerum mēsurā redigat. **C** Illud quoque adij-
 ciendum est vt quod hactenus non decetero fie-
 bat neque in republica geratur. id est multos
 reuerendissimorum clericorum dedignari quidē in his
 quibus ordinati sunt sanctissimis ecclesijs aut
 hic aut in prouincijs deseruire. ad sanctissimam
 vero maiorē ecclesiā et venerabilē clerum eius
 per patrociniū quodlibet accedere: quō decetero
 fieri prohibemus. nam si super venerabilibus mo-
 nasterijs prohibemus ex alio monasterio ad aliud
 trāsmigrare: multo magis neque reuerendissimis
 clericis hoc pmittamus lucri z. negociatiōis ha-
 bere hōi horum desiderū iudicātes. Si hō z. ali-
 quādo talē quandam migrationē tua beatitudo
 aut p. tēpora imperiū fieri perspexerit: nō aliter
 hoc agi anteq̄ ad predictū a nobis numerū cau-
 sa redigat vt migratio in officiū deficientis fiat: z.
 nō supra numerū aliquid oīno accedat. hec enī
 nulla machinatione neque ex aliquo mō fieri sin-
 mus: et hec quidem de sanctissima maiorē eccle-
 sia. **C** In alijs autē oibus ecclesijs quarū expē-
 sas sanctissima maiorē ecclesia facit: sancimus nūc
 quidem existente manere similiter eos etiaz sub
 scemate. Decetero vero nullum ordinari anteq̄
 ad eum qui vocatur statutus vniuscuiusque eccle-

reticis ad sanctissimā maiorē
 ecclesiam deducta gratia quōdē
 magni dei et saluatoris nostri
 iesu chisti laboribus aut imu-
 tationibz nostris oporteat plu-
 res q̄ a pncipio ad presens of-
 ficij ministerijs diffiniri. qua-
 propter sancim⁹ nō vltra sexa-
 gita quidē presbyteros in san-
 ctissima maiorē ecclesia esse.
 dyaconos autē masculos centū.
 z. quadragita feminas. sub-
 diaconos hō nonaginta: lecto-
 res autē centum z. decē. canto-
 res viginti quinq̄. ita vt sit om-
 nis numerus reuerendissimo-
 rum clericorum sanctissime ma-
 ioris ecclesie in quadringētis
 viginti quinq̄: z. super centūm
 existentibus his qui vocantur
 hostiarij. In sanctissima siqui-
 dem maiorē ecclesia huius fel-
 icissime nostre ciuitatis tres
 venerabiles domos viuitas ei:

sic (quod antiquitus ordinatū est) ab edificator:
 bus ecclesiarū presbyterorum dyaconorum masculo-
 rum atq̄ seminarū z. subdyaconorum atq̄ lectorū:
 necnon cantorum z. hostiarioꝝ numerus redigat:
 nullus in medio penitus adijciat. Hosq̄ ipsi ca-
 uemus tale aliquid agere: z. ordinādos abbrevi-
 amus: nullusq̄ nostrorum iudicū tale aliquid agat
 nostrā formidans legē: z. licētia sit beatissimo ar-
 chiepiscopo z. patriarche hui⁹ regie ciuitatis or-
 dinationi cōtradicere: licet iussio de palatio ve-
 niat. nā et qui pncipit z. cui pncipit sub ecclesia-
 stica multa erūt si tale aliqd egerit. **C** Sz neq̄
 in alijs ecclesijs quecumq̄ emolumentū z. expen-
 sas habēt a sanctissima maiorē ecclesia incōpe-
 tens est multitudinē inire ordinādoꝝ eius: neq̄
 trāscēdere decetero cōstitutā a principio etiam
 sup illis mēsuram: ne forsan omēs etiā q̄ eas cō-
 sequūtur in multitudinē incidētes immensam:
 et accedētes sibimet pie agentibz questus diu-
 dētes: z. exinde vsq̄ ad mēsurā eoz nō sufficien-
 tes in maximā angustia incidāt. **C** Si hō vltra
 mēsurā diffinitā sanctissime maioris eccleie siue
 aliarū ecclesiarū ordine: qui p. tēpora fuit sanctissi-
 me maioris ecclesie sanctissim⁹ ep̄s: z. venerabi-
 lis eundē ecclesie z. hyconomi/erogationē eccle-
 siasticis prebuerit questibus: p̄li quoque de sua z.
 propria facultate prebeant expēsam: et q̄ hec ex-
 pēdere eos pmiserit beatissim⁹ patriarcha. Sciāt
 enim q̄: si quid tale egerint licentiam damus et
 sanctissimis patriarchis q̄ post tale aliqd agen-
 tes fuerint: z. posterioribz hyconomis et omnibz
 reliquis reuerendissimis clericis talia pscrutari
 et facta phibere z. indicare imperio: vt illud co-
 gnoscēs pncipiat ex substantia hec agentū hyco-
 nomoz: aut etiā pmittentis archiepi hoc sacri-
 sanctissime ecclesie. **C** Quapropt̄ ne rursus for-
 te fiat talis aliqua rei cōfusio atq̄ tumultus cau-
 sa ad mēsurā a principio cōstitutā redacta: tunc
 ordinare liceat: intantū vt nō trāscēdat diffinita
 mēsurā neq̄ numer⁹ trāscat: aut fiat quedā circa
 hoc calliditas. nō em̄ illud patimur oīno fieri vt
 dicat: q̄ licētia erit ordinare quōdē non tm̄ emolu-
 mēta pbere. hoc em̄ est rursus ad cōfusionē effi-
 cientiū z. imensam adiectionē sc̄da collegia p̄sti-
 tuentiū. deide etiā plurimas habebit cās circū-
 uētionis vt alias sibimet vias auaricie inueniāt:
 et p. alimētoꝝ expēsis. Et hoc iḡ agi penitus
 etiā sub multa que vocatur ecclesiastica phibe-
 mus. maximā vtilitatē hanc esse putātes vt san-
 ctissima maiorē ecclesia neq̄ debet subijciat: neq̄
 angusties ppetuo edificio: sed semp abundet. si-
 cut em̄ de his expēsam determinauimus: ita cō-
 gruet p. tēpore sanctissimū patriarchā z. reuerē-
 dissimos hyconomos p̄siderare vt alie expense

Collatio Prima

De fidei iuribus & mandatoribus. C. de fidei iuribus. Ege antiqua qua habemus. C. de fidei iuribus. L. no recte. que hic corrigi: & noua ei adijcit: et p parte seruatur vt quiddam dicunt: qd nihil est: sed die q erat quedam lex que duo di-

cebat. pumū vt p- sente vtroq reus primo sit couēdus: et in hoc hñ. vt. i. eo. s. antiqua siquidē. scēz q absente reo nō dabantur spaciū fidei iur. ad pducendū reū: & in hoc male dicebat. vt. i. eo. s. si hō fidei iur. ibi nō enī nō ē et fuit hec lex antiquior q̄ illa. C. eo. nō recte. vel q̄ alie que traxerant de eadē materia. vt p. j. p. i. b. Olim. f. sancim. et accipit ex sequenti hō nescimus. sic. ff. de tu. r. a. dif. l. i. s. nūc tra ctemus.

e. Nō approbatā. i. reprobata p cō- suetudinē ei. Quā. vt. ff. de le. et fena- tus. de quib. s. si. et. j. de questio. s. si vero. col. vij.

d. Erq̄itas. id est p̄terius in iudi- cijs necessario era minatas. nō ē ho- die plerq̄ eae sūt de simili materia.

e. Apparentē. s. fore vtilem. vel die apparet. i. ad me- moriā reducitur & deploratur vt facit vxor de marito bo- no mortuo: cum minus bono sit coniuncta.

f. Erat enim. interposito est.

g. Eius. scilicet antique legis.

h. Non discreta. vt. s. eo. in pun. diximus.

i. Augmēto. nā cū duo tantū capitula in ea cōtineban- tur. in hac cōstiturione infinita sunt. vt. i. eo. per totum.

k. Si q̄s igit. qz legē antiquā volum. reformare igit rē.

l. Credi dicit. s. mutiādo aurū vt sequitur. Sed quid si in hō cōstiturione q̄ qd pōdere numero mēsurā con- sistat. vt. ff. si cer. p̄ta. l. ij. Uel quid si alius contractus sit vbi possit fidei iur. accedere. vt. ff. eo. l. i. Rñ. semp locū ha-

fidei iur. bet quod hic dicit. vt. i. eo. s. non solum. & s. absolute. & s. solum. s. similiter. & ff. si cer. p̄ta. l. i.

dator. & m. fidei iur. no. differentiā inter istos. nā fidei iur. sponzor et ante obligationem & post accipi pōt. vt. insti. eo. s. ij. & dñā dīferēt. dator tantū ante mītu in casu. vt. ff. mādā. l. i. i. eo. nō re- s. si

que sūt ex ecclīasticis q̄lib⁹ circa pios erogent act⁹ et deo placētes. zillis hec ministrant qui p veritate egēt: et non habent aliūde alimētoꝝ occasiōnē. hoc em̄ dñm placat deū: et non in patrocinijs & in studijs hoim ecclīasticas expēsas hoim inibus locupletib⁹ distribu- ant: et iō iopes necessaria non mereant. Sciāt autē deo ama- biles hy conomi & qui nūc et p tpa futuri sunt: qz siquidē pre- ter hec egerint: et diuinis sup- plicijs subiacebūt: rex sua sub- stātia indēnitatē scripsit. p̄cu- rabunt ecclīe. ¶ Beatitudinē igit tuā que ab initio & ex ifan- tili pene etate in sacro oi ordi- ne & scemate scripsimā ordina- uit ecclīā ex sacro vt qz ge- nere descēdentis hec custodi- re cōtinue sancim⁹. sciētes qz nō min⁹ nobis cure est hoꝝ q̄ sanctissimis ecclīijs profunt q̄ ipsius anime. *Conff. 4*

De fidei iuribus & mā- datonibus & sponzoribus et solutionibus.

Deo absente primo fidei iur. est couēdus/dilatōe si- bi statuta ad reum respiciētiā dum/lege antiqua non obstan- te. Bar. I mpa. iusti. Jo. pa.

post. & s. plane. & s. cum quis. Spōsor qui sponte sine ro- gamine pro alio intercedit: quia & ipse habet actionē mā- dati. vt. ff. man. l. i. p. re. l. j. d. dicit spōsorē pro cōstituen- te se debere postū esse: & in his tribus locū hz hec cōstituti- no. Idē dico de cōstituyente qui tm̄ post obligatiōē acci- pitur. vt. ff. de con- st. pe. l. i. ad instat fidei iur. vt. C. de cōsti. pe. l. fina. Quid i expromis- fore qui. s. p̄mittit alio non obligato p quo obligat: vel etiā nunc liberāte cum. vt. ff. de do. l. et elegāter. s. seru- pactionis. Rñ. nō habet locū hec cō- stitutio cū nō possit dici cōtra eum p̄ta que agere nō pōt esse negligēs. vt. C. de an. excep. l. i. s. si. Itē quid si principaliter se cō- stituit debitor: vt fit tota die: Rñ. re- fert an nouet alter- rius obligatio qd fieret fm iura ve- tera si mp mutata p̄sona. vt. ff. de ac. & obli. l. obligatio- nis fere. s. i. & insti. qd. mo. tol. obli. s. p̄trea. hodie hoc exp̄presso nō alio. vt. C. de no. l. i. fi. et tunc nō hz locum hec p̄stitutio rōne dicit in supiori. q. an vero non fiat: & tunc locum habet cū eadē sit rō hui⁹ & fidei iur. vt. ff. de hō. obli. l. a. ti- cio. in fi. & ff. ad le. aquil. l. illud. Itē

Egē anti- quā posi- tā qdē oli- vsu hō ne- scim⁹ que- admodum non appro- barā: p causas autē semp exq̄ sitas⁹ atqz necessarias appar- tem⁹ rursus aduocare: et ad rē publicam reducere bene se ha- bere putauimus. nō simplici- eā sicut iacebat ponētes (erat enī quedā eius⁹ pars omnino non discretā) sed cū cōpeten- ti & deo placito distribuentes augmēto. ¶ Si q̄s igit credi- derit & fidei iur. aut māda- torē aut sponzorē accepit: non primū aduersus mādatorem/ aut fidei iur. aut spōsorē ac- cedat: neqz negligēs debito- ris itercesso: ib⁹ molestus sit. sed veniat primū ad eum q̄ au- rū accepit: debitūqz p̄traxit. & si quid inde receperit ab alijs abstineat. quid em̄ ei in extra- neis erit a debitore cōpleto. Si hō nō valuerit a debitore recipe aut in partē aut in totū: s; qd ab eo nō potuerit accipe- fm hoc ad fidei iur. aut spō- sorē aut mādatore veniat: & ab illo qd reliquū est sumat. et

equitatis sumus amatores. vt. s. ti. ij. s. fi. & C. de p̄sti. pe. l. i. hec glo. locū hz quando vnus post alium obligatur.

n. Accedat. hic corrigi qd est in. C. eo. nō recte. & l. m̄s- ter. & l. si aliena. que omnes leges dicunt idē. Ultimo qre hic quod dixi. j. de duo. reus. col. vij. s. i. Item nūquid hu- ius legis beneficio renunciari pōt: Rñ. sic. vt. C. de pac. l. si quis in cōscribendo. argu. contra. j. de duo. reus. s. i.

o. Molestus sit. petendo ab eis vt soluantur. Accur.

p. Veniat. s. creditor.

q. Receperit. qd sibi debetur.

r. Quid enim ei. s. creditor.

s. Extraneus. i. fidei iuribus.

t. Completo. i. satisfacto. q. d. nichil. Accur.

v. Valuerit. s. creditor.

x. Sumat. qd si pign⁹ habebat a debitore. Uides qz pri- mo debeat illud vendere: & hic colligitur. sed qz graue est

Handwritten notes at the bottom of the page, including a large 'E' and various lines of text in a cursive script.

etia pignus vedit ppter subhastationes que fiunt. vt. C. de iure do. impe. l. si dico contra. vt. ff. eo. inter eos. S. credito. Nec dico eam corr. etia h dicant quida. s. p. ista. cum le ges veteres in quantum possumus tolerare debeam. vt. o. Calub. s. m. adatorib. z spoforib. z s. lib. vt. s. co. s. i.

preses i. qui. mo. natu. eff. iur. s. tribus. col. vii.

si qui de presentes etib consistat ambo et principalis z intercessor et fideiussor z mador. spon for: hoc omni seruetur modo.

Si vero intercessor: aut fideiussor: aut mador: aut q spon sioni se subiecerit ad sit: pncipale ho abesse corigerit: acerbum est creditore mittere alibi: cu possit mox intercessore vel fideiussore aut mador: aut sponfore erigere: sed z hoc qde curandu est a nobis possibi mo. non em erat quoddam hic antique legi datu p sanatione remediu: cum vtiqz papi nianus maximus fuerit: q hec pimitr introducit. pber igitr intercessore aut spofore: aut mador: et cause res ides iudex det tepus intercessor: id est dicere sponfori z madori volenti pncipale deducere quantum ille prius sustineat conuentione. et sic ipse in vltimum subsidiu seruet: sitqz solacio in tercessor: aut spofori z mador: in hoc quoqz iudex. fideiussoribus em z talibus pdes se sanctu est vt illo deducto interim conuentione liberetur

ro alper. col. v. z. C. de bila. l. i. m. prius. h. d. h. 30. veru qn negat se fideiussisse. qd nichil est: imo etia cu pset: vt h. z. i. de duo. re. in pn. col. vii. n. hoc. i. in dilatione qud eis dat ad representadu reum. o. Calub. s. m. adatorib. z spoforib. z s. lib. vt. s. co. s. i.

qui pro eo in molestia fuerit. Si vero tepus in hoc indultu excesserit: couenit nanqz e ta tepus diffinire iudicantem tuc fideiussor: aut mador at spofor exequatur lite z debitu exigatur contra eum pro quo fideiussit: aut p quo mandatum scripsit: aut sponsonem suscepit: a creditoribus actionib. si bi cessis.

Hypothecaria actio contra extraneos pignoz possessores interari no dy: nisi prius reorib. z fideiussor. oibus facultatib. excussis. his obtineb. et in oibus creditoribus z successori bus. hoc dicit Barto.

Sed neqz ad res debitoru que ab alijs detinentur veniat prius atqz transeat via sup personalibus contra mandatores/et fideiussores/ z sponso res: sicqz ad res veniens pncipalis debitoris: siue ab alio detineantur: z detinentes eas coueniens: si neqz inde habuerit satisfactione: tuc veniat aduersus res fideiussor/ z mador/ z spofor: id est dicere vel si quosda habuerit hoies

Allo. s. pnci pali. q. Deducto. s. ad iudicium. r. Liberetur. si de iussos. s. Couenit. in terpositio est. t. Contra eum. s. reu pncipale p q re. et hoc dico ac ctioib. cessis. na si de iussos ipi exi get dūmodo z ipsi pus soluat. vt. ff. d. solu. l. stichu. s. pe. vel ptra eu fideiussor. s. debitu dico ab eo p quo re. et hoc dico actionib. cessis: et sic sunt ablatu absoluti. Et est faciēda cessio ante solutione/ qn sit: vel tunc/ vel parū de iussos postea/ vel multū si faciēda postea: hoc tñ acto tuc in solutione vt postea fiat. vt. ff. d. solu. l. modestu. v. Debitor. id est ad res q fuerit: quōdā debitoris: nūc autē alienate sunt. vñ trāsit dominu h cū sua cā vt. ff. de acqui. re. do. l. traditio. z. ff. de p. r. h. e. emp. l. alienatio. Sed qd

Cessio qn sit: vel tunc/ vel parū de iussos postea/ vel multū si faciēda postea: hoc tñ acto tuc in solutione vt postea fiat. vt. ff. d. solu. l. modestu. v. Debitor. id est ad res q fuerit: quōdā debitoris: nūc autē alienate sunt. vñ trāsit dominu h cū sua cā vt. ff. de acqui. re. do. l. traditio. z. ff. de p. r. h. e. emp. l. alienatio. Sed qd

di. l. vlti. licet quidā dicant eum in iudicio debere esse presentem. vt. i. de testi. s. penul.

- b. C. si. creditor. Accur.
- c. Seruetur. vt. prius coueniat pncipalis qz accessorius
- d. Abesse. quod dic. vt. modo diximus.
- e. Aerbum. durum z crudele. Al.
- f. Alicubi. extra territoriu ius dicentis. vel forte etiam intra dūmodo extra iudicium. qd dic. vt. s. s. i. diximus.
- g. Erat. hic. i. in isto casu.
- h. Antique legi. i. ab antiqua lege cuius mentionē habuimus. s. eo. in pn.
- i. Introducit. in sili casu vt dilacione reo data absenti z fideiussori h pntu hant debeat. vt. ff. e. l. i. i. testi. s. si.
- k. Probet. i. gatur. vulgariter dicit. q. d. experiat an possit representare reum vel non.
- l. Der. tps. s. s. s. m. s. i. fm quosda. vt. C. eo. sancimus. vel meli. p. arbitrio iudic. vt. ff. de iu. delibe. l. i. i. si. qd erit in. re. militari. d. diurnis. vt. ff. si. qd cau. l. i. vel erit arbitriu fm continentiam potestatis. vt. i. vt. oēs obe. iudi. s. si. ve.

- si de posuit vel comodauit. Rñ. apud eundem vident esse. vt. ff. cōmo. l. rei. z. ff. de pos. l. licet. z. de f. do. sig. l. penes.
- z. Veniat prius. per hypothecaria actionem.
- y. Personalibus. s. actionibus. sed. J. de liti. s. ad hoc. B. z. Al. dicunt hoc corrigi. J. dicit q. ibi debitor idēqz vedito: tenebat adhuc. Alij dicūt q. ibi habebat causaz a debitorē cōtra quē dicunt agi posse etiā prius. sed. Jo. cōtra: q. dolus actoris non nocet emptori. vt. ff. de do. excep. l. apd cessum. s. si cū legitima. Alij dicunt q. illud locū habere ex eussis prius bonis debitoris: vt. h. Uel m. l. ius illud in ex presso: hic in tacito pignore vt. hic. cum hoc etiā iure veteri erat. vt. ff. de iure fil. l. moschy. s. vel dicaliter fm. h. 30. et Jo. vt in summa de pigno. s. damus.
- z. Siue. sunt due partes: vt. pro et. q. d. et si p. q. ius re. si. e. i. de duo. re. s. i. col. vii.
- a. Res. ab eis vel ab alio possessas.
- b. Idem est. qd in intercessoribus est dictum.
- c. Habuerit. creditor.
- d. Homines. illes supra dicitis: vt. constitutores. b. iij.

Collatio prima

a ¶ Ipsi scilicet creditores.

b ¶ Obligatos ex constituta pecunia.

c ¶ Hypothecarijs. qd si reali puta hypotheca tenet fideiussor cu psonali sit prescriptur. Rñ. idē qd h̄ d̄. vñ distigue qz platio fit psonaliū actionū ad psonales. Itē psonaliū ad reales. Itē realiū ad reales. De p̄lo dic q̄ter res p̄ius q̄ fideiussor pueniat. vt. §. i. s. eo. In sc̄o dic qz psonales realibus p̄ferunt vt h̄. nisi i casu qñ idem debitor tenet res. vt. §. pri. nō ita in fideiussore p̄ulto psonali. nā licz teneat res nō p̄t creditor eligere. cū p̄i oporteat eū redire ad res debitorum q̄s ipsi tenent vel alienauerūt: vt h̄. In sc̄o dic qz p̄mo ad res debitorū agit vt h̄. l. olim semp̄ eēt i electiōe creditoris tā i p̄mo. vt. C. e. non reete: q̄ in sc̄o v̄ter t̄o casu. vt. C. de pig. l. p̄secutione. Bzo.

d ¶ Dicta est. vt C. de ac. et ob. l. fi. q. l. hic corrigitur. nisi in hoc casu vt §. distictimus mō.

e ¶ Et nō solū in creditorib⁹. stricte p̄ mutuatorib⁹. sic C. de proba. l. i. al̄s large. vt. ff. si cer. pe. l. i.

f ¶ Confirmatorē. nota eundē dici fideiussorē cū cullibet cōtractui accedere possit. vt. ff. l. i. idē et cōfirmator qz v̄ditionem siue contractum confirmat. vt in sti. eo. in prin. et de repli. §. fi. idem actor sius d̄. vt. ff. de euc. illud.

g ¶ Cōuentio. i. agat ex aliquo pacto in v̄ditione appo sito in p̄iudiciū venditoris quod v̄ditōr nō seruat.

h ¶ Tenentem. repete aduersus. Bzo.

i ¶ Eadem etiam hic. i. in dicto casu venditionis.

k ¶ Quam. i. diuisionem.

l ¶ Sancimus. vt. §. e. §. i. et. ii.

m ¶ In alijs. a mutuo et venditione.

n ¶ Contractibus. vel quasi. vt in sti. de ob. ex qua. cōtra. in prin. et de actio. §. i. Bzo.

o ¶ Ex vtroqz. i. laere. i. creditorū et debitorū. et ex hoc

ipsi sibi obligatos et qui hypothecarijs actionib⁹ sibi teneri p̄nt. Cōtra principales tñ existētes apud eos res siue psonalib⁹ siue hypothecarijs mor siue ambab⁹ vti voluerit: oēm ei dam⁹ iniām q̄ duduz a nobis dicta est: z v̄iā z ordinē i alijs psonis casib⁹ q̄s sancitam. et nō solū hoc in creditorib⁹ dixim⁹: sed etiā si q̄s emerit aliqd ab aliquo: deinde acceperit eū quē vocat p̄firmatorē et moueat in aliquo venditiōis cōuentio cōtra v̄ditōrem facta nō aduersus cōfirmatorē. mor emptor accedat neqz tenētē aliqd rerū v̄ditōr: s̄z aduersus v̄ditōrē p̄ius z sic ad cōfirmationē z tertio loco cōtra detōrē eadē ē h̄c exi stēte diuisione sup̄ p̄ntib⁹ z ab s̄tib⁹: quā d̄ dudū i fideiussori b⁹ z mādatoib⁹ z sp̄sōib⁹ a creditoribus causa debitorū horum sancimus: similiter obtinētiā in q̄b⁹ fideiussores sunt aliq̄: aut mādatores/ aut sp̄sō res accipiunt: z in ipsis p̄ncipalib⁹ ex vtrōqz et in hereditibus eorū et successorib⁹ anti qua siquidē lex hoc valeat rur sus⁹ et cū h̄mōi iusticia atqz diuisione n̄fos subiectos foueat

¶ Creditor q̄ a debitorē debitorū recipere nō valet p̄pellit in so

corpore colligit quoddā mēbrū illi⁹ aut. quā habem⁹. C. de fideiuss. p̄sentē. et. l. i. absqz.

p ¶ Rursus. repete valeat.

q ¶ Quod autē. nunc de secunda parte rubrice.

r ¶ Curis. i. debitoris.

lutū res et imobiles meliores recipere subtili earū estimatiōe facta sufficiētī pemptorie p̄stita cautela quā debitorū possibile est prestare emptore nullo apparere. argētarioū spon sionib⁹ in suo statu manētib⁹ h. d. Bar.

¶ Quod autē de cetero hūanis auxiliatur curis l̄z q̄busdā creditorib⁹ nō forte sit gratum a nobis tñ p̄pter clemētā sācifici. Si q̄s enī mutauerit aux debitoris substātie credēs: at ille ad restōnē auri nō sit idoneus/ substātiā autē imobilez habeat: verū creditor ardeat aurū oimō q̄rēs: illi p̄o non sit facile/ neqz vlla mobilis substātia: dam⁹ creditorū iniām volētī imobiles res accipe pau ro. S̄z si nec q̄sp̄iā ē p̄tor imobiliū et rerum adsit: creditor frequēter etiā diuulgāte quoniā subiacēt debitoris res: et ob hoc terrētē adire volentes emptionē: tūc i hac q̄dē felicissima ciuitate gliosissime nostre reipu. iudices fm̄ vnicuiqz cōcessam a lege z a nobis iurisdictionē. i. p̄ncipis aut genitū p̄sides p̄parent subtili estimatiōe facta rerū debitorū dari fm̄ quātitatē debiti possessionē imobilē creditorib⁹ cū tali cautela cū q̄ debitor daret possit. Verum p̄o datio sit

f ¶ Ardeat. i. ardeat cupiat. sicut et illud. Coudon ardebat alexim. i. ardentem amabat. t ¶ Mobilis. tūc enī forsan estimatiōe auri p̄stado in reb⁹ mobilibus que in regione illa frequentabat liberatur. vt. C. de do. si q̄s argētū. l. p̄n. et maxime si ex ea recedat dānum nō patiat. vt. ff. de solu. l. paulus. fm̄ Al. Ul̄ melius dic qz si habent mobilē substātiā verisimile est qz cito vendet: et sic soluet. vt. ff. de acqui. pos. l. si rem mobilē.

v ¶ Substātia. repete sit.

x ¶ Damus. i. cōcedimus. sic in sti. de libera. §. fi.

y ¶ S̄z si nec. istō nec tuo iportat. f. et nō: q̄s cat creditor nō vult accipere: et in hoc aduersat hec dicitio sed: ad sup̄iorē causam. Itē et aliū nō permittit. f. emere hoc diuulgante. vt subijcit. ac.

z ¶ Subiacent. i. bona debitoris vel rem illā quā v̄det: re vult dicit obligatam sibi v̄ alijs.

a ¶ Dari. i. solutū.

b ¶ Cautela. s. pro euictione.

c ¶ Dare possit. f. pignori qd tūc est. vt in sti. de ob. q̄ ex delict. §. furti. vel si hoc nō potest fideiussor dabit: l̄z al̄s p̄ euictione nō def: nisi imineat euictio in limine cōtractus vt. C. de euc. l. si post. z. ff. de euc. illud. vel si hoc nō p̄t iuratoriā faciat cautionē. vt in sti. de satisf. §. sed hodie. et. l. de nup. §. qd̄o sequit. Sed nisi qd̄ hodie semp̄ dabit fideiussor: fideiussor a quolibet venditorē pro euictione si dari potest. qdam for pro dicant qz sic per. l. istam. et quod dicitur. ff. de euc. l. illud. euictioe dicunt esse coirectum. Sed dico qz hic casus est specialis an semet in alijs erit hec specialitas. sic et al̄s cum iminet euc. in per def. limine cōtractus: sicut nūc diximus. vt. ff. de peri. et. p̄mo.

rei vendi. l. pe. et. C. de euic. si post. 3° a^o vbi est et contuctudine. vt. ff. de euic. l. si fundus.

a **¶** Deni creditorum. de al. et. emphi. quod aut prebet. col. q. contra. sed illud fauore loci venerabilis. vel qz hoc erat preciosius metallum. vt. de col. l. i. itaqz ibi argentum vero re. col. iij. 3° melior res debito

ris reddat. arg. ff. ma. l. si vero no re. 3° idem papinia nus. sed pumsy rior est. na idē credo si i quacūqz pecunia cōstitat mutū cū possibile sit ex oi pecunia fieri. l. coparari aurū. vt. C. de consti. pe. l. ij. 3°.

b **¶** Coactū. not. qz aliud pro alio soluit iustis. C. de do. si qz argenti in pun. et. ff. de le. i. l. si dom. s. qz pñ def. r. ff. de iudi. l. miles. et. j. de al. et. emphi. s. si ho fm predictum. et. ff. de rei vendi. qz reitueri. regulariter autē contra. vt. ff. si cer. pe. l. ij. s. appellata. et. insti. qz mol. tol. obli. s. i. 3°.

c **¶** Immobilem. f. in solutum. d **¶** Vel. pro etiā. Accursius. e **¶** Perduceret. f. eos. f **¶** Cedere. nec enim in carcere detrueret ex quo cedit bonis suis: vt C. qz vo. ce. pos. l. i. nisi dolo se distipa ut. vt. ff. qz in frau. cre. l. si. s. fi. g **¶** Acerbo. i. cū cessione bonorum terribili. h **¶** Auxiliatur. dū aliud pro alio patimur solui. i **¶** Aduenient. f. creditores: quia bonis suis cederent debitores. Accursius.

Soluti alio p alio in: uro pot

Uedere cogitur qz rem sua.

k **¶** Hoc agere. hoc est vendere. et sic nota quem inuitum rem suam vèdere. sic insti. de his qui sunt sui vt alic. iur. s. fi. et. C. de ser. coi. ma. l. i. et. ff. de reli. et. sump. fu. si qz. r. ff. coi. di. l. coi. diuidundo. s. fi. et. ff. de iure do. cum in fundo. s. pe. et. C. de fiduci. l. i. si rem donata. fm Al. regulariter cōtra. vt. C. de iur. de lib. l. nec emere. l **¶** Judicantis. quod dic vt. s. quod autē diximus.

m **¶** Et absolute. hic s. coi. est ad totū hunc titulum. sic r. alq. vt insti. de iure natu. s. fi. r. insti. de fuiti cog. s. pe. r. s. fi. n **¶** Sequentes. nos scilicet. Accursius. o **¶** Leges. vt. ff. si cert. pe. l. i. et. de verbo. signi. l. credito: res. et. l. si cui. Accursius.

dū est vt nō debitorēs grauen tur. Et absolute^m creditozē po nim^o antiqz sequētes^o leges^o omnē qz actionē hre cōtra ali: quē pōt lz nō sit mutū gestū lz alter qdā cōtra cr^o consistit: argētariozū^o qz ppe sponsio: nib^o ppvtilitatē cōtrahētū i ordine moderno^o durātibz.

¶ Que igit a nobis p caute: la subiectozū s̄cita sūt cogno scens tua eminētia^o solēmbz pgrāmatib^o et hic et in oi di: tione fieri manifesta pcurt: vt etiā inter gētes agnoscat sub lecti quāta fuerit nobis p illo rum vtilitate puidētia. Datū rij. kal. iulij. cap. vj. vice con: sul. cclij.

De monachis. **¶** Quis monasteriū cōstrue: re non pōt priusqz ab epō loci licentiā obtineat: qz petra epō extrēsis in celū manib^o locū vqz cōsecrare. et tūc fundamentū iaci debet. Ang.

¶ Imperator Just. aug. epypha nso archiepiscopo huius fel: cissime ciuitatis et vniuersali patriarche.

Onuersationis monachalis vita sic est honesta: sic pmeda re nouit deo ad hoc veniente^o hoiez: vt oēm qdē hūanā ei^o maculam^o

vt dictū ē: r hoc ppter vtilitatē re. scyzt facile qz: bet apud eos deponat. nā coz offm hz publica auctoritate mvel cu: ram. vt. ff. de edendo. Largentarius. s. i. 3°.

r **¶** Tua eminentia. o iohannes prefecte pretorio.

Onuersationis monachalis. hotū triplex est conditio. vt. f. eo. s. cogitandum. **¶** Veniente. ad cōuersationē monachalē. **¶** Maculā detergat. i. purget. f. a peccato.

Argētariozū. argētari^o est qz pte ponebat auctorita te publica p argē to dādo et recipiē do: ad cui^o fidē ve: lux ad fidē tabel: lionis recurrit. idē i nōmularijs qui alienā pecuniā sic tenebant publica auctoritate. vt. ff. de edē. l. quedā. s. nūmularios. Ac. q **¶** Moderno. f. hui^o cōfōnis fm quosdā vt idem sit in eis sicut i alijs accessozū vt pōt pncipalē puenant accēstorij argētarij s̄ male. Dic ergo si argētari^o habēs meū argētū: et idē i nūmulario dico: si det michi aliuz argētariū spōforē potero conuenire prius quē volam. et sic bñ ponit du: rantib^o in ordine moderno. f. codicē. vt. C. eo. non recte si veteri añ codicē per. l. atiquā. vt. s. eo. in pun. si enim eēt iē ius quod i alijs: scilicet acces: sozū supradictis male diceret du: rātib^o. Itē si dice: ret de iure veteri priūto. f. legis anti: qz añ codicē: ma: le diceret moder: no. Vel pone casū vt qz cāpsoz meus alijs spōpōdit p me poterit etiā pu: us conueniri iure medio scz codicis

Collatio prima

vt. Leo. S. si vero intra. in si. no ergo ingratiuā dīnē filij de-
 leret. h. sic macula. vt. C. de inoff. testa. l. fratē. de iure ca-
 nonū fec. r. r. q. vlti. ca. no liceat. nec infamā facere vel iuris:
 licet etiā sit illa macula. vt. C. de infami. l. antepe. S. ecclē-
 tra si est grat. no lo efficit ingrat. qz monasteriū intret. vt
 J. de san. epi. S. nul-
 li. r. S. interdictum.

col. v. et. C. de epi.
 r. cle. deo nobis. S.
 hoc etiā. B. 30.

a. C. purū. a pec-
 cato.

b. C. Dedāret. hoc
 verba regit oēs se
 quentes accusati-
 uos.

c. C. Decentem. er
 go qui no facit de-
 centia rōnabilū na-
 ture. l. hōi qd est ani-
 mal rōnabile mon-
 stratio deccētū dicitur
 homo. sed bestia.

d. C. Secūditū. mē-
 te. l. animā qd a mē-
 te diuina descēdit.
 vel dic fm rōnem
 insitā mēti a deo.

e. C. Celso. naz
 erit in vita cōtem-
 planua qd ē celso-
 siue alto: qd acti-
 uo.

f. C. Eruditione.
 non tñ erigit qd sit
 sumus theologus
 sed qd iude non er-
 ret et lras sciat vt
 sit monachus cle-
 ricus. als pōt esse
 monach. h. no cle-
 ric. vt. C. de epi. r.
 clem. generaliter.

g. C. Duratione.
 qd sit cū labore. vt. J.
 eo. S. sancimus. nū
 qd ergo erit capite minutus: Rñ. sic vt insli. de ca. di. in
 pun. Itē nunqd actiones pmo in eū et sibi cōpetētes ex-
 tinguunt. et nūqd postea restituant ex illo edicto de ca. di.
 vt. ff. de ca. di. l. ij. Rñ. qdā dicit vtrūqz verū. vt. ff. de ca. di.
 l. turelas. S. inuiriari. Sed potest dici eas no extingui cū
 possit adhuc cōueniri et per abbatē vel per aliū respōsālē
 respōdebit. vt. J. apud quos oportet causam di. col. vi. r. ibi
 plenus dicemus.

h. C. Et nos. sed quid ad principem de spūalibus tracta-
 re? Rñ. vt dicitur. J. n. i. in pun.

i. C. Et decertatores. s. ieiunij et ofonib. cōtra diaboli.
 et expone decertatores. i. bellatores.

k. C. Ut post illa. h. collige pnuationē hui. p. s. tutionis.

l. C. Viso osium. quas cōlōca non habemus. nā de ca
 qd est. J. de san. epi. non dicit cum illā posuimus post istam.

vt. C. de no. co. faci. l. i. nec de illa qd est. s. eo. vt dicit. sit. qz
 ibi no dicit de episcopis. Item nec de illa que est. J. n. i. qz
 est et illa post istam. l. cl. die qz dicit de illa. s. vt dicit. r.

et expone decertatores. i. bellatores.

l. C. Viso osium. quas cōlōca non habemus. nā de ca

qd est. J. de san. epi. non dicit cum illā posuimus post istam.

vt. C. de no. co. faci. l. i. nec de illa qd est. s. eo. vt dicit. sit. qz
 ibi no dicit de episcopis. Item nec de illa que est. J. n. i. qz
 est et illa post istam. l. cl. die qz dicit de illa. s. vt dicit. r.

detergat. purū autē dclaret. ac
 rōnabilū natura decentē r plu-
 rima fm mētē operantē r hu-
 manis cogitationib. cellio:ē

C. Si qd igit futurus est mo-
 nach. p. fecit. indiget et diuino
 rū eloquio rū eruditione. r cō-
 uersatiōis integritate. vt tāta
 dign. facit sit mutatiō. C. Re-
 dim. igit r nos. e. planare qd
 agendū est ab eis et decerta-
 tores eos veros ad sacrā viaz
 cōstitueret. et ita nobis intēto
 presētis est legis. vt post illa
 que de sanctissimis ep. s. sanc-
 mus et que de reuerēdissimis
 clericis disposuim. neqz qd
 monasticū ē extra qd ppetit
 relinquam. C. Illud igit an-
 te alia dicendū. est vt oi. tpe et
 in oi terra si qd edificare vene-
 rabile monasteriū voluerit. no
 pu. niam. esse hoc agendi. qz
 deo amabile loco. episcopū
 aduocet. at ille. extēdat man.
 ad celū et p orōnē locū confe-
 cret. deo. figēs in eo salutis no-
 stre signū. dicim. autē adoran-
 dā et honorādā vere crucem.
 sicqz inchoet edificii bonum
 vtiqz quoddam hoc et decens
 fūdāmētū ponēs. Itē itaqz

qz de clericis et ep. s. fit mentio ibi. in sine pme colline
 m. C. Competit. i. extra monasticam vitam.

n. C. Agēdi. i. monasteriū edificādi. o. J. de. s. ep. s.

p. C. Ponens. sicut etiā in constitutione cuiuslibet ecclē-
 sie aliter facta no est ecclesia sed spelunca illicita dicit. vt

J. de ec. rit. S. si qd
 autē. et. J. vt nul. fa-
 bu orato. do. i. rñ.
 col. y.

q. C. Fieri modo. s.
 monachos.

r. C. Similiter. i.
 equaliter.

s. C. No est masculus.
 hoc intelligit
 qdam sc. vt mona-
 chus non sit liber
 vel seruus. vt mas-
 culus. vel femina
 cum mortuus sit.

vt. J. de. s. si autem
 vrotem. sed illud qd
 ad dotē vel donat-
 ionē verum est vt
 tident. b. vt. J. de
 nup. S. per occasio-
 nem. col. iij. Dic. qd
 no est liber r. id ē
 no ē differētia ho-
 minū inter illa ge-
 nera quo ad gra-
 tiam dei suscipiē-
 da. sed quo ad alia
 differētia est inter
 mare et feminas
 vt. ff. de statu ho. l.
 in multis. et inter
 liberos et suos cū
 sint species oppo-
 site. vt insli. de li-
 ber. S. i. Item ser-
 uus factus mona-
 chus recedēs red-
 ditur domino cuz
 rebus. vt. J. de. s. si
 hō fuit. sed liber

vt. J. de. s. si autem
 vrotem. sed illud qd
 ad dotē vel donat-
 ionē verum est vt
 tident. b. vt. J. de
 nup. S. per occasio-
 nem. col. iij. Dic. qd
 no est liber r. id ē
 no ē differētia ho-
 minū inter illa ge-
 nera quo ad gra-
 tiam dei suscipiē-
 da. sed quo ad alia
 differētia est inter
 mare et feminas
 vt. ff. de statu ho. l.
 in multis. et inter
 liberos et suos cū
 sint species oppo-
 site. vt insli. de li-
 ber. S. i. Item ser-
 uus factus mona-
 chus recedēs red-
 ditur domino cuz
 rebus. vt. J. de. s. si
 hō fuit. sed liber

vt. J. de. s. si autem
 vrotem. sed illud qd
 ad dotē vel donat-
 ionē verum est vt
 tident. b. vt. J. de
 nup. S. per occasio-
 nem. col. iij. Dic. qd
 no est liber r. id ē
 no ē differētia ho-
 minū inter illa ge-
 nera quo ad gra-
 tiam dei suscipiē-
 da. sed quo ad alia
 differētia est inter
 mare et feminas
 vt. ff. de statu ho. l.
 in multis. et inter
 liberos et suos cū
 sint species oppo-
 site. vt insli. de li-
 ber. S. i. Item ser-
 uus factus mona-
 chus recedēs red-
 ditur domino cuz
 rebus. vt. J. de. s. si
 hō fuit. sed liber

vt. J. de. s. si autem
 vrotem. sed illud qd
 ad dotē vel donat-
 ionē verum est vt
 tident. b. vt. J. de
 nup. S. per occasio-
 nem. col. iij. Dic. qd
 no est liber r. id ē
 no ē differētia ho-
 minū inter illa ge-
 nera quo ad gra-
 tiam dei suscipiē-
 da. sed quo ad alia
 differētia est inter
 mare et feminas
 vt. ff. de statu ho. l.
 in multis. et inter
 liberos et suos cū
 sint species oppo-
 site. vt insli. de li-
 ber. S. i. Item ser-
 uus factus mona-
 chus recedēs red-
 ditur domino cuz
 rebus. vt. J. de. s. si
 hō fuit. sed liber

vt. J. de. s. si autem
 vrotem. sed illud qd
 ad dotē vel donat-
 ionē verum est vt
 tident. b. vt. J. de
 nup. S. per occasio-
 nem. col. iij. Dic. qd
 no est liber r. id ē
 no ē differētia ho-
 minū inter illa ge-
 nera quo ad gra-
 tiam dei suscipiē-
 da. sed quo ad alia
 differētia est inter
 mare et feminas
 vt. ff. de statu ho. l.
 in multis. et inter
 liberos et suos cū
 sint species oppo-
 site. vt insli. de li-
 ber. S. i. Item ser-
 uus factus mona-
 chus recedēs red-
 ditur domino cuz
 rebus. vt. J. de. s. si
 hō fuit. sed liber

vt. J. de. s. si autem
 vrotem. sed illud qd
 ad dotē vel donat-
 ionē verum est vt
 tident. b. vt. J. de
 nup. S. per occasio-
 nem. col. iij. Dic. qd
 no est liber r. id ē
 no ē differētia ho-
 minū inter illa ge-
 nera quo ad gra-
 tiam dei suscipiē-
 da. sed quo ad alia
 differētia est inter
 mare et feminas
 vt. ff. de statu ho. l.
 in multis. et inter
 liberos et suos cū
 sint species oppo-
 site. vt insli. de li-
 ber. S. i. Item ser-
 uus factus mona-
 chus recedēs red-
 ditur domino cuz
 rebus. vt. J. de. s. si
 hō fuit. sed liber

vt. J. de. s. si autem
 vrotem. sed illud qd
 ad dotē vel donat-
 ionē verum est vt
 tident. b. vt. J. de
 nup. S. per occasio-
 nem. col. iij. Dic. qd
 no est liber r. id ē
 no ē differētia ho-
 minū inter illa ge-
 nera quo ad gra-
 tiam dei suscipiē-
 da. sed quo ad alia
 differētia est inter
 mare et feminas
 vt. ff. de statu ho. l.
 in multis. et inter
 liberos et suos cū
 sint species oppo-
 site. vt insli. de li-
 ber. S. i. Item ser-
 uus factus mona-
 chus recedēs red-
 ditur domino cuz
 rebus. vt. J. de. s. si
 hō fuit. sed liber

vt. J. de. s. si autem
 vrotem. sed illud qd
 ad dotē vel donat-
 ionē verum est vt
 tident. b. vt. J. de
 nup. S. per occasio-
 nem. col. iij. Dic. qd
 no est liber r. id ē
 no ē differētia ho-
 minū inter illa ge-
 nera quo ad gra-
 tiam dei suscipiē-
 da. sed quo ad alia
 differētia est inter
 mare et feminas
 vt. ff. de statu ho. l.
 in multis. et inter
 liberos et suos cū
 sint species oppo-
 site. vt insli. de li-
 ber. S. i. Item ser-
 uus factus mona-
 chus recedēs red-
 ditur domino cuz
 rebus. vt. J. de. s. si
 hō fuit. sed liber

vt. J. de. s. si autem
 vrotem. sed illud qd
 ad dotē vel donat-
 ionē verum est vt
 tident. b. vt. J. de
 nup. S. per occasio-
 nem. col. iij. Dic. qd
 no est liber r. id ē
 no ē differētia ho-
 minū inter illa ge-
 nera quo ad gra-
 tiam dei suscipiē-
 da. sed quo ad alia
 differētia est inter
 mare et feminas
 vt. ff. de statu ho. l.
 in multis. et inter
 liberos et suos cū
 sint species oppo-
 site. vt insli. de li-
 ber. S. i. Item ser-
 uus factus mona-
 chus recedēs red-
 ditur domino cuz
 rebus. vt. J. de. s. si
 hō fuit. sed liber

vt. J. de. s. si autem
 vrotem. sed illud qd
 ad dotē vel donat-
 ionē verum est vt
 tident. b. vt. J. de
 nup. S. per occasio-
 nem. col. iij. Dic. qd
 no est liber r. id ē
 no ē differētia ho-
 minū inter illa ge-
 nera quo ad gra-
 tiam dei suscipiē-
 da. sed quo ad alia
 differētia est inter
 mare et feminas
 vt. ff. de statu ho. l.
 in multis. et inter
 liberos et suos cū
 sint species oppo-
 site. vt insli. de li-
 ber. S. i. Item ser-
 uus factus mona-
 chus recedēs red-
 ditur domino cuz
 rebus. vt. J. de. s. si
 hō fuit. sed liber

vt. J. de. s. si autem
 vrotem. sed illud qd
 ad dotē vel donat-
 ionē verum est vt
 tident. b. vt. J. de
 nup. S. per occasio-
 nem. col. iij. Dic. qd
 no est liber r. id ē
 no ē differētia ho-
 minū inter illa ge-
 nera quo ad gra-
 tiam dei suscipiē-
 da. sed quo ad alia
 differētia est inter
 mare et feminas
 vt. ff. de statu ho. l.
 in multis. et inter
 liberos et suos cū
 sint species oppo-
 site. vt insli. de li-
 ber. S. i. Item ser-
 uus factus mona-
 chus recedēs red-
 ditur domino cuz
 rebus. vt. J. de. s. si
 hō fuit. sed liber

vt. J. de. s. si autem
 vrotem. sed illud qd
 ad dotē vel donat-
 ionē verum est vt
 tident. b. vt. J. de
 nup. S. per occasio-
 nem. col. iij. Dic. qd
 no est liber r. id ē
 no ē differētia ho-
 minū inter illa ge-
 nera quo ad gra-
 tiam dei suscipiē-
 da. sed quo ad alia
 differētia est inter
 mare et feminas
 vt. ff. de statu ho. l.
 in multis. et inter
 liberos et suos cū
 sint species oppo-
 site. vt insli. de li-
 ber. S. i. Item ser-
 uus factus mona-
 chus recedēs red-
 ditur domino cuz
 rebus. vt. J. de. s. si
 hō fuit. sed liber

vt. J. de. s. si autem
 vrotem. sed illud qd
 ad dotē vel donat-
 ionē verum est vt
 tident. b. vt. J. de
 nup. S. per occasio-
 nem. col. iij. Dic. qd
 no est liber r. id ē
 no ē differētia ho-
 minū inter illa ge-
 nera quo ad gra-
 tiam dei suscipiē-
 da. sed quo ad alia
 differētia est inter
 mare et feminas
 vt. ff. de statu ho. l.
 in multis. et inter
 liberos et suos cū
 sint species oppo-
 site. vt insli. de li-
 ber. S. i. Item ser-
 uus factus mona-
 chus recedēs red-
 ditur domino cuz
 rebus. vt. J. de. s. si
 hō fuit. sed liber

vt. J. de. s. si autem
 vrotem. sed illud qd
 ad dotē vel donat-
 ionē verum est vt
 tident. b. vt. J. de
 nup. S. per occasio-
 nem. col. iij. Dic. qd
 no est liber r. id ē
 no ē differētia ho-
 minū inter illa ge-
 nera quo ad gra-
 tiam dei suscipiē-
 da. sed quo ad alia
 differētia est inter
 mare et feminas
 vt. ff. de statu ho. l.
 in multis. et inter
 liberos et suos cū
 sint species oppo-
 site. vt insli. de li-
 ber. S. i. Item ser-
 uus factus mona-
 chus recedēs red-
 ditur domino cuz
 rebus. vt. J. de. s. si
 hō fuit. sed liber

vt. J. de. s. si autem
 vrotem. sed illud qd
 ad dotē vel donat-
 ionē verum est vt
 tident. b. vt. J. de
 nup. S. per occasio-
 nem. col. iij. Dic. qd
 no est liber r. id ē
 no ē differētia ho-
 minū inter illa ge-
 nera quo ad gra-
 tiam dei suscipiē-
 da. sed quo ad alia
 differētia est inter
 mare et feminas
 vt. ff. de statu ho. l.
 in multis. et inter
 liberos et suos cū
 sint species oppo-
 site. vt insli. de li-
 ber. S. i. Item ser-
 uus factus mona-
 chus recedēs red-
 ditur domino cuz
 rebus. vt. J. de. s. si
 hō fuit. sed liber

vt. J. de. s. si autem
 vrotem. sed illud qd
 ad dotē vel donat-
 ionē verum est vt
 tident. b. vt. J. de
 nup. S. per occasio-
 nem. col. iij. Dic. qd
 no est liber r. id ē
 no ē differētia ho-
 minū inter illa ge-
 nera quo ad gra-
 tiam dei suscipiē-
 da. sed quo ad alia
 differētia est inter
 mare et feminas
 vt. ff. de statu ho. l.
 in multis. et inter
 liberos et suos cū
 sint species oppo-
 site. vt insli. de li-
 ber. S. i. Item ser-
 uus factus mona-
 chus recedēs red-
 ditur domino cuz
 rebus. vt. J. de. s. si
 hō fuit. sed liber

vt. J. de. s. si autem
 vrotem. sed illud qd
 ad dotē vel donat-
 ionē verum est vt
 tident. b. vt. J. de
 nup. S. per occasio-
 nem. col. iij. Dic. qd
 no est liber r. id ē
 no ē differētia ho-
 minū inter illa ge-
 nera quo ad gra-
 tiam dei suscipiē-
 da. sed quo ad alia
 differētia est inter
 mare et feminas
 vt. ff. de statu ho. l.
 in multis. et inter
 liberos et suos cū
 sint species oppo-
 site. vt insli. de li-
 ber. S. i. Item ser-
 uus factus mona-
 chus recedēs red-
 ditur domino cuz
 rebus. vt. J. de. s. si
 hō fuit. sed liber

vt. J. de. s. si autem
 vrotem. sed illud qd
 ad dotē vel donat-
 ionē verum est vt
 tident. b. vt. J. de
 nup. S. per occasio-
 nem. col. iij. Dic. qd
 no est liber r. id ē
 no ē differētia ho-
 minū inter illa ge-
 nera quo ad gra-
 tiam dei suscipiē-
 da. sed quo ad alia
 differētia est inter
 mare et feminas
 vt. ff. de statu ho. l.
 in multis. et inter
 liberos et suos cū
 sint species oppo-
 site. vt insli. de li-
 ber. S. i. Item ser-
 uus factus mona-
 chus recedēs red-
 ditur domino cuz
 rebus. vt. J. de. s. si
 hō fuit. sed liber

vt. J. de. s. si autem
 vrotem. sed illud qd
 ad dotē vel donat-
 ionē verum est vt
 tident. b. vt. J. de
 nup. S. per occasio-
 nem. col. iij. Dic. qd
 no est liber r. id ē
 no ē differētia ho-
 minū inter illa ge-
 nera quo ad gra-
 tiam dei suscipiē-
 da. sed quo ad alia
 differētia est inter
 mare et feminas
 vt. ff. de statu ho. l.
 in multis. et inter
 liberos et suos cū
 sint species oppo-
 site. vt insli. de li-
 ber. S. i. Item ser-
 uus factus mona-
 chus recedēs red-
 ditur domino cuz
 rebus. vt. J. de. s. si
 hō fuit. sed liber

vt. J. de. s. si autem
 vrotem. sed illud qd
 ad dotē vel donat-
 ionē verum est vt
 tident. b. vt. J. de
 nup. S. per occasio-
 nem. col. iij. Dic. qd
 no est liber r. id ē
 no ē differētia ho-
 minū inter illa ge-
 nera quo ad gra-
 tiam dei suscipiē-
 da. sed quo ad alia
 differētia est inter
 mare et feminas
 vt. ff. de statu ho. l.
 in multis. et inter
 liberos et suos cū
 sint species oppo-
 site. vt insli. de li-
 ber. S. i. Item ser-
 uus factus mona-
 chus recedēs red-
 ditur domino cuz
 rebus. vt. J. de. s. si
 hō fuit. sed liber

vt. J. de. s. si autem
 vrotem. sed illud qd
 ad dotē vel donat-
 ionē verum est vt
 tident. b. vt. J. de
 nup. S. per occasio-
 nem. col. iij. Dic. qd
 no est liber r. id ē
 no ē differētia ho-
 minū inter illa ge-
 nera quo ad gra-
 tiam dei suscipiē-
 da. sed quo ad alia
 differētia est inter
 mare et feminas
 vt. ff. de statu ho. l.
 in multis. et inter
 liberos et suos cū
 sint species oppo-
 site. vt insli. de li-
 ber. S. i. Item ser-
 uus factus mona-
 chus recedēs red-
 ditur domino cuz
 rebus. vt. J. de. s. si
 hō fuit. sed liber

vt. J. de. s. si autem
 vrotem. sed illud qd
 ad dotē vel donat-
 ionē verum est vt
 tident. b. vt. J. de
 nup. S. per occasio-
 nem. col. iij. Dic. qd
 no est liber r. id ē
 no ē differētia ho-
 minū inter illa ge-
 nera quo ad gra-
 tiam dei suscipiē-
 da. sed quo ad alia
 differētia est inter
 mare et feminas
 vt. ff. de statu ho. l.
 in multis. et inter
 liberos et suos cū
 sint species oppo-
 site. vt insli. de li-
 ber. S. i. Item ser-
 uus factus mona-
 chus recedēs red-
 ditur domino cuz
 rebus. vt. J. de. s. si
 hō fuit. sed liber

vt. J. de. s. si autem
 vrotem. sed illud qd
 ad dotē vel donat-
 ionē verum est vt
 tident. b. vt. J. de
 nup. S. per occasio-
 nem. col. iij. Dic. qd
 no est liber r. id ē
 no ē differētia ho-
 minū inter illa ge-
 nera quo ad gra-
 tiam dei suscipiē-
 da. sed quo ad alia
 differētia est inter
 mare et feminas
 vt. ff. de statu ho. l.
 in multis. et inter
 liberos et suos cū
 sint species oppo-
 site. vt insli. de li-
 ber. S. i. Item ser-
 uus factus mona-
 chus recedēs red-
 ditur domino cuz
 rebus. vt. J. de. s. si
 hō fuit. sed liber

vt. J. de. s. si autem
 vrotem. sed illud qd
 ad dotē vel donat-
 ionē verum est vt
 tident. b. vt. J. de
 nup. S. per occasio-
 nem. col. iij. Dic. qd
 no est liber r. id ē
 no ē differētia ho-
 minū inter illa ge-
 nera quo ad gra-
 tiam dei suscipiē-
 da. sed quo ad alia
 differētia est inter
 mare et feminas
 vt. ff. de statu ho. l.
 in multis. et inter
 liberos et suos cū
 sint species oppo-
 site. vt insli. de li-
 ber. S. i. Item ser-
 uus factus mona-
 chus recedēs red-
 ditur domino cuz
 rebus. vt. J. de. s. si
 hō fuit. sed liber

vt. J. de. s. si autem
 vrotem. sed illud qd
 ad dotē vel donat-
 ionē verum est vt
 tident. b. vt. J. de
 nup. S. per occasio-
 nem. col. iij. Dic. qd
 no est liber r. id ē
 no ē differētia ho-
 minū inter illa ge-
 nera quo ad gra-
 tiam dei suscipiē-
 da. sed quo ad alia
 differētia est inter
 mare et feminas
 vt. ff. de statu ho. l.
 in multis. et inter
 liberos et suos cū
 sint species oppo-
 site. vt insli. de li-
 ber. S. i. Item ser-
 uus factus mona-
 chus recedēs red-
 ditur domino cuz
 rebus. vt. J. de. s. si
 hō fuit. sed liber

vt. J. de. s. si autem
 vrotem. sed illud qd
 ad dotē vel donat-
 ionē verum est vt
 tident. b. vt. J. de
 nup. S. per occasio-
 nem. col. iij. Dic. qd
 no est liber r. id ē
 no ē differētia ho-
 minū inter illa ge-
 nera quo ad gra-
 tiam dei suscipiē-
 da. sed quo ad alia
 differētia est inter
 mare et feminas
 vt. ff. de statu ho. l.
 in multis. et inter
 liberos et suos cū
 sint species oppo-
 site. vt insli. de li-
 ber. S. i. Item ser-
 uus factus mona-
 chus recedēs red-
 ditur domino cuz
 rebus. vt. J. de. s. si
 hō fuit. sed liber

vt. J. de. s. si autem
 vrotem. sed illud qd
 ad dotē vel donat-
 ionē verum est vt
 tident. b. vt. J. de
 nup. S. per occasio-
 nem. col. iij. Dic. qd
 no est liber r. id ē
 no ē differētia ho-
 minū inter illa ge-
 nera quo ad gra-
 tiam dei suscipiē-
 da. sed quo ad alia
 differētia est inter
 mare et feminas
 vt. ff. de statu ho. l.
 in multis. et inter
 liberos et suos cū
 sint species oppo-
 site. vt insli. de li-
 ber. S. i. Item ser-
 uus factus mona-
 chus recedēs red-
 ditur domino cuz
 rebus. vt. J. de. s. si
 hō fuit. sed liber

vt. J. de. s. si autem
 vrotem. sed illud qd
 ad dotē vel donat-
 ion

a Non eni. interpositio est vt i infirmitis locis in beoolumine. vt. i. co. s. li. quis autē monasticam.

b Cū ale. i. alati corporis. nā aia gaudet r nō patit la bozē in hoc. sic. C. de sacro. an. ec. sancimus. in fi.

c Ucltem. f. caucullam et scapularium.

d Cōsuram. f. eum corona.

e Migrantes. serui dico migran tes. i. accedētes.

f Ex lege. vt. C. cō. de ma. l. fi. r. C. pro qui. cau. scr. ac ci. li. p. totū. ii. r. C. de latū. liber. tol. p. totū. et. C. q. milt. pot. vel nō. sup. ser. uis. sed nunquid monasterium pre cium talis sui red det dño. Uidef q. sic. vt. C. p. quib. cau. ser. l. h. sed con tra dico. quis ipu. ro dño quare tātū rardauerit.

g Quomodo. sic mlti. q. mo. ius pa. po. sol. s. filius. sic. i. cō. li. q. de dig. in prin.

h Hoc quod nu per. hoc est inter positio vsq. illuc. si quis igitur.

i Ex licia. no. me proprium vel prouitēs.

k Famossim. mus. abbas fuit sanctissimus. vt di citur in decretis.

l Et perdurati um. f. in probatio. ne. Accur.

m Probare. no. quia dominus pe bat. ergo seru? est in possessioe liber. tar. vt. C. vbi cau. sis. aga. l. et. ff. de li. cau. liber. s. fi. Sed nunquid do. lo malo est in pos sessione. ergo est p. eo ac si in possessio ne seruitutis esset. vt. C. de proba. l. vis eius. et. ff. de lib. cau. l. quod au

n Quicq. vt quis ad vxorem alterius accessit. vel simi

leratā et honestatē: nō enim^a facilis est vite hoim mutatio sed cū aie^b sit labore: et hū triē nio toto a vita pmāserint opti mos semeti p̄fos r tolerabiles alios monachis et presuli de monstrātes: hos monasticā p mereri velle^c atq. rōfurā^d. et si ue liberi sint sine calūnia pma nere: siue sui penit^e nō inque tari migrantes^e ad cōem oim dicim^f autē celestē dñm: r ar riptant^f i libertatē. Nā si i mul tis casib^g etiā ex lege^g hoc fit et talis qdā libertas dat: quo modo^h nō pualebit diuina gra tia talib^h eos absoluerē vincu lis: Si hōⁱ intra triēniū ve nerit quis piā: et aliqū horuz qd cōuersationē p̄fessū sunt tra here tanq̄ serui voluerit: hoc qd nobis nuper ex licia: nūcia uit zosim^j deo amabilis vir fa molissimus^k in cōuersatiōe: et ppe vicesimū^k et centesimū etatis agēs annū: pollēs autē z anni virtutib^l et corpis opera tionib^l: tanta qdam in eo gra dei floret. Si q̄s igit sicut pre dixim^l intra triēniū veniat ali quē i seruitutē trahēs volen tiū et pdurantū^m vt fierēt mo nachy: et dicat qm̄ arripuit q̄s dam res: et p̄pterea: r̄currit ad monasteriū: sancimⁿ eū non p̄ptere agere s̄ p̄io pbareⁿ p veritate q: seruus ē: et p̄fur to: forsan: aut vita maligna aut vicijs^o pessimis fugerit qdem p̄pter suū viciū ad monaste riū autē venerit: et siquidē ve rax osi cōdit et apparuerit^p pro pter hmōi cām monasticam si

le. Accursus floren. o Propter vicium. f. statim a domino vt non verbera retur: et postea ad monasterium ociose iuit: vt sequitur als si statim ad monasterium irer redder. tur dño. vt. C. de his qui ad ecclē. consui. l. presentū. s. fi.

p Apparuit. propter probatio nem illius.

q Simulatis. tanq̄ liber cum sit seruus. vt melius simulat se velle hie ri monachum: cū solū voluerit euā tare penam.

r Diffugiens. f. ad monasteriū vt euitet penam illi^r delicti. nam als in terfici se q̄s quan doq. propter cons ciantiam delicti vt. ff. de bo. eo. qui sibi mor. l. fi.

s Cum quib^s. scz rebus.

t Dare ei. s. abs bati. vel dic seruo vt impersonaliter non curo. vt. i. de man. p̄n. s. h. neg. col. ix.

v Testimonis. scz bonū vt vulga riter dicitur. i. e. s. cogitandum.

x Amator. naz. p̄esu si p̄i^x tunc bon^x fu mi se ita: t nūc bon^x p̄su mel bo mil: sicut econtra. nus sp vt. ff. de re mlt. nō esse bo omnes. s. a barba nus et ris. et. ff. de accu. ecōtra. l. si cui. s. h. i. f. d. e. m.

y Siu. f. serui an sit liber nec. e. Accursus.

z Esti viciū. i. peccatum: vt furtū vel simile: vt. s. e. s. i. h. c.

a Alta. i. anteq̄ esset monachus. Accursus.

b Humana. in terpositio est.

c Dedicem. als meliorem. Ac cursus.

d Pisco. id est

antiquo. Accursus.

e Effugiens. prius tamen iuit ad monasterium.

f Temptauerit. scilicet postea.

g Figuram. quācūq. vitam faciat.

h Quomodo. sic mlti. q. mo. ius pa. po. sol. s. filius. sic. i. cō. li. q. de dig. in prin.

i Hoc quod nu per. hoc est inter positio vsq. illuc. si quis igitur.

j Quis piā. et aliqū horuz qd cōuersationē p̄fessū sunt tra here tanq̄ serui voluerit: hoc qd nobis nuper ex licia: nūcia uit zosim^j deo amabilis vir fa molissimus^k in cōuersatiōe: et ppe vicesimū^k et centesimū etatis agēs annū: pollēs autē z anni virtutib^l et corpis opera tionib^l: tanta qdam in eo gra dei floret. Si q̄s igit sicut pre dixim^l intra triēniū veniat ali quē i seruitutē trahēs volen tiū et pdurantū^m vt fierēt mo nachy: et dicat qm̄ arripuit q̄s dam res: et p̄pterea: r̄currit ad monasteriū: sancimⁿ eū non p̄ptere agere s̄ p̄io pbareⁿ p veritate q: seruus ē: et p̄fur to: forsan: aut vita maligna aut vicijs^o pessimis fugerit qdem p̄pter suū viciū ad monaste riū autē venerit: et siquidē ve rax osi cōdit et apparuerit^p pro pter hmōi cām monasticam si

o Propter vicium. f. statim a domino vt non verbera retur: et postea ad monasterium ociose iuit: vt sequitur als si statim ad monasterium irer redder. tur dño. vt. C. de his qui ad ecclē. consui. l. presentū. s. fi.

p Apparuit. propter probatio nem illius.

q Simulatis. tanq̄ liber cum sit seruus. vt melius simulat se velle hie ri monachum: cū solū voluerit euā tare penam.

r Diffugiens. f. ad monasteriū vt euitet penam illi^r delicti. nam als in terfici se q̄s quan doq. propter cons ciantiam delicti vt. ff. de bo. eo. qui sibi mor. l. fi.

s Cum quib^s. scz rebus.

t Dare ei. s. abs bati. vel dic seruo vt impersonaliter non curo. vt. i. de man. p̄n. s. h. neg. col. ix.

v Testimonis. scz bonū vt vulga riter dicitur. i. e. s. cogitandum.

x Amator. naz. p̄esu si p̄i^x tunc bon^x fu mi se ita: t nūc bon^x p̄su mel bo mil: sicut econtra. nus sp vt. ff. de re mlt. nō esse bo omnes. s. a barba nus et ris. et. ff. de accu. ecōtra. l. si cui. s. h. i. f. d. e. m.

y Siu. f. serui an sit liber nec. e. Accursus.

z Esti viciū. i. peccatum: vt furtū vel simile: vt. s. e. s. i. h. c.

a Alta. i. anteq̄ esset monachus. Accursus.

b Humana. in terpositio est.

c Dedicem. als meliorem. Ac cursus.

d Pisco. id est

antiquo. Accursus.

e Effugiens. prius tamen iuit ad monasterium.

f Temptauerit. scilicet postea.

g Figuram. quācūq. vitam faciat.

Collatio Prima

Seruan per monachario nē liber fiat.

a Fortunam id est seruitutem.

b Habere. Sed nomine iam erat liber propter monachationem. Rñ. sic sed tanq̄ p ingratitudinē in seruitutē reducitur. vt. C. de liber. 2. co. libe. l. iij. Qualiter ergo p̄babit eū seruū cum constet eum liberū? Rñ. probabit eum p̄babit fuisse seruū suū: vt nunc sibi cōpetat occasione ingratitudinis actō. Si autē curialis fuisse sue curie reddatur. vt. I. eo. §. si hō relinquēs. Si autē ē profusus liber resp̄dit suas. et p̄mo monasterio applicatur: ipse in aliud mōasteriū traditur: vt dice-mus. I. eo. §. si vero relinquēs. vt. i. ibi dices.

c Tractus. i. ad verā seruitutē p̄mi domini.

d Inuiriatus. scilicet deo.

e De fortuna. id est conditione.

f Certatores. scilicet eo. i. rñ.

g Stratura. locus quidam vilis ad iacendū dispositus. vt. ff. de ver. signi. l. in stratu.

h Testes. nudo verbo non dico corā deo: h̄ quidā corā dicā: sibi nullū later secretū Sed nunqd̄ alio in iudicio p̄t esse testis? Rñ. sic eū nō sit p̄hibitus. vt. ff. de testi. l. i. nec obstat q̄ dicit mortuus: q̄ ad matrimoniu verū est.

Donachus testificatio iudicio.

vt. I. eo. §. si autē vxorē. imo ideo magis ei credit̄ et magis puniret si falsum iueneret dixisse. ar. C. de epis. 2. de. p̄bri. Itē nunqd̄ p monasterio vel corā p̄t ferre testimoniu? Uidet q̄ nō. vt. ff. de in ius vo. l. 3. §. q̄ manumittit. 2. ff. de re. diu. l. in statu. §. vniuersitatis. 2. ff. q̄ auul. vniuer. l. sicur. Sed credo q̄ cū nō sit p̄hibitus. vt. ff. de testi. l. i. Itē nunqd̄ in cā alteri monachi? Rñ. q̄ sic eadē rōne: q̄ et causam p̄t h̄re. vt. I. apud quos op̄z in p̄ra. h̄ tanq̄ amico ali quantulū minor: fides habeat. vt. C. de testi. l. eos. 2. ff. de testi. l. iij. Itē de cōuersione. idē de monacha. vt. I. eo. §. pe. 2. §. i. habeat. al̄s habeat.

i Habeat. al̄s habeat. (i. i. §. quāta igit.

k Qui tamen bene dixi eos simul esse nisi cē.

l Anachoritas. hebraice: latine heremita siue extraneus vel ab alijs discedens vt sequitur.

m Hescillas. grece. al̄s vt in nouellis.

fortunā inter seruos habere. non em̄ iniuriā patietur tñ ad verū seruitiū tractus quantū ipse iniuriatus est dei culturā refugiēs. Et hoc quidē de fortuna hominum qui inter monachos p̄fiteri volunt sancimus.

Logitandum vero est quomodo ipos habitātes et degētes mōastice philosophie certatores dignos esse ostendamus. Uolumus em̄ nullū monasteriū sub ditione nostra cōstituti: siue plurimoz hominū est siue paucorū: monachos q̄ ibi sunt diuisos ab alterutro esse et proprijs habitationibus vt: sed cōiter quidē eos comedere sancimus. dormire vero oēs in cōi: vno quoq̄ quidē in quadā pp̄ua stratura iacēte. in domo vero vna collocatos: aut si forte nō sufficit ad multitudinē monachoz dom⁹ vna: in duas forsan aut plures non tñ seorsum et apud semetipos: sed in cōi testes alterutri sint honestatis et castitatis: et neq̄ ipm̄ somnū delidiosum habeant: sed meditates bonū ornatū p̄pter increpationē respicientium: nisi tñ quidā eoz in contēplatione et p̄fectione degētes vitam remotā habeant in hōspicio quos vocare ana-

n Zelus. i. amor erga deū. al̄s pro inuidia dicitur. vñ illd̄ zelus dom⁹ tue comedit me: 2. al̄s. zelo zeloz sum 2c. **o** Perfecta. vnde illd̄. mores a cōiuncto formant. vt. ff. p̄ Abbat. vel p̄ioi. (de edul. edul. lediles. **q** Conuersationē. i. regulā.

choritas. i. discedentes: et hescillas. i. quiescentes cōsueuerunt tanq̄ a cōmunionē ad meliora exceptos: alioq̄n aliof quibuscūq̄ inter multitudinē cōuersatio est in hys que vocatur cenobia. i. in communiuita esse volumus. sic enim zelus eius ad virtutē crescit: et maxime iuuenibus si cum senioribus cōstituantur: fiet em̄ seniorum cōuersatio iuueritū educatio p̄fecta. et sic sint in cenobis suo pp̄io abbati obediētes: et traditam sibi cōuersationē inculpabiliter obseruātes.

Constitutus in minoribus ordinibus virrotem acceperit de clero est expellendus. Ang.

Si quis autem forte semel dedicatus scemateq̄ potitus deinde a monasterio discedere voluerit: et priuatam fortassis eligere vitam: ipse quidem sciat quam pro hoc dabit deo satisfactionē. res autem quas cūq̄ habuerit dum in monasteriū intrabat: eas dominij esse monasterij: et nichil penitus ei sciat. Illud quoq̄ de cernimus qui i monasteriū introire voluerit: anteq̄ monasteriū ingrediatur licentiam habere suis vti quo voluerit modo. Ingredientem nanq̄

r Scemateq̄. i. ordine vel habitu monachali: et ita post trimum. **s** Et nichil. idē in alijs clericis q̄ bona inserūt in ecclēsia. vt. C. eo. deo nob. §. hui. Quid si nō tenuit monachatio: nunqd̄ res in monasterio remaneat? Rñ. distigue. aut̄ mōachatio et rerū oblatio expresse vtrūq̄ factū fuit: quo casu cum vnū ex altero non p̄deat: h̄ vnū nō valeat alterum valeat. vt. ff. de eo q̄ cer. lo. l. centū. Si autē monachatio tñ facta fuit: sic p̄ cōsequens rerū oblatio. vt. I. p̄ioi. §. sublato p̄ncipali non remanet accessio. vt. ff. si q̄ cau. l. i. rñ. ar. ff. de serui. rulli. p̄di. l. iij. 2. C. si pen. ap. pel. mox. interue. l. iij. 2. C. si reus vt. accu. l. i. Itē nūqd̄ earū rerū noie monasteriū cōuenit? Uidet q̄ nō tanq̄ successor. vt. ff. de iure do. l. in h̄er bo. na. et isti. de acq̄si. p̄ arro. §. si. sed ratione possessionis rei vendite vel h̄

Monachatio nō tenet an res apd mōasteriū maneat.

posthēc sic: vel alijs que ratione possessionis dantur: p̄o nalius autem idem monachus conuenitur. vt. I. apud quos opoz. mo. causam. col. vi. vel dic vt no. in sus. ingres. si. C. de epis. 2. cleri. Accur.

Uoluerit modo. poterit ergo sibi vel vsufruct⁹ nose vel proprietatis aliquid seruare: vt hic. sed cōtradico. nā nichil retinere potest vt sequitur. et quod hic dicitur. verū est in alios et non in se. Sed nunquid furando rumpitur testamētum? Rñ. dicitur sic duabus rationibus. et quia capite minor est. vt in sti. quib. mo. testa. in fr. §. non tantū. 2. §. eo. §. i. et quia quasi filius sibi agnascitur. i. monasteriū vt. I. de sanc. epis. §. sed hoc presenti. Quare dic q̄ alia voluntas h̄c fuerit et non testamētum: vel aliquid monasterio relinquatur vt non videatur p̄teritus posthūm⁹. vt in sti. de exher. lib. §. ij.

a Non erit dñs. sed videt qd sit. nã adhuc postea dispo-
nit si prius nõ disposuerat. vt. i. de sanctis. episco. s. si qua
mulier. col. v. Sed dicit qd nõ ideo est dñs. nã et de alienis
aliquis qñq; testatur. vt. insti. de pupi. substi. s. i. et. C. de
secun. nup. femine. s. si. Vel dic vt ibi dicem. Item quid si
cã orõnis vel pba-
tionis: sñ. nõ ha-
ber locũ quod hic
s: sed ita demũ si
seculo renũciaue-
rit. vt. i. eo. s. si vero
relinquẽs. Itẽ qd
si ecclesiã secularẽ
vel capellã vel ple-
bem vel similes in-
ter: Respõ. tenet
propria z acquirat
z testat in his. vt. i.
de fan. epi. s. p. v. y-
teros autẽ. Itẽ de
epov. i. de eccl. ti.
s. interdicim. col.
i. Accur.
b Alteri. La tẽ-
pote introitus. vel
dic ex tpe humis. l.
vt. i. hec cõ. interp.
cõ. de his. z. col. vi.
c Nuptialẽ. qd
filijs dederat do-
narẽ vxori. et ideoz
de dote quã dat fi-
lie vt det marito:
vel etiã ipse pater
dat. Accur.
d Din? quar-
ta. quod hic de qd
ta de hõdie corre-
ctũ est. i. de triẽ.
et semel. s. i. col. v.
e Abrenũciã.
seculo et. p. p. i. s.
f Filijs. s. subs-
diũdũ aut. zc.

simul sequũtur oĩno res: licet
nõ expressim qui introduxerit
eas dixerit: et nõ erit dñs earz
vlteri? villo modo. Si vero fi-
lios habuerit: siquidẽ cõtinge-
rit iã eũ res aliq; donasse eis
aut p antenuptialẽ dõationẽ:
aut p dotis occasione cõtulis-
se: et faciũt hec qdã ab intesta-
to ei? substãtiẽ: nullũ in reliq; re-
b? habeãt picipiũ filij. sin-
autẽ nichil eis donauerit: aut
min? qdã z postq; abrenũciã-
ans? cõuerlat? fuerit inter mo-
nachos: nichilomin? qdã de-
beat filijs? aut supplemẽtũ si
ptingit eos iã aliq; accepisse:
aut etiã qtenus totũ eis def?
Si autẽ vxorẽ hñs: deinde eã
relinquẽs? in monasteriũ igre-
diatur: z dos mulieri seruet: et
ex morte? pactum quod in alia
nostra fanciũm? cõstitutione:
oibus? q sup monachis dicta
sunt: z in mulieribus in mona-
sterium ingrediẽtib? valitur.
¶ Si qd reliquẽs monasteri-
um ad quandã veniat militiã
aut ad aliã vite figurã: substan-
tia ei? etiã sic i monasteriũ (fm

quia pro mortuo habetur. vt. i. de nup. s. secundum occa-
sionem. Accursus.
l Constitutione. vt. C. de epif. et cleri. deo nobis. s. spõ-
sa. et. s. hoc etiam.
m Omnibus. facit. i. i. s. quarta. sic. et. i. eo. s. pe.
n Dictum est.
vt. s. co. s. si qd au-
tem semel.
o Officiales.
erat autem officiu
multiplex mini-
strans presidi et
onerosum. vñ etiã
sine remissione na-
turalitatis fiebat:
si quis filius natu-
ralis curie accede-
ret et presidi serui-
ret. vt. isti. de nup.
s. si. et. i. qui. mo-
natu. effi. sui. s. si
qd igit fuerit. col.
vi. ex his officia-
libus interdũ ac-
cõmodabat defen-
sori preses. vt. i. de
defen. curi. s. nulla
col. ij.
p Statuet. hoc
si prius fuerat offi-
cialis: als si fuus
dño. vt. s. c. s. si qd
fui. liber in aliud
monasteriũ cũ re-
bus post exitũ qñ-
tis mittitur. vt. i. d.
fan. epi. s. si mona-
chus. col. v.
q Fructum. i.
dñum. et sic hyro-
nice loquitur.
r A prior. hoc
est verum de acqsi-
tis ante exitũ. als

Quarta h
an stati
post in
gressuz
pr pcti.

g Totum. quando nichil dederat eis.
h Detur. sed an qd debet. s. quarta statim post ingref-
sum peti potest: videt q non. vt. C. de dona. intervirum z
yko. l. res. in fi. sed contradicã. qz filij fame perirent: qd
precauendũ est. vt. C. de ale. libe. p totũ. z qz p mortuo est
iam. vt. i. pri. s. et. i. de nup. s. fm occasione. col. iij. et. i. vt
lice. ma. et. auie. s. qz vero ex cõsensu. col. ix. et sunt hec ve-
ra quãdo volens quis monachus effiat: als si inuit? effi-
at monach? alie due ptes descẽdẽtib? tertia monasterio:
vel si nõ habet descẽdẽtes tertia ascẽdẽtib?: due monaste-
rio dant. vt. i. vt nulli iudi. s. adulteram. et. s. quia vero. et
s. adulterã. col. ix. z. i. vt lice. ma. et. auie. s. qz qd ex p s. s. u.
i Eam relinquens. pro certo ponit q potest dimitte-
re eam quod est verum fm legem: sed fm canones nõ po-
test si cognouit illam carnaliter: nisi et illa voueat casti-
tatem. si autem non cognouerit potest. vt extra de cõuer.
con. in illa decre. ex publico.
k Ex morte pactum. vt si fecerat pactum mulier de
donatione lucranda tota: vel pro aliqua parte si primo-
riatur maritus. vt. s. de nõ alie. s. hoc autẽ. nunc lucratur

contra. vt. s. s. proxi. diximus.
l Non suscipere eum. nisi uolũtate abbatis prioris mo-
nasterij et episcopi. nã episcopus mutat eum in aliud mo-
nasterium. vt. i. de sanc. epi. s. si monachus.
m Circulate. i. iudicium vagum.
n Alia. qd que habebat in pmo monasterio.
o Requirementis. s. anime.
p Archimãdrite. archos pnceps: mãdrita mgf. ide ar-
chimãdrita. i. pnceps mgf. hoc est abbatẽs vel priores
z Regulas. sic. i. i. s. i. (monachorũ.
a Proficientium. i. eligentium.
b Conuersionem. als conuersionem.
c Clerici. in minoribus ordinibus.
d Enã sic. q. d. ac si iã cõr i gdu altiori clicat? puctus.
e Abutant. ex eo q erat cleric? in minorib? ordinib?
cõstitut? erat fiducia. i. spes ascẽdẽti ad maiores: qz sepe
abunt? accipiẽdo vxorẽ: id ad maiores nõ ascendet.
f Fiducia. ex his cni que gerit in minorũ ordine p resu-
mimus q malus erit clericus in maiori: sic et contra est
bona spes quãdoq; vt insti. in phemio. in fine.

pre-
prio ex
retroa-
ctis ca-
pitur.

Collatio Prima

a Quippe interpositio est.
b Permittat. scz alio si non esset monachus vt in quat
taor: minoribus ordinibus constitutus. vt. i. titu. i. §. neq
autem. qui statim sequitur.
c Lectorum. qd sit in minorib9 ordinibus constituti.
d Alijs. in ma
ioribus ordinib9
constitutis.
e Omnis. etia
si no sint monachi
f Cocubinas.
sic. i. de san. epi. §.
pbris. col. v.
g Confundens.
confundere eni bo
na et malam vitā
vult.
h Dudū. i. gre
ca constitutioe qua
no habemus.
i Deo. sic. §. e.
§. si qd semel. Ac.
k Monasteriū.
subaudi fieri volu
mus. et repte fie
ri volumus abba
te no per ordinem.
l Per ordinē.
aliud in defensore
ciuitat. vt. i. de ve
sen. ci. §. interi. col.
ij. Accur.
m Nec oino. ar.
cōtra. §. de here. et
fal §. inordinatū.
Accursius.
n Lex nostra.
greca. qua non ha
bemus. nec eni de
illa que ē. i. de san.
epi. §. iudicatus. di
cit. que est post il
lam. cū postea in
uentas eas. vt
C. dno. co. fa. §. fi.
o Episcopum.
no. q. per hanc cō
stit. tionem epi
scopus eligit ab
batē. sed hoc cot
rigitur. quia mo
nachi eligūt et epi
scopus ordinar. vt
i. de san. epi. §. iudicatus.
p No enim. in
terposito vsq. i. v.
et cum. et.
q Ex honoran
dum. i. i. honoian
dum.
r Tempus. no
st arg. pro nouis doctoribus. sic. C. de of. rec. prouin. l. po
tuus. argu. contra. ff. de mu. et hono. l. temp. r. C. de po

sta. l. prouiden. i. i. et. ff. de fide instr. l. fi. et. §. eo §. cogi
tandum. et. ff. si cer. pta. l. cum. quid. in. fi.
f Ppofulatu. i. dignus qd sit abbas.
t Talis est. vt omnes homines sint equales vt subij
cit. Accursius.

Ep̄ ab
batē eli
git.

ad nuptias venire presumant
quippe tali gradu constitutus
inter clericos qd ei uxorem du
cere pmittat. dicimus aut ca
torū aut lectorū: alijs enim oi
bus nuptias fm sacras regu
las penit9 iter dicim9. aut pec
cubinas hfe aut luxurijs trade
re vitā: excludat modis oib9
a clero tanq9 p̄ioe p̄uersatio
ne et solitaria cōfundēs vitā:
et priuat9 sit de cetero: ad mili
tiam quidē aut ad aliud offici
um venire nō presumēs: nisi a
nobis voluerit dudū intermi
natis subiacere penitē: ipse au
tem apud s. meripsum degēs
et agnoscēs qualē p hoc da
tur9 sit magno deo iatisfactio
nem.
Abbas eligēdus et ordinē
dus est optim9 meritis et p̄u
ter: et non ex ordine vel p̄p̄is
obtinēdus generaliter in om
nibus. Bar.
Ordinatiōe vero abbatū si
qsi p̄gerit egere mōasteriū:
abbatē nō p ordinē reuerēdis
simorū fieri monachorū nec
quino eū qd post p̄mū est mox
abbatē fieri: nec qd post illū se
cūdus est: neq9 tertiu aut reli
quos: hoc qd etiā alia lex nra
dicit: sed deo amabilē locorū
ep̄m pcurrere qdē psequēter
p oēs nō eni ex honorādū est
oino tps9 et ex eo ordo) et eum.
qui appuerit prius optimus
inter monachos constitutus
et dignus p̄sulatu9 eorū hūc
eligere: eo qd hūana natura ta
lis est qd neq9 oēs p ordinē in
ter nouissimos cōstituti qdem
sunt. h3 pcedat qdē fm9 gradū

precedēt9 inspectio. qui vero
p̄ior mot iter nūeratos opti
mus apparuerit: is abbas sit:
et ordinē simul in virtutē suf
fragantē habēs. Oportet eni
eos qd discernūt qd meli9 est a
petore: aliud qd ad regendū
dimittere: ali9 vero iclinari9
subere et paulatim p eruditio
nē hoc etiā melius accedere.
Quocūq9 tñ a nobis i oib9
q pu9 et q nūc plara sunt sa
cris nris cōstitutioib9 sūt san
cita de clericis aut monachis
aut mōasterijs: hec cōia poni
mus et i masculis: et in femis:
et monasterijs: et assisterijs nō
discernentes quātum ad istos
masculū aut feminam: eo qd si
cut p̄diximus vñ oia in xpo
cōsūtāt. Hec igit oia sacris
simi patriarche sub se p̄stitut9
deo amabilib9 metropolitā
manifesta faciant: at illi subie
ctis sibi deo amabilibus ep̄is
declarēt: et illi monasterijs dei
sub sua ordinatiōe constitutis
cognita faciāt. qten9 p oia dñi
cultura maneat vndiq9 incor
rupta. Imminēbūt eni maxie
pene ista trāsgredientib9. dici
mus autē de celo qd necesse ē
rectorū dogmatū p̄p̄torū
imnere. Et nostre si quidē rei
pu. iudices si hec eis nūcien9
oibus studeāt modis ea qd sa
cris regulis continent9 qd nra
sequit9 lex ad effectū p̄duct9
curare. Nam nec illos deserit
pena hec negligētēs qd p̄pter
sequēt9 hec tuā sanctitatem
decet oibus sub se positis san
ctissimis metropolitā hec fa
cere manifesta Darū. xliij. kalē.
apul. cap. Bilufario. Sic. cō.

v Summos. vt
C. de ve. iur. cnu.
li. Accur.
x Scōz gradū.
scz bonorum non
temporis. vt. §. p.
xi. dixit.
y P̄cedentis.
i. ep̄iscope.
z Suffragantē.
id est adiutam.
Et sic nota qd dat Digni
fauorem persone tas dat
auctoras digni
tatis. sic. ff. de sena. p̄one.
l. fi.
a Quod meli9.
sic. i. qui. mo. na. et
fi. si. §. i. col. viij.
b Dimittere.
sic. ff. loca. in naue.
in. fi. sic. ff. de mu.
et hono. rescripto.
c Inclinar. i.
omnino.
d Quocūq9 nūc
dicit que dixit. §. i.
monachis habeāt
locū in monachis
bus. et vltimo di
cit q archiepi de
bet hec omnia ma
nifesta scgere epi
scopis sub se posi
tis. Accur.
e Prius. vt. C.
de ep̄is. et de. l. fi.
f In femis. §. c.
§. omnibus.
g Assisterijs.
ab assistēdo ē: qd
multū stat ibi ad
orandū. vt in loco
vbi sit corpus san
ctum.
h P̄dixim9.
vt. §. e. §. hinc aut.
i Metropolitā.
i. archiepi. als
metropolitānis.
k Rectorū. neu
tri generis.
l Sequitur lex.
sic. i. vt cleri. apud
pp̄i. epi. §. fi. col.
vi. et. i. de ec. ut. §. i.
l. rñ. col. ix.

m Sequentem. i. nos.
n Tuam. o. epp̄ham. vt. §. eo. in prin.

Quomodo oporteat epos... De monachis dicitur... Clericos hoc expeditur...

Quomodo oporteat epos et ceteros clericos ad ordinationes reduci...

Administraciones et iurisdictiones pape... Imperator iustitiam...

Imperator iustitiam archiepiscopo constantinopolitano...

Arma qd in oib sunt dona dei...

Illud qd diuinitis ministras... Exornantur cum honore...

eset augustus dicitur... imperare non potuit...

ipsi semp deo supplicent... hoc qd culpabile...

tuendo ponit... si quis fecerit... Regulas sic...

papa iurisdictionem...

Ecclia mater imperij dicitur...

papa tpalibus...

Collatio Prima

a **Testimoniū**. i. fama bonā: que valet multum. vt. s. de mona. s. cogitandum. r. ff. de questi. l. de minore. s. pe. r. j. de armis. s. hoc ergo. col. vi.

b **Decens**. i. testimonium r. bona fama.

c **Ex officiali**. multa sunt hmoi officia. vt dixi. s. ti. i. s. si ho relinquēs.

d **Dispositū**. s. in greca constōne. credim⁹ tñ eā idē dixisse quod dicit. j. d. san. epif. col. v. s. curiale. s. q. xv. an. s. terit in monasterio a iuuetu: vt h. r. j. de san. epif. s. sed neqz curialem.

e **Quartā**. hodie tamē sibi quartā tenet. tres vero ptes curie dimittit. vt. j. de san. epif. s. curialem.

f **Idiota**. q. nescit litteras.

g **Laici**. s. hodie cōtra si necesse sit laicū ordinari. vt. j. de san. epif. s. damus. qd iure canonū correctū est: vt ibi no.

h **Nec imaginariā**. i. nō sufficit simulatū honorez clericat⁹ haouisse s. m. h. g. vel imaginariā. i. momentariā. nā reicit cum ligitis inuenit statim. sic. ff. d. manus. m. l. iij. s. ij.

i **Præteritēs**. i. tempus.

k **Aliē. ats. aliē. ne. Accur.**

l **Decens. eligendus eps est.**

m **Uenientē. scz. vxorem.**

n **Seiunctā. i. separata a viro p. mo p. diuortium.**

o **Nepotes habēs. j. eo. s. j. neqz merudit⁹. in fi. s. j. Sol. vt ibi.**

p **Cognitos. i. quia ex vxore sunt. sed tñ fuerat vidua vel nō virgo. vnde pstat impedimentū promotioni.**

q **Alii. scilicet legi.**

r **Odiabiles. qz incestuosi. vt. j. q. mo. na. effi. sui. s. fi. col. vij.**

s **Pecunijs. idem si pccat⁹. idem si obsequio alto. nā manu. lingua. obsequio comittitur symonia: vt in decre. i. q. i. sunt nonnulli.**

Symonia manu. lingua. obsequio comittitur

testimoniū⁹ habeat et sacerdotem decens⁹. Et neqz ex officiali⁹ aut ex curiali veniat fortuna: nisi tam ex nouella etate (s. m. qd iam dispositū est) in monasterio cōstitutus fortuna libere: quartā tñ prius substantie reddens curie. **Neqz em ex idiota⁹ r. his q. vocant laici⁹ existens: r. ita mox ad epatum ascendē⁹: nec imaginariā suscipiat ordinationē: tanqz modo quidē idiota: mox aut clericus: deide parū aliqd tēpus pteriens⁹ eps appareat. **Et neqz vxori alie⁹ copulatis: sed aut in virginitate degēs⁹ a picipio/aut vxore qdē habēs ex virginitate/aut ad eum veniētem⁹ r. non viduā: neqz seiunctā⁹ viro: neqz concubinā/ neqz filios/ aut nepotes⁹ hñs: neqz cognitos⁹ legi: neqz illi⁹ odibiles⁹. alioquin qui pter hoc aliquid agit r. ipse cadat sacerdotio: r. qui eū ordinat foris episcopatu⁹ sectabit hanc legē offendens. Sed neqz pecunijs⁹ oportere emere sacerdotiū ei pmittimus: solū vero eum respicere dñi dei culturam volumus: r. nō plurimis humanis cogitatioibus ptrahi. **Seco neqz meruditus existēs sacrorum⁹ dogmatū ad episcopatu⁹ accedat: prius autē aut ad monasticam vitā professus: aut in clero cōstitut⁹ non minus mensibus sex vxori⁹ tamen non coherens/aut filios aut nepotes habēs. **Idoc em oimodo sup********

t **Sacrorum dogmatū**. quia non solum littera scire dē: vt. s. eo. s. neqz ex idiota. sed etiam decreta r. theologis scire debet: vt hic dicitur.

v **Uxorī tñ nō coherēs. donec cōuerfatur in monasterio: r. cū ordinatur. vt. j. eo. s. prius aut nō nocet habuisse.**

vt. s. s. r. neqz vxori. Uel dic vxor pterfens non nocet vt ibi: nisi vidua vel alio viro cōiuncta olim vt hic. r. j. statim: r. hoc valet p. canones: vt h. r. j. de san. epif. in pñ. col. ij.

x **Constitū⁹. greca.**

y **Coherētes. vt ante. l. i. hā. nani ad pterita non trahit. vt. C. de legi. r. pñ. l. leges. r. j. de nup. s. i. ff. col. iij.**

z **Legis. s. huius. Accur.**

a **habēt. s. s. ij. j. Solu. vt. s. eo. s. quoniam.**

b **Legem. i. qd dixerat modo. s. c. s. q. non debeant vxorem habere: nouat in hoc. s. c. firmando r. c.**

c **Igit. qz multa honesta in epō requirunt: ergo ex monach⁹ r. c. breuius repetit supra dicta.**

d **Aut ex clericis. s. alijs. nā etiā moachi qñqz sunt monachi: r. illos opz chi qdā lras scire. vt. s. ii. sunt clerici. i. in pñ. aliū non rici: r. qd sunt: r. isti ēr illiterati eē pñt monachi. vt. C. de epif. r. cle. l. gñat. s. ex litterat: est eps eligēdus. vt. s. e. s. neqz ex idiota.**

e **Cōstitutū. s. habile p. iā dicta.**

f **Ecclesia. forte psalmū illū. Quis**

g **Ex frequēti. sic. C. d. emē. iij. co. l. i. ff. (cūgvult r. c.)**

h **Interroget. no. hic q. ille q. suo iuri renunciat d. i. l. d. scire: als nō videt renuciare. sic. ff. de transac. l. qui cū Renunturou⁹. i. rñ. r. s. fi. r. ff. de ioffi. testa. l. mat. et pdest mulie cūas u: r. bus velleitano renunciantibus: quod fieri potest a scien r. suo te vt dicitur. vt. ff. ad vell. l. fi. in fi. r. C. de pac. l. pe. d. j. illad**

i **Sacerdū. sunt ei. xij. pcepta aplice regie: vt i. decrez. scire.**

a Cōplebit. et hoc post multas coactiones. vt. C. de epi. r. de. l. si quis b **Impatorib** vt. C. de epi. r. de. l. eū dicitur. s. pe. c **Et a nobis.** sic. s. eo. ti. s. fi. r. s. eo. s. i. d **Unūquēq. s. ordinandū.** e **Ille. qui ordi nant per pecuniā** f **Retributio** nē hyronice loqui tur. sic. ff. de dā. in fec. lex. dāno. r. C. de ioffi. teta. l. fratres. g **Ecclesie. cui iniuriabāt emen do eā vt sequit. sed qua actione** Rñ. cōditione ex hac lege. vt. ff. de cōdi. ex lege. l. i. h **Maxime. qz cū eis plurimum honoris dat. magis puniunt si tales iueniunt in crimi ne.** vt. C. de epi. sco. et cler. l. pbf. Idē ergo r si non sit in dignitate: lz decre. videat dize re qz tunc qm sit sy monia qn ipis ele ctionibus dat: vt cē de elec. cū nobis. i **Penā. s. expe ctet a deo.** k **Reddatur. i. detur.** l **Duplū. s. con ditione ex lege.** m **Insup. sic. j. de sanc. epi. s. pte omnibus. col. it.** n **Administra tionē. i. secularē di gnitatem.** o **Per suffragi um. i. pecunijs qz p̄stāt suffragiū.** p **Sacerdotiū. id est dignitatem.** q **Indigne. pi gium illegitum eni me amittit retur amittit qui eo concessa sibi abuti abunif. tur ptate. sic. C. de iudi. l. iud. cos. r. ff.**

valere suare nullo modo ei ordinationē imponi. si p̄o ille susceperit r dixerit qz quātū hō mīnt est possibile p̄plebit^r hec que hīs cōtinent: tunc monere eū r dicere: qz nisi hec obserua nerit r a deo alienus erit r ca det a iam dato honore: et neqz ciuiles leges delictū irūltum relinquēt: eo qz a p̄cedētibz nos ip̄eratoribus^r et a nobis^r ip̄sis recte dictuz est opoztere sacras regulas p̄ legibus valere. r si etiā sic p̄manerit cau sam amplectens: tunc sup̄ hīs professionibus vnūquēqz sa crā suscipere episcopatus ordinationem.

Episcopus p̄ pecuniā ordi natus dignitatē amittit ambi tā r habitū r etiā ordinator: r quilibet alius suffragator r di gnitatē suam amittit: et pecu niam reddit in duplum.

Et hanc nō pecunijs emere neqz p̄ rerū aliquarū dationē suscipere: sed purā p̄cipere et sine mercede et tanqz a deo da tam. nā si etiā alia oia habeat vtilia que prius a nobis dicta sunt: pecunijs aut vel rebz videat etiā ep̄atum emisse: sciat se r ip̄e ab ep̄atu casurū: r hoc munus retributurū ordinanti: vt et ille^r ep̄atum amittat et a clero cadat: r vtriqz causa talē p̄stet retributionē: vt et hic quidē nō adipiscat que spera bar: ille autē etiā que habebat amittat. Verūtamen pecunijs ac rebz datis occasione ordi nationis sc̄ssime assignādis ecclesie^r siue ep̄s sit accipiēs: et p̄pterea a sacerdotio cadēs siue etiā quilibet alius in clero cōstitutoz. nā r illi equā impo nimus penā vt ordine quē iter sacerdotes habuerit cadat et reddat aurū aut res que ordi nationis occasiōe dare sunt in iuriā passe quantū ad ip̄m ec clesie. **Si qz autē extraneo rū sit r non in clero p̄stitutus qz aurū aut rem aliquā p̄pter pa**

trociniū ordinationis accepit: et maxime^r si administrationē aliquā gerat: habebit qdē ipse a deo penā r succedēt ei de ce lo supplicia: verūtamen etiā il lud qd datū est totū ablatū ab eo sc̄ssime ecclesie oibus red datur^r modis in duplū. Insu per^m etiā si quā administratio nē^r habeat ea cadat: r p̄petuo exilio condēnetur. **Illud qz sciat aperte qz pecunijs aut re bus alijs emerit p̄sulatū: qz si prius dyaconus aut presby ter sit: deinde p̄ suffragiū^r ad sacerdotiū^r veniat: nō solū ca dat ep̄atu: sed nec prior ei reli que^r ordo presbyterij forsitan aut dyaconatus. amittit etem etiā illud vtpote decētiā indi gne^r cōcupiscēs: et oī sacerdo tali excludit ordine. **Opoz ter autē in ip̄o ordinationis tē pore eum qz imponit eā^r illi corā oī fideli populo sc̄ssime ec clesie hec oia p̄dicere: vt agno scens^r eū oia que prius dicta sunt a nobis h̄re ad sacrā eū deducat ordinationē. vt etiā ille coram oibus hec audiens nō solū habeat dei timorē: sed etiā corā omnibus denuncia tionē r professionē erubescat.****

Ep̄s ordinandus est p̄dicere nullo apparere vel repulso: als ordinaro factā nō valz. Bar.

Si qz autē talis quidē esse putet r ad ep̄at^r ordinationē^r trāseat: cōtradicat autē aliqz atqz dicat cōsc̄iū se esse alicuius illicitoz^r ei^r: nō p̄^r merea tur ep̄atus ordinationē/ qz examinatio qu rimo niarum fiat: r appareat vndiqz in orz. qz si etiā^r post h̄mōi contradictionē nō passus is qz ordina tionē facit legitimā examinationē imponi cause currat ad ordinationē: sc̄at qd ab eo fit^r p̄ nichī lo esse. sed r is qui p̄tra legē facit cadat sacerdotio: r qui sine probatione imponit ordinationē/ r ip̄e quidē similiter cadet sede sacerdotali^r. reus autem erit deo qui p̄cipue omniū^r querit suoz sacerdotum puritatem. si tamen is qui ordinati oni cōtradicit aut examinatione facta probetur calumniator: aut in ip̄o principio neqz in exami natione p̄sistere confidat: segreget istum in p̄

de in. imu. l. i. r. ff. de vulga. substi. l. ex facto. in fi. r **Sam. sc̄llect ordinationem.** s **Agno scens. sc̄lz ordinator.** t **Sam. ordinā dum.** v **Ordinatio nem. sic. j. eo. s. hoc autem de deo.** r **Episcopat^r ordinationez. als ordines.** y **Trāseat. nō tamen adhuc trā sinit.** z **Illicitozum. que nūerata sunt s. de symonia. r de alijs.** a **Fiat. sc̄lz in tra tres mēses. qd dic vt. j. de san. epi sco. s. si qz aut an.** b **qz si etiam. ar gu. C. de appel. l. nominationes. sic ff. de reb. eo. qz sub tute. l. magis. s. si es alienum. r. j. e. s. hoc aut de deo.** c **Fit. episcop^r.** d **Sacerdotali. id est episcopali.** e **Omnium. id est iter omnes ho mines. nichil em rē. vt. j. eo. ti. s. sed neqz autem.** f **Calumnia tor. Sed nonne eo ipso qz nō probat calumniator: vide tur: Rñ. quidaz qz nō. vt. ff. ad turpil. l. i. s. i. sed jo. tra.**

psuile q **Indigne. pi gium illegitum eni me amittit retur amittit qui eo concessa sibi abuti abunif. tur ptate. sic. C. de iudi. l. iud. cos. r. ff.**

prima
Collatio Secūda

er eo enim est calumniator q̄ non probat. vt. C. de aduo. di. iudi. l. i. r. quod i. d. l. ad turpil. dicitur loquitur si suas fuorumq; iniurias exequat. vt. C. de calum. l. mater.

a **I**mpunita. neceriam aliud maleficium. vt. ff. ad le. a. quid. ita vulneratus. in fi.

b **S**icut. vt. C. de calum. l. fi.

c **T**ur tota. id est ex toto. alibi i. tota. nunc habet lo. cu. hec glo. i. ex to. to vel in totum nō faciat examinatio nem. deinde rē.

d **E**t nō incurrit. i. nō p̄currit vt nūmū cito nō currit vt hec p̄positio in: augeat. sic. ff. de lib. r. posthu. l. gal. l. uo. §. alle.

e **I**mpunita. id est nō puniendam pro puniendam. sic. C. de his q̄ vo. i. l. si possidonei. q. d. nō puniendā: q̄ bonā vitā faciunt. et nō. hie q̄ vitus in necessitati bus cōprobatur.

f **F**oras. sic. i. vt null' fabri. ora. do. §. illd. coll. v. sic. i. de san. epif. §. in terdicamus. col. ix.

g **T**unc eni solū. itē q̄ causa sit necessaria: tunc cum litteris sui superioris. vt. i. de san. epif. §. in terdicimus. col. i.

h **P**riarchae. repete diffimimus

i **D**iocecos. id est p̄riarchat'.

k **C**ōpellētes. i. vt compellant.

l **E**t ip̄sum. id est annum.

m **P**ropter misericordiam vt nō compellatur semp q. d. stare boni.

n **L**egitimus. forte spacio. xxx. dierum inter vnamquāq; denunciatio nem. vt. i. de litigio. §. omnem. r. §. interdicimus. col. ix. r. i. de sanc. epif. col. ix.

o **O**bservationem. vt nō turpiter citetur vel capiatur.

p **I**ntroducat. scilicet patriarcha.

q **H**ec omnia. scilz que dixi de patriarcha circa apponenendam penam.

Virius in neceritate cōprobat.

petuum a sacra cōmunionē is qui ordinationē facere vult vt non ip̄a falsitas impunita sit. sicut enim bonā gloriā in eo qui ordinandus est querimus: ita etiā calumniā in eo qui frustra accusauit punimus. **S**i vero nemo accusauerit omnino aut tota denuncians examinationem nō faciat: aut facta examinatione demonstrare sicut p̄ diximus nō valuerit accusatio nē verā: tunc optet eum q̄ per tot vias inculpabilis apparuerit accedere ad vērā ordinationē. qui em̄ ita ordinatur ex hoc mltā et meliora cognoscit p̄ceptoz: et non incurrit ad vitā impunita huiusmōi eruditus animo s̄bo r ope corporis r sapiētia. **E**t illd ēr diffimimus vt nemo deo amabilem ep̄oz foras a sua ecclesia plus q̄ p totū annū deesse audeat: nisi hoc p imperiale fiat iussione. tunc enim solum crit inculpabile sacratissimos patriarchas vniuscuiusq; diocecos cōpellentes deo amabiles ep̄os suis inherere sanctissimis ecclesijs: r nō lōgo itine re separari: neq; in peregrinis demorari velle: neq; sanctissimas ecclesias negligere: neq; annū excedere: quē r ip̄m propter misericordiā constitui mus. **S**i vltra annū errauerit et dereliquerit: r non ad episcopatū remeauerit: pp̄uū: neq; imperialis aliqua eum sicur p̄dixim' detineat iussio:

r **L**itium causa. hoc est propter quod: r. vt si habes causas litium r. dic propter causas. ats causa: r semper regit dictionē litium.

t **R**espicientium. s. reorum r. r. Accur.

v **E**t hic constituti. i. in hac r. r. be p̄stitimopolitana vbi habitabant impatores tēpore cōiā tini qui illā ciuitatem constituit. **M**inisteria. id ē ministeriales vel seruientes ep̄i iacētes s̄q; bellie vel dic ministeria diuina que i ecclesia esse debēt: nūc peregrinantur qd esse nō dy: vt hie. et. i. vt de apud prop̄. epif. §. l. col. vi. **L**ustrēt. i. r. a cubile fere inque nia iustra fuere. **P**rochyfari os. ad ypos qd est supra: r chryso iudiciū q̄l cōstitut' sup iudicio agendo. vel dic chrysa aurū. inde Johanes chrysofom'. inde Prochyfari os: id est thesaurarius. **H**yconomos hyconom' est cui mus qd reus ecclesiastica gu. est. bernand' mandatur ab episcopo. vt. C. de sacrosan. eccle. l. i. ubem'. cir casipum. r de epif. r. cle. l. omes qui §. hie p̄oculdubio. **M**onere. scz apud iudices ordinarios r cōmunes. i. iudices qui sunt boni et optimi. Accur. **E**t petitiōes. i. libellos petitori os in quibus retitur. **D**irigere. scz directo. vt. i. de mā da. prin. §. deinde. col. iij. r. ff. de appel. l. imperator.

e **I**mpetrare. i. a dictis ordinarijs iudicibus.

f **P**ropterea. ex quo ad eos hec negocia remittimus.

g **N**ecessitas. propter quam oporteat huc venire: puta propter confirmationem alicuius p̄uilegij vel per impetrationē. quod necesse est p̄ncipē fieri non per aliū: vel p̄pter aliqd aliud propter qd optet p̄ncipē adiri.

habitant impatores tēpore cōiā tini qui illā ciuitatem constituit. **M**inisteria. id ē ministeriales vel seruientes ep̄i iacētes s̄q; bellie vel dic ministeria diuina que i ecclesia esse debēt: nūc peregrinantur qd esse nō dy: vt hie. et. i. vt de apud prop̄. epif. §. l. col. vi. **L**ustrēt. i. r. a cubile fere inque nia iustra fuere. **P**rochyfari os. ad ypos qd est supra: r chryso iudiciū q̄l cōstitut' sup iudicio agendo. vel dic chrysa aurū. inde Johanes chrysofom'. inde Prochyfari os: id est thesaurarius. **H**yconomos hyconom' est cui mus qd reus ecclesiastica gu. est. bernand' mandatur ab episcopo. vt. C. de sacrosan. eccle. l. i. ubem'. cir casipum. r de epif. r. cle. l. omes qui §. hie p̄oculdubio. **M**onere. scz apud iudices ordinarios r cōmunes. i. iudices qui sunt boni et optimi. Accur. **E**t petitiōes. i. libellos petitori os in quibus retitur. **D**irigere. scz directo. vt. i. de mā da. prin. §. deinde. col. iij. r. ff. de appel. l. imperator.

a **H**anc. scilz necessitatem.
 b **I**mperio. i. imperatori.
 c **O**ccasionē. no. duplicē lesionē. vt subijcit tam in pro-
 uincia rē.
 d **E**t vndiqz.
 subaudi fieri.
 e **C**ausam. id
 est absentiam.
 f **L**esionē. pro-
 pter expensas.
 g **D**irigere. scz
 semetipm vt sequi-
 tur vt differat a su-
 periori. ptime di-
 cto vbi cessit mit-
 ti. Accur.
 h **E**ius. scz ar-
 chepi. vt hic. r. f. d.
 fan. epif. s. interdi-
 cimus. col. ix.
 i **P**atriarchā.
 scz constantinopo-
 litanum.
 k **D**yoceos.
 qd nos territorii
 dicimus. vbi ha-
 bet iurisditio in tē-
 poralibus. vt ff. d.
 iurif. om. iu. l. fi. et
 de pbo. sig. l. pupil-
 lus. s. territorium
 hinc dicit dyoce-
 sis in genere femi-
 nino vbi est iurif-
 ditio in spirituali-
 bus. vt h. in iurif.
 l. **E**t qua sunt.
 nā si est pps r mit-
 tit ad ciuitatē con-
 stantinopolitanā. r
 ibi sit ipochryfari-
 us sui metropoli-
 te. ob cam istā for-
 te vel aliā. vel me-
 tropolita sit. et sit
 ibi ipochryfarius
 sui patriarche ob
 hāc vel aliam cau-
 sam. vel sibi vt pa-
 triarche illius ci-
 uitatis pns se dz
 presentare et cau-
 sas cōtere vt hic.
 Sed hodie ad so-
 lū patriarchā vi-
 det qz debeat ire.
 vt f. de san. epif. s.
 interdicimus.
 m **I**pochryfari-
 os. scz eos feci du-
 rerunt.

necessitas: hāc aut p eos qui
 res agunt sacrarū ecclesiarum
 (quos ipochryfarios vocant)
 aut p aliquos clericos huc de-
 stinatos: aut hyconomōs suos
 notā imperio dācere: aut nris
 administratoribz vt impetrent
 qd cōpetens est: et nō hoc deo
 amabilibus epīs erroris r ab-
 sentie r scissimis ecclīs lesio-
 nis occasioē fieri tā in puin-
 cia ecclīasticaz rex p absentia
 eoz neglectari: qz etiā hic ex-
 pēlis multz ab ipis factis: nec
 non in peregre habitatione nō
 habili cōstituta r vndiqz cau-
 sam nullū iuamē magis aut
 lesionē ecclīs scissimis infe-
 rentē. **H**ō aut aliter deo ali-
 quē amabiliū epōz. presume-
 re dirigere se ad hāc felicissi-
 mā ciuitatē puiusqz liquidem
 quis epīs sit litteras acceperit
 propriū metropolitē ad imperi-
 ū: et que fm diuinas regulas
 probabilia vocant testimoniū
 phibētia necessitatis eius p-
 sentie. Si vero metropolita sit
 qui proficisci vult: litteras su-
 mat eiusdē dioceos patriarche
 eius presentia necessariaz
 esse dicētes: r sic optere ipera-
 torē iubere hūc p̄sentari r non
 temere r sine cōsciētia metro-
 politarū aut patriarcharū pfici-
 sci p eo qz hoc ex diuinis iter-
 dictū est regulis. vt huc adue-
 niētes non p̄sumāt p semetip-
 sos se prius pronūciare ad im-
 perii: sed prius aut ad deo
 amabile patriarchā: pficisci: aut
 ad vniuersū dyoceos ex-
 qua sunt ipochryfarios: r cū
 ipis conferant causas ppter
 quas venerūt r cōgredi ad im-
 perii eius. et deinceps iperia-
 li p̄fuit aspectu mox qz iperan-
 ti astitit: liceat quidē peten-
 tibus epīs r per eos qui vocā-
 tur referendarij scissime ma-

tionē veniētibz: r dicta eoz referat. vt f. de refe. p totū titū.
 o **S**uggerere. i. negocia sua dicere.
 p **H**ec autem de deo. que dicta sunt supra.
 q **C**onstituen-
 tes. scilz nos.
 r **C**lericos. scilz
 licet ceteros. nam
 epī clerici sunt. vt
 s. s. igitur. Et no-
 ta qz fere eadē hic
 expunguntur que in
 ordinatiōe episco-
 pi: vt h. r. s. eo. s. i.
 vsqz ad s. illud.
 s **C**onstitutos.
 de theologia. Ac.
 t **D**ecqz vnum
 ordinem. scz nolu-
 imus illiteratos es-
 se: ne dum plures
 hoc tamen fallū si
 de litteratis habe-
 re non potest.
 v **D**ocentiū. id
 est docere debētū
 q. d. cum hec debe-
 ant facere: non de-
 bent esse illiterati
 in aliquo ordine.
 Accurſus flo.
 r **S**uscipien-
 tes. i. nos ordina-
 tionem rē.
 y **P**uidem. id
 est prius. vt s. eo.
 s. r neqz ex officia-
 li. Accur.
 z **S**anctum.
 vt s. eo. s. ill. in fi.
 s **N**eqz. sic. i. de
 sanc. epif. s. cleri-
 cos. col. ix.
 b **D**iaconum.
 idē in subdiacono
 vt. f. hoc. s.
 c **S**eiuncte. scz
 quādoqz. i. vidue.
 quid si virgini sint
 conuener. Respō.
 potest esse clericus
 dummodo veuat
 castitate: nō alis.
 vt. f. de sanc. epif.
 s. clericos. r in au-
 ten. vt lice. ma. et
 ante. s. quia vero.
 col. ix. et. f. statim.
 s. penul.
 d **D**erelinquē-
 ti. morte viri vel re-
 pudio: multomi-
 nus si adhuc iun-
 ctam alij habeat.
 Accurſus flo.
 c. ij

Dyocesis qd sit.
 Referē dārij q
 dārij q
 sint. vt p̄sent aduocaz

Collatio prima

a **C**astitate. preterita vt modo dixit et pñti quā voue-
re dicitur: vt modo dixim⁹. sic. i. de leno. §. penul. col. iij.
b **I**psam. scilicet mulierem.
c **C**astitatē. sic
i. de leno. §. §. pe.
Rcurfus.
d **C**ōstitutā. i. f.
castitatē. nā ē fun-
damētū aliarū vir-
tutū que in ordi-
nando requirunt⁹
q̄ multe sunt. vt. s.
pñi. §. et hoc. §.
e **C**adat. no. q̄
cā principū impe-
diens et post sup-
ueniēs dicitur. ar.
cōtra. insti. de leg.
§. si q̄s debitorū.
f **I**diota. i. eo lo-
co quo sunt idiote
§. Lector. q. d.
ēreat bñficio cle-
ricali. vt hoc. §. ac.
h **P**ropter que
dā. i. q̄ inuirtat hos
minē ad matrimo-
niū et quasi neces-
sitatē iponūt vt se-
quitur: vt dilectio fi-
liorū pcreandorū
q̄ vtile est. vt. ff. de
bo. dā. l. si. §. si. Uel
q̄ iuuenis est. vñ
seruori nature re-
sistere nō potest. vt
i. pñi. §. et. s. de nō
elig. §. cum igitur.
§. finautē. Uel q̄
amore pulchre fe-
mine detinetur q̄
nil est vehemen-
tius. vt. i. qui. mo.
na. effi. legi. §. illō.
col. vi. vel q̄ amor
eius est inebria-
tus per artem for-
te magicam. vt q̄s
vino bachatur. vt
insti. de suc. sub. q̄
fi. per bonorū ven-
ditionem. §. fi.
i **C**adens. i. ni-
chilominus curie
ciuitatis dabitur
cum sua substan-
tia tota. vt. i. eo. §.
semel. et. i. de san.
epi. §. sed neq̄ cus-
rialem.
k **E**x multis.
subaudi. autem si
non est in textu.
l **A**d pumū. i.

Femi-
neo
amore
nū ē for-
tius.

castitate et ex virginitate sit. Nichil enim sic i sacris ordinationibus diligim⁹ q̄s cū castitate uiuentes aut cū vrbū nō cohabitantes: aut vnius vxoris viri: q̄ vel si fuerit vel sit et ipsa castitate eligentē pumū principū et fundamentū manifestū fm diuinās regulas et residue virtutis cōstitutā. **S**i autē et aliq̄s presbyter: aut diaconus: aut subdiaconus postea ducatur vxorē: aut cōcubinā: aut palā aut occulte sacro statim cadat ordine: et deinceps idiota sit. q̄ si et lector: sedam du carvxorē ppter q̄dam: et hoc forsan irrecuperabili necessitate: nullaten⁹ ad altiorē accedat gradū: neq̄ pfruat gradu maiorē in sacerdotio. maneat autē in eodē gradu ppetue: s; nō ad tertias veniat nuptias: satis est enī si ad secundas. Si vero aliqd tale egerit et ad secundas veniēs nuptias ad maiorem gradū venire festinauerit exinde idiota erit: et laicus oīno sacro ministerio cadens: publice enī nobis et p oia pnter viuere. si enī tales cōstituti hi q̄ in clero adducunt ordinē tur: facilius eis ad epatū a secessus erit: et ex multis bonis viris facilius inueniēnt qui adducantur ad pimum gradum sacerdotij digni.

Diaconissa ordinari dicitur et aetatis. i. annorum et nō minoris nisi ex necessitate imminente pu dicia et castitatē seruare cōpellatur. **Bar.**

Quāta igit sup venerabiles clericos a nobis dicta sūt hec etiā sup deo amabilibus diaconissis agitur: vt neq̄ ipse citra obseruantia fiat: sed pumū qdē eis etate neq̄ nouellā eē neq̄ crescēte: neq̄ ex hac ad delinquēdū salietē:

summū. s. episcopatum.
m **Q**uanta. i. quot vel que iura.
n **D**icta sunt. vt. s. eo. per totum.

sed sup mediā cōstitutā etate et circa quinquaginta annos fm diuinās regulas agētes: sicq̄ sacra pmereri ordinationē: et aut p̄gnes cōstitutā: aut vni⁹ viri q̄ fuerāt vxores. non enim pmittim⁹ neq̄ scdas cōtrahētib⁹ nuptias: neq̄ vitā non habētib⁹ (vt diximus) irrepribē-sibilem. sed nec suspectā omnino ad sacri venire ministerium: et adorādis ministrare baptisimatib⁹ et alijs adesse secretis q̄ in venerabilib⁹ ministris p eas rite agunt. **S**ive ro qdā necessitas fiat et minorē ab hac etate quā dixim⁹ ordinari diaconissam contigerit: liceat eā in aliquo venerabiliū assistoriū ordinari: et in illo habitare neq̄ admixta viris sit cōstitutā: neq̄ suo arbitrio habitās: s; vite separet et mediocritas et a conueniēte multitudie bonū testimoniū habēs. **V**olum⁹ at et ipas q̄ ad ordinationem pducunt diaconissas: siue ex viduitate siue ex virginitate nō cū aliquo coherentes aut cognatorum: aut eorū quos appellant dilectos (talib⁹ enī noibus vtentes magna suspitione suam replent vitā) sed aut sole habitēt: aut cum parētib⁹ solis et filijs: aut vere fratrib⁹: aut his coherere de q̄b⁹ si q̄s suspicari aliquid presumpserit malignum ipse insipiens simul et impius forsan putabit. et nisi dicat tale aliqd de aliq̄ earū q̄ in diaconissarū ordinationē ingredi vult quod alicui cohererit sub imagine quidem bone appellatiōis. maligna vero suspitione non oportet huiusmodi mulierem perducī omnino ad ordinationem diaconie. **N**ā et si ordinetur et tale aliqd egerit et cohererit alicui cum pre-

o **D**iaconissis. Diaconis-
ordo erat monacharum que habebant quandā prerogatiuam. nō tamē cantabāt eūā gelium: sed als sacerdoti ministra-
bant. vt inter maiores sunt pumice-
riū et cantores: et alij ordines.
p **O**bservantiam. scilicet supra dictam.
q **E**x hac. scilicet et etate.
r **Q**uinquaginta. sic. C. de epi. et cle. l. nullam.
s **I**reprehensibilem. id est valde reprehensibilem. sic. s. e. §. si vero nemo. in fine. §. subaudi hic tantum. Rcurfus.
t **P**ereas. i. diaconissas.
v **N**ecessitas. sic. C. qui et aduer sus quos. l. i. sic. ff. de decu. l. generali-
ter. §. spurius. ad idem. ff. de iur. et ho. l. ad rem.
x **E**t minorem. scz quinquaginta ann. quod hodie in distincte fieri potest dummodo. xl. an. habeat. vt. i. de sanc. epi. §. diaconissam.
y **L**iceat. i. licitum sit episcopo.
z **S**eparate. a viris.
a **M**ultitudie. s. monacharum.
b **T**estimoniū. scz famam. qd dic vt. s. eo. tit. §. i.
c **S**uspiciari. sic C. de epi. et cle. l. eū qui. et. i. de san. epi. §. presbyterū. et. §. si quis. col. ix. Rcurfus.
d **D**iaconie. id est diaconisse.

a **Scemate**. id est ordie vñ figura
 b **Et reliquis**. scz legibus vel pe nis. vt. C. drapto. virgi. l. vna. r. C. d. epi. et cleri. l. si qm non dicam. r. l. pe. r. isti. de pu. iu. s. item lex.
 c **Audire**. scz diaconissas.
 d **Coram reliquis**. vt sit in ordinatione clericorū. vt. s. co. s. hec autem de deo.
 e **Reliquis**. scz legibus.
 f **Aut erubescere**. quia vercundabatur portare velum.
 g **Aut derelinquere**. ob aliam causam quamlibet vel sine causa: vt sequitur.
 h **Uoti**. scz anime. nam sciat qualem deo rē. vt. s. ti. tu. i. s. si quis autē semel. als si vero relinquens. et. s. si quis autes monasticam. Alij dicūt eā vltimo supplicio dammandam: vt hic. licet monachus sic recedens nō puniatur in persona: sed mittitur in aliud monasterium. vt. i. de sanc. episco. s. si monachus.
 i **Uocabantur**. erant enim quedā mulieres diaconisse: vel virgines nominatae: quasi dia ne socie: vt in fabulis legitur.
 k **Marie**. id est valde. sic. i. vt. ma. r. s. in puin.
 l **Competēs**. id est qd cōpetit.
 m **Sacerdotio**. id est honestas.
 n **Semel autē**. redit ad maflos.
 o **forte**. sub dicitula. bto forte respon-

dicto nomine aut scemate: cadat quidē a diaconia: et ipsa et ille subiecti erunt huic legi et reliquis que corruptores puniūt. **Oportet** ei oēs que ordinant venerabiles diaconissas tpe ordinationis etiā moneri et sacroz audire mādatoz pcepta corā reliquis que dudū sunt venerabiles diaconisse: vt z ipse dei timorē habeāt z adherentē sacris mandatis fiducia. **Timere** autē z confundi sacro cadere ordine: scituris q si presumpserint aut erubescentes ordinationem: aut derelinquētes sacrum ministeriū ad nuptias venerint aut aliā oino elegerint vitā: ipse quidē obligate efficiūt mortū z substantia earū applicabitur sanctissimis ecclesijs aut monasterijs in quibz sunt. **Qui** pro eas aut vxorē accipe aut corrupere psumperit obnoxij quidē et ipi gladio erūt: substantia autē eoz applicabitur fisco. si enim in anti quis legibus virginibz illis q in eoz errore vocabātur mortū incumbebat damnū corruptis: quomō non magis nos in his que a deo glouificantur diffimus pudicitiaz que gmarie mulieres exonati cōseruari volētes: competens venerabilibus diaconissis vt qd decet nature custodiant: z qd debet sacerdotio conseruent.
Clericū ordinē susceptū relinquere non debet. Bar.
Semel autē fm hoc scētōs diaconos aut pbros nullo modo derelinquere sacerdotium. qd non solū in pbros z diacono sancim: sed etiā si subdiaconoz aut forte lectoroz stat aliqs hūc relinquere pulsiniū scema z ad alterā migrare vitā: scientē qz si tale aliqd egerit (fm qd a nobis iam sancrum est) aut in curiam cum substantia: aut sub inopia degens ad officialem deponitur fortunam.
Ecclesiaz omnium antiquus

numerus seruari debet: z ultra numerū cōstitutū pmanere nō debet. z in eoz locū alij creandi nō sunt donec ad antiquam perueniatur mensuram. **Ang.**
Sed neqz effusas competit fieri decetero reuerendissimo rum clericoz ordinationes. qd em hactenus gestū est lz corrigi oporteret: attamē ppter tempus sinimus. decetero autem non propter hoc fieri: neqz ad dānū sanctissimarū ecclesiarū venire sancim. **Quēcūqz** igit oportebat de tali modo in sanctissima maiore ecclesia huius no stre regie ciuitatis z sub ea cōstitutis sanctissimis ecclesijs: z alijs q hic sunt fieri hac specialī lege pplexi sumus. in oibz aut q foris sunt locis sancim si qd cū cōstituerit ab initio et edificauerit ecclesiaz z diffinitū ordinationū mēsurā tanqz fm eā expēsas cōstitutēs: nō pzi ordinari quēqz in eadē ecclesia nisi ad nūm picipio diffinitū ei mēsurā redigat. si pro hoc nō fecerit ipa pro ciuitate ecclesiaz ministrat emolumenta sibi z alijs ecclesijs: tñ nō promptū sit augere illi clericos neqz ppter aliqs forte cōpassiones: aut bñficia ex hoc eā sumptibus pgrauare. nō sūt ei hec pia neqz sacerdotibz digna: s; ex qbus dñs dederit de ex his q possibilia sunt administrare: aut antiquā cōseruare cōsuetudinē nichil penit inouatē. **Uñ** cōpetit deo amabiles p̄iarchas et metropolitā huius h̄re puidentiā: z eos qdē q hacten sunt sinere i scemate i q sunt clericos Metri pro vniuersis ecclesie p̄tute: z ita ipsos qz scētissimos p̄iarchas sub se p̄stitutas ecclesias ordiare z metropolitā hocipm a scētissimis p̄iarchis cōmonitos facere: illos autē alios oēs sub se positos ep̄os ad mēsuram h̄c deducere: z studere nō vltra expēsas facere clericorum ordinationes. scimus enim quāte sanctissime ecclesie propter hanc ordinationē: et alteri

dent sepe periti: et superfluit: vt hic. et. i. ti. i. s. quia vero verisimile est.
 p **Lector**. Sed nunquid idem in alijs minoribz ordinibus possit qd in lectore? Respō. sic: cum eadem sit rō. vt. ff. ad. l. aq. l. illud.
 q **Sancitū est**. in greco. Accur.
 r **Sub inopia**. id est quia non habent substantiā.
 s **Sinimus**. sic s. eo. s. sed neqz in eruditus.
 t **Nō propter hoc**. scilicet q retro sit factum.
 v **Lege**. vt. s. vt de termi. sit nu. cleri.
 x **Foris sunt**. id est extra h̄c vrbem.
 y **Redigatur**. nam plures nunc forte reperiuntur. Accur. s. flo.
 z **Non fecerit**. neqz expēsas cōstituit: neqz numerum clericorū cōstituit.
 a **Ecclesia**. scz maior.
 b **Emolumenta**. scilicet necessaria.
 c **Non promptum**. i. nō prompte.
 d **Compassiones**. puta clericos pauperi cui est cōpatiendum.
 e **Hee pia**. hic sume prouerbiz non est elemosyna vnum altare te gere et alterum detegere.
 f **Scimus etiā** quāte. i. quot.
 c iij

forte dubia. di est p. o. forte. sub dicitula. bto forte respon-

